

# BIULETYN

Polskiego Towarzystwa Tłumaczy  
Przysięgłych i Specjalistycznych  
TEPIS

nr 84

Wiosna 2016

**SPIS TREŚCI**  
**BIULETYNU TEPIS NR 84**

1.	Od redakcji .....	3
----	-------------------	---

**KRONIKA PT TEPIS**

2.	25-lecie PT TEPIS .....	5
3.	Podsumowanie Konferencji Jubileuszowej 2015 .....	7
4.	Nowa siedziba PT TEPIS .....	17
5.	Rozmowy z Ministerstwem Sprawiedliwości - prace Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego .....	18
6.	Repetytoria dla tłumaczy w Kołach PT TEPIS .....	22
7.	Repetytoria dla tłumaczy w Warszawie + fotorelacja .....	25
8.	Noworoczne spotkania Tepisjan .....	29
9.	Udział PT TEPIS w konsultacjach społecznych .....	31
10.	VI Zgromadzenie EULITA .....	32
11.	PT TEPIS w FIT .....	34
12.	LIT Search – pilotażowy projekt dotyczący utworzenia bazy danych tłumaczy sądowych Unii Europejskiej zakończony .....	36

**WAŻNE PISMA/SPOTKANIA**

13.	Spotkanie PT TEPIS-Sądy Okręgowe w Warszawie .....	39
14.	Pismo do Ministra Sprawiedliwości w sprawie podwyżek dla tłumaczy przysięgłych .....	40

**AKTUALNOŚCI/INFORMACJE**

15.	Tablica informacyjna .....	41
16.	25. lecie Wydawnictwa Translegis .....	42

**RYNEK TŁUMACZEŃ i VARIA**

17.	ISO 17100, czyli pierwsza międzynarodowa norma dotycząca usług tłumaczeniowych .....	43
18.	Cięcia wynagrodzeń tłumaczy w Wielkiej Brytanii .....	47
19.	Tłumacze w Japonii .....	48
20.	Instytucja tłumacza przysięgłego w Szwecji .....	50

## KONFERENCJE – BYLIŚMY, BĘDZIEMY, POLECAMY

21.	Konferencja pt. „Współpraca pomiędzy instytucjami przestrzeni sprawiedliwości i organizacjami pozarządowymi” .....	52
22.	Konferencja Fundacji Court Watch Polska .....	52
23.	Prezes PT TEPIS członkiem Międzynarodowego Komitetu Naukowego międzynarodowej konferencji Critical Link 8 .....	53
24.	Warsztat ELRC w Polsce .....	54
25.	Nasz przedstawiciel na Ogólnopolskim Kongresie Organizacji Pozarządowych .....	54
	Karl Dedecius. literatura – Dialog – Europa .....	55
26.	PT TEPIS na konferencji „Przekład tekstów specjalistycznych – norma a uzus” .....	57
27.	PT TEPIS na II Kongresie Tłumaczy Lubelszczyzny .....	58
28.	Towarzystwo TEPIS naukowo .....	59
29.	Ogólnopolska Konferencja Translatoryczna „Translatoryka i Translacje” .....	60
30.	Konferencja Europejskiego Forum Języka Migowego (EFSLI) .....	60

## PROBLEMY PRAKTYKI ZAWODOWEJ

31.	Sprawozdanie Komisji Odpowiedzialności Zawodowej za 2015 .....	61
32.	Opinia prawna – zwrot zarobku lub dochodu z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu w razie nieskorzystania z usług tłumacza .....	69
33.	Zmiany w przepisach prawa .....	75
34.	Problemy praktyki zawodowej tłumaczy przysięgłych .....	78

## SPRAWY CZŁONKOWSKIE

35.	Wspomnienie o Patrycji Kuryszko .....	89
36.	Wspomnienie o Dr René Haeseryn .....	90
37.	Orientacyjne wolnorynkowe ceny za tłumaczenie .....	91
38.	Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym .....	91
39.	Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych .....	91
40.	Składka członkowska PT TEPIS .....	92
41.	Liczba członków PT TEPIS .....	92
42.	Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego .....	93

Koleżanki i Koledzy,  
Drodzy Członkowie PT TEPIS

Oddajemy Państwu ten numer Biuletynu pełni optymizmu i wiosennej nadziei.

Nadzieja towarzyszy nam nieustannie podczas prac Zespołu powołanego wiosną ubiegłego roku przez Ministra Sprawiedliwości do nowelizacji ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Wierzimy, że oczekiwane od wielu lat zmiany wreszcie nastąpią, a my wszyscy będziemy z nich zadowoleni. Choć prace Zespołu są bardzo dla nas ważne, nie są jedynym zajęciem, w które się angażujemy.

Ubiegłoroczna Konferencja Jubileuszowa naszego Towarzystwa, o której na Państwa prośbę zamieszczamy kilka słów i w tym numerze, jeszcze bardziej nas uskrzydliła do pracy. Nieustannie staramy się stwarzać okazję do konsolidacji naszego środowiska. Liczymy wciąż na wsparcie coraz to większej liczby tłumaczy i nie ukrywam, że cieszą nas słowa uznania za organizowane przez nas repetytoria i laboratoria oraz tak ciepło przyjęte przez Państwa spotkania świąteczno-noworoczne. Dziękujemy za udział i wszystkie słowa, które dla Rady Naczelnej i Zarządów Kół stanowią odpowiedź na pytanie, czy tego od nas Państwo oczekujecie.

Aby lepiej poznać aktualne Państwa problemy związane z wykonywaniem odpowiedzialnego zawodu tłumacza przysięgłego i móc lepiej odpowiadać na potrzeby naszej grupy zawodowej, opracowaliśmy i przeprowadziliśmy ankietę z nadzieją, że Państwo zalejecie nas na lawinę odpowiedzi. W tym numerze podajemy jedynie liczbę osób, które wzięły udział w ankiecie. Na końcowy raport musicie Państwo jeszcze chwilę poczekać, bo jesteśmy teraz na etapie analizy odpowiedzi.

Staramy się być obecni wszędzie tam, gdzie tłumacze przysięgli i specjalistyczni powinni być, gdzie jesteśmy zapraszani, i gdzie uważamy, że być powinniśmy dla dobra Towarzystwa. Relacje na ten temat znajdą Państwo na dalszych stronach tego numeru. Relacjonujemy też minioną działalność naszych Kół, zorganizowane repetytoria i laboratoria oraz spotkania świąteczno-noworoczne.

Informujemy Państwa o zakończeniu pilotażowego projektu europejskiego LIT Search, w którym uczestniczyliśmy na zaproszenie współorganizatora - stowarzyszenia EULITA. W trakcie tego badania udało nam się dostosować bazę naszych członków do przyłączenia jej do przyszłej bazy tłumaczy przysięgłych (sądowych) Unii Europejskiej. Przybliżamy Państwu też informacje na temat normy ISO 1710, dotyczącej usług tłumaczeniowych.

Dzielimy się odpowiedziami na pytania, z którymi zwracacie się Państwo do nas. Między innymi zamieszczamy opinię prawną nt. zwrotu zarobku lub dochodu z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu w razie nieskorzystania z usług tłumacza.

Jak widzicie Państwo nie próżnujemy i nie poddajemy się pozornym przeciwnościom. Jesteśmy zadowoleni również z tego, że władze dzielnicy Warszawa-Śródmieście, zgodziły się wesprzeć naszą działalność, oddając nam na warunkach preferencyjnych lokal w samym centrum Warszawy.

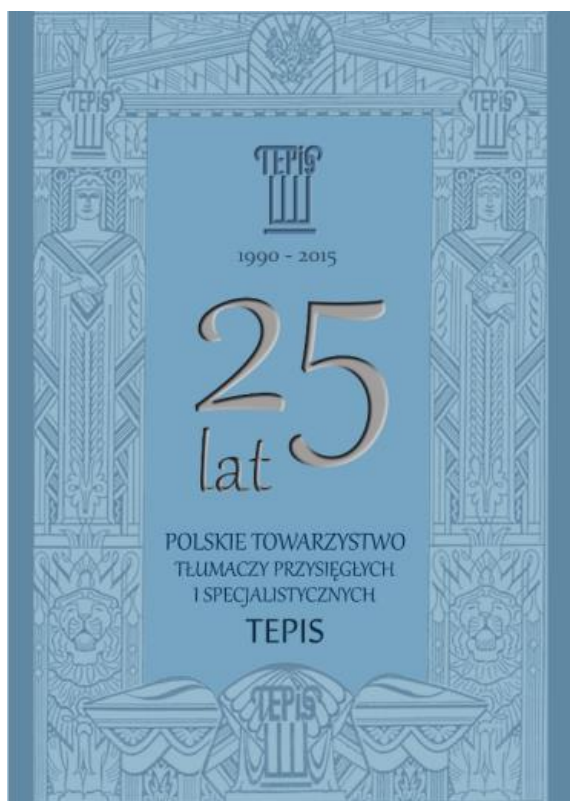
Już niedługo otworzymy podwoje naszej siedziby i mamy nadzieję, że stanie się ona salonem spotkań, podczas których będziemy jeszcze lepiej konsolidować nasze środowisko.

Życzę inspirującej lektury i serdecznie pozdrawiam

Zofia Rybińska  
prezes PT TEPIS



## DWUDZIESTOPIĘCIOLECIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH TEPIS



W dniu 26 maja 2015 r. przypadła 25 rocznica założenia Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS.

Wydział Cywilny Sądu Wojewódzkiego w Warszawie zarejestrował „Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych Prawniczych i Sądowych TEPIS” w dniu 15 lutego 1990 roku. Walne Zgromadzenie Członków Założycieli Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych TEPIS odbyło się w gmachu Sądu Wojewódzkiego w Warszawie w dniu 26 maja 1990 r. W Zgromadzeniu wzięli udział - poza członkami założycielami - m.in. dr Józef Musioł, ówczesny wiceminister sprawiedliwości i sędzia Grażyna Ruiz, ówczesna prezes Sądu Wojewódzkiego w Warszawie.

Zgromadzenia można obejrzeć w zakładce „Doskonalenie zawodowe - akcje szkoleniowe 1990”.

Krótki film z Założycielskiego Walnego

Dziś Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS jest organizacją pożytku publicznego zrzeszającą największą liczbę tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych w Polsce (ponad 850 czynnych tłumaczy przysięgłych). Celem Towarzystwa jest m. in. pogłębianie i szerzenie wiedzy w zakresie sztuki przekładu, ochrona praw autorskich tłumaczy i reprezentowanie interesów tłumaczy wobec organów władzy. Siedziba Rady Naczelnej Towarzystwa mieści się w Warszawie, zaś w Białymstoku, Bytomiu, Krakowie, Lublinie, Szczecinie, Wrocławiu i Żarach działają Koła PT TEPIS.

Od 1993 r. Towarzystwo TEPIS jest członkiem Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, a w roku 2009 zostało członkiem-założycielem Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA.

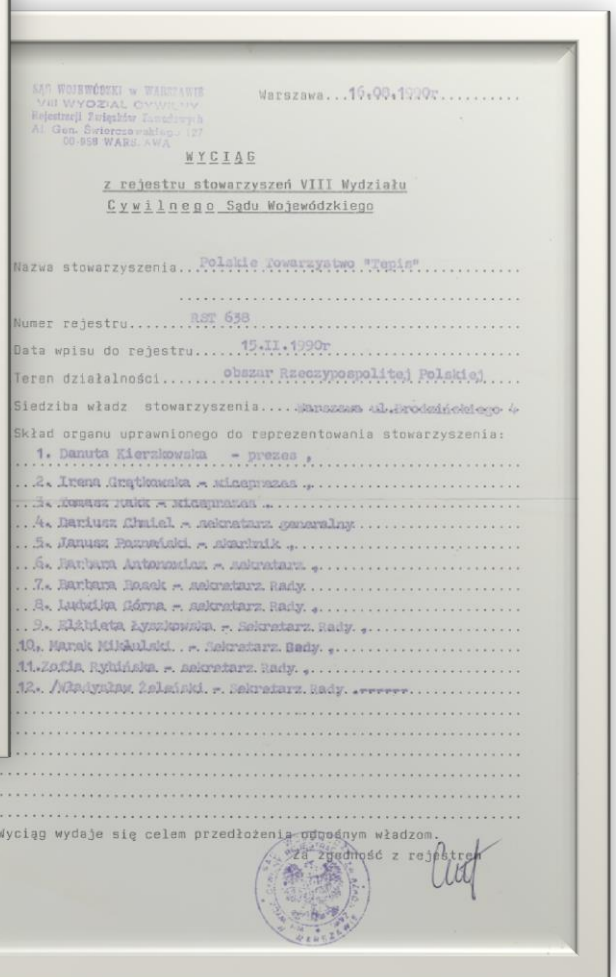
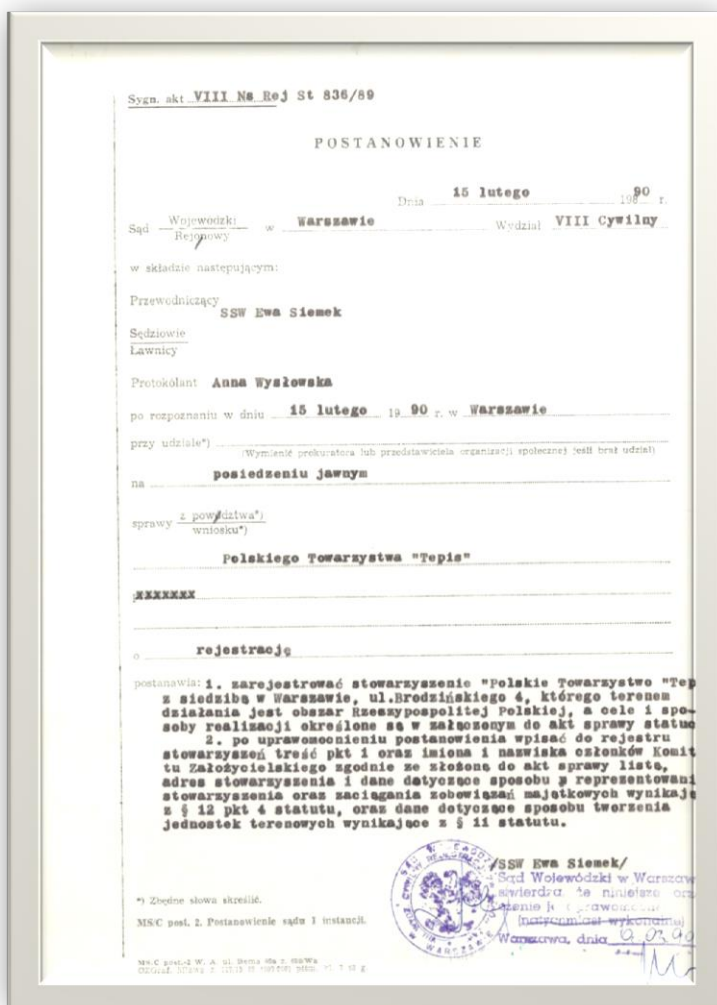
Towarzystwo TEPIS organizuje warsztatowe spotkania w ramach doskonalenia zawodowego tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych: Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, Repetytoria dla Tłumaczy Przysięgłych

i Specjalistycznych, Laboratoria oraz Międzynarodowe Forum Przekładu Prawniczego i Sądowego. Dotychczas odbyło się wiele spotkań krajowych i międzynarodowych, podczas których wygłoszono ponad 1000 referatów.

Spotkania warsztatowe organizowane przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego prowadzone są w Warszawie, jak i w miastach będących siedzibami Kół PT TEPIS.

Uroczyste obchody dwudziestopięciolecia odbyły się w trakcie Konferencji Jubileuszowej PT TEPIS w dniach 10-11 października 2015 r. w Warszawie.

Poniżej postanowienie Sądu Wojewódzkiego w Warszawie o rejestracji „Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Ekonomicznych Prawniczych i Sądowych TEPIS” (15 lutego 1990 r.) oraz wyciąg z rejestru stowarzyszeń VIII Wydziału Cywilnego Sądu Wojewódzkiego.



*Opr. Joanna Miler-Cassino  
(na podstawie telegramów  
i treści strony [www.tepis.org.pl](http://www.tepis.org.pl))*

## PODSUMOWANIE KONFERENCJI JUBILEUSZOWEJ Z OKAZJI 25-LECIA PT TEPIS



### SEKCJA OGÓLNA

Ze względu na imponujący profil zawodowy prelegentek oraz treść ich prezentacji, sekcję tę należałoby nazwać „sekcją praktyków-akademików”. W tym gronie i charakterze wystąpiły następujące osoby: nauczyciel akademicki w zakresie przekładu specjalistycznego na uniwersytecie w Ostrawie i w Hradcu Králové, członek komisji ds. tłumaczy sądowych w Sądzie Okręgowym (Krajský soud) Hradec Králové, tłumacz przysięgły języka polskiego w Czechach (mgr Alexandra Sedunková); profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza z Zakładu Traduktologii w Instytucie Filologii Romańskiej UAM i jednocześnie architekt (dr hab. Barbara Walkiewicz); doktor nauk humanistycznych z Katedry Lingwistyki Stosowanej Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (dr n. hum. Grażyna Anna Bednarek); doktor translatoologii w zakresie ustnego tłumaczenia sądowego i badań przeprowadzonych w Zentrum für Translationswissenschaft, Uniwersytetu w Wiedniu (dr Karolina Nartowska); adiunkt w Zakładzie Studiów nad Przekładem na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (dr Maria Tymczyńska); wykładowca na Studiach Podyplomowych „Polski Język Migowy” przy Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego i prezes Stowarzyszenia Tłumaczy Polskiego Języka Migowego (dr Aleksandra Kalata-Zawłocka); absolwentka Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego i Polonistyki na UW (mgr Anna Hummel); tłumaczka konferencyjna języka francuskiego i angielskiego, absolwentka Instytutu Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Instytutu Nauk Politycznych w Paryżu (mgr Joanna Ruszel); absolwentka Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy (IPSKT) na Uniwersytecie Warszawskim oraz Podyplomowych Studiów dla Tłumaczy Konferencyjnych na Uniwersytecie Jagiellońskim (mgr Agnieszka Bartosiak).



Sekcja Ogólna wnikliwie analizowała między innymi takie zagadnienia, jak: wykształcenie, wynagrodzenie, status tłumacza przysięgłego (w tym, w nowej sytuacji tego zawodu w świetle wzmożonej emigracji); dyskursywne uwarunkowania przekładu tekstów specjalistycznych na przykładzie architektury tekstów (pre-tekst/post-tekst, terminologia i ich wzajemne zależności); kompetencje tłumacza i wstęp do nowego, kontradyktoryjnego procesu karnego w Polsce po nowelizacji Kodeksu Postępowania Karnego (w tym kontekście, tłumaczenie języka prawa, języka używanego przez przedstawicieli zawodów prawnych, takich jak sędzia, prokurator lub adwokat z podkreśleniem pilnej konieczności doskonalenia kompetencji tłumacza); psycholingwistyka przekładu, leksykon mentalny; ćwiczenia w wirtualnych środowiskach edukacyjnych (IVY - Interpreting in Virtual Reality, EVIVA - Evaluating the Education of Interpreters and their Clients through Virtual Learning Activities); rola tłumacza sądowego w postępowaniu karnym w analizie kontrastywnej krajów Austrii i Polski (jego aktywne działanie w bilingwalnym kontekście sądowym i fundamentalne znaczenie tego działania dla porozumienia uczestników postępowania; wynik przeprowadzonej analizy – do przemyślenia: tłumacze, jako niezależnie działający uczestnicy interakcji, odgrywają również nieprzewidziane w uregulowaniach prawnych obce role i poprzez swoje samodzielne interwencje zmieniają przebieg postępowania); różnice i podobieństwa między tłumaczami biegłymi języka migowego i tłumaczami przysięgłymi języków fonicznych; negocjacje biznesowe tłumacza: miękkie, twarde czy inne?

Przebogate prezentacje będące przedmiotem prac Sekcji Ogólnej mogą i powinny stanowić inspirację do kontynuacji analiz, podejmowania nowych działań i dalszych poszukiwań w wymienionych interesujących tłumaczy dziedzinach.

*Opr. Dorota Staniszevska-Kowalak*

## SEKCJA ANGIELSKA

Jak na Konferencję Jubileuszową przystało, Sekcję Angielską uświetnili swoimi wykładami zarówno przedstawiciele środowiska akademickiego jak i środowiska tłumaczy (i to nie tylko przysięgłych), którzy podczas wykładów dzielili się ze słuchaczami swoją wiedzą, doświadczeniem i spostrzeżeniami dotyczącymi różnych zagadnień z zakresu przekładu.

Listę prelegentów otworzyła reprezentująca Instytut Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego wicedyrektor ILS ds. Organizacji i Współpracy z Zagranicą, nauczyciel przekładu oraz tłumaczka przysięgła języka angielskiego i członek ekspert PT TEPIS,

dr hab. Łucja Biel, która mówiła o praktycznym zastosowaniu korpusów językowych. Dr hab. Aleksandra Matulewska - profesor nadzwyczajny w Instytucie



Językoznawstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Członek ekspert PT TEPIS oraz STP mówiła o problemie znajdowania dostatecznie ekwiwalentnych par terminów prawnych w języku angielskim i polskim - a w razie ich braku - ekwiwalentów, które mogłyby zapewnić skuteczną komunikację. Po raz pierwszy na naszym forum wystąpił dr Steve Terrett, przewodniczący fundacji Institute of Legal Skills i dyrektor oraz wykładowca w Centrum Prawa Angielskiego i Europejskiego (British Law Centre, BLC) na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Dr Terret podjął bardzo ważne zagadnienie trudności terminologicznych i koncepcyjnych pojawiających się na styku różnych kultur prawnych. Absolwent studiów magisterskich i doktoranckich na Wydziale Prawa i Administracji UW oraz Centrum Prawa Amerykańskiego, a także tłumacz przysięgły mgr Łukasz Gos-Furmankiewicz wygłosił wykład na temat rozumienia zasady prawnej „beyond a reasonable doubt” i „in dubio pro reo” w prawie amerykańskim i polskim. Bardzo praktyczne podejście do tłumaczenia tekstów specjalistycznych na przykładzie sprawozdań finansowych przedstawiła mgr Elżbieta Puławska, absolwentka Wyższego Studium Języków Obcych przy UW i Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu na Wydziale Anglistyki, kursu brytyjskiej terminologii prawniczej w Cambridge w Wielkiej Brytanii, członek założyciel Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich (STP) i członek zwyczajny PT TEPIS, czynny tłumacz ustny. Wykładowca akademicki (IKSI UW) i od ponad 20 lat tłumacz tekstów naukowych (przede wszystkim medycznych) dr Mariusz Górnicz omówił w sposób syntetyczny najczęstsze trudności, które pojawiają się przy tłumaczeniu opisów medycznych badań diagnostycznych z naciskiem na specyficzną składnię języka medycznego. Obrady zakończyła prezentacja dr Aleksandry Podgórnjak-Musil - absolwentki Uniwersytetu Śląskiego (anglistyka i iberystyka) oraz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, Szkoły Prawa Angielskiego oraz Prawa Unii Europejskiej (British Law Centre), tłumaczki przysięgłej języka angielskiego. Nie można przy tej okazji nie wspomnieć, że dr Aleksandra Podgórnjak-Musil jest założycielką i prezesem Górnośląskiego Koła PT TEPIS. Prelekcja dotyczyła problemów przekładowych przy tłumaczeniu wyroków rozwodowych.

Były to prelekcje głównie bardzo praktyczne, co większość z nas, tłumaczy, preferuje, ale znalazło się też miejsce na rozważania filozoficzne. Wydaje się, że różnorodność tematów zaspokoila oczekiwania większości uczestników. Wszystkie prezentacje były bardzo ciekawe i niezwykle pouczające, szkoda tylko, że ograniczający nas czas nie pozwolił na zgłębienie tematów. Odnośnie do czasu - Sekcję Angielską prowadziła mgr Ewa Dmyterko tłumacz przysięgły języka angielskiego i współprzewodnicząca Kolegium Doskonalenia Zawodowego, której głównym, aczkolwiek dość niewdzięcznym, zadaniem podczas obrad sekcji było właśnie utrzymanie rygoru czasowego.

Prezentacje konferencyjne zasygnalizowały pewne zagadnienia, które w miarę zapotrzebowania odbiorców mogą być rozwijane i kontynuowane podczas repetytoriów i laboratoriów specjalistycznych.

*Opr. Ewa Dmyterko*

## **SEKCJA AZJATYCKA**

Po raz pierwszy zorganizowano pracę w Sekcji Azjatyckiej, która odbyła się drugiego dnia konferencji. Przewodniczyła jej dr Yuki Horie z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wystąpiło dziewięciu prelegentów, którzy omawiali nowe

wyzwania w zawodzie tłumacza przysięgłego i specjalistycznego w językach azjatyckich, m.in. koreańskim, japońskim, wietnamskim, chińskim czy indonezyjskim.

Jako pierwsza wystąpiła mgr Bernadetta Bałazy z referatem „Podstawowe pojęcia prawa cywilnego Republiki Korei i ich przekładalność na język polski”, w którym prelegentka przybliżyła kodeks cywilny Republiki Korei i zawarte w nim podstawowe pojęcia z zakresu koreańskiego prawa cywilnego.

Następnie dr Yuki Horie oraz mgr Paula Trzaskawka przedstawiły „Zestawienie kluczowej terminologii polskiej i japońskiej z zakresu ustaw o prawie autorskim. W poszukiwaniu ekwiwalentów funkcjonalnych” gdzie przedstawiono terminy ustawowe, ich analizę w obu językach na podstawie analizy tekstów porównywalnych oraz zestawienie najważniejszych terminów w prawie autorskim – terminów polskich i japońskich.

Kolejny temat „Własność i inne prawa rzeczowe – wstępna analiza terminologiczna zagadnień polskich i koreańskich” przedstawiła mgr Emilia Wojtasik. Prelegentka zaprezentowała analizę terminologiczną i prawnoporównawczą polskich i koreańskich terminów z zakresu praw rzeczowych.

Mgr Jakub Królczyk omówił „Wietnamski język zarządzania”, gdzie głównym celem referatu autora było ukazanie specyfiki wietnamskiego języka zarządzania, przedstawienie technik ułatwiających tłumaczenie nieznanymi terminów, a także wybór metodologii jaką tłumacz powinien przyjąć w czasie pracy nad tekstem.

Po przerwie kawowej kontynuowano rozważania nad wietnamskim językiem prawa referatem „Wietnamska i Polska terminologia z zakresu prawa zobowiązań umownych”, który przedstawił mgr Bogdan Nowicki. Autor zaproponował przekład zanurzonej kulturowo terminologii wietnamskiej na język polski, korzystając z technik zapewniania ekwiwalencji dla terminów bezekwiwalentowych stosując metodę analizy tekstów porównywalnych.

Prof. UAM dr hab. Kyong-geun Oh wystąpił z referatem „Szumi w głowie” czyli o problemie przekładu nazw polskich i koreańskich alkoholi”. Autor zaprezentował typy alkoholi występujące w polskiej i koreańskiej rzeczywistości kulturowej, zwracając uwagę na ich przekład w parze językowej polski-koreański.

Następnie mgr Paulina Skorupska omówiła „Terminologię z zakresu prawa spadkowego w aspekcie porównawczo chińsko-polskim – wybrane zagadnienia”. W swoim referacie autorka przedstawiła podstawową terminologię związaną z chińskim prawem spadkowym, a także krótko scharakteryzowała chińskie instytucje oraz zaproponowała terminy ekwiwalentne dla tych instytucji w języku polskim.

Jako ostatnia wystąpiła mgr Daria Zozula, przedstawiając „Terminologię z zakresu umów sprzedaży nieruchomości w aspekcie porównawczym polsko-indonezyjskim”. Autorka przedstawiła i omówiła pary ekwiwalentów terminów najczęściej występujących w materiale badawczym, na który składały się autentyczne teksty polskich i indonezyjskich umów sprzedaży nieruchomości poświadczonych notarialnie.

*Opr. Aleksandra Matulewska*

## SEKCJA FRANCUSKA

Program Sekcji Francuskiej był jak przystało na Konferencję Jubileuszową imponujący - zaszczyliło nas siedmiu prelegentów. Obrady rozpoczął Patrick Monod-Gayraud wystąpieniem nt. protokołu dyplomatycznego w kontekście pracy tłumacza. Jako dyplomata a jednocześnie tłumacz podkreślił, jak ważna jest wiedza, ale również intuicja tłumacza dążącego do przekazania eksplicytnych i implicytnych treści wypowiedzi.

Pani mgr Jolanta Sarniak, która mówiła o umowach sprzedaży nieruchomości – kulturowych prawnych i terminologicznych trudnościach przekładu skierowanego do odbiorców francuskojęzycznych skoncentrowała się na omówieniu pojęć polskich takich jak: współwłasność ułamkowa, współwłasność łączna, wspólność i próbie odnalezienia ekwiwalentów w języku francuskim. Przedstawiła również własne tłumaczenie na język francuski trudniejszych zapisów charakterystycznych dla umów polskich. Dr Maria Metzler przybliżyła nam nie tylko ciekawe usługi, ale przede wszystkim terminologię i frazeologię z szeroko pojętego zakresu usług Spa & Wellness. Dr Pascal Eechout podkreślił znaną nam tłumaczom prawdę, że tłumacz musi mieć lub zdobyć wiedzę medyczną, aby dobrze zrozumieć i przetłumaczyć tekst medyczny. Przedstawił trudności i pułapki, które kryją się w tekstach medycznych. Mgr Barbara Bosek z kolei skoncentrowała się na tłumaczeniu aktu notarialnego dotyczącego ustroju małżeńskiego i spadku. Oparła się na ciekawym przypadku zapisu ostatniej woli, w której cały majątek był przekazywany mężowi, mimo, iż spadkobiercami były dzieci, które zgodnie z zapisami jej testamentu miały dziedziczyć dopiero po śmierci swego ojca. Ten ciekawy dokument zawierał nie tylko wykładnię prawną, ale i odpowiednią terminologię i związki frazeologiczne właściwe dla tego gatunku tekstów. Dr Eryk Stachurski w swoim wykładzie mówił o wpływie praktyki tłumaczeniowej w UE i komputeryzacji przekładu na stosowanie znaków przestankowych w tłumaczeniu prawnym.

Obrady w sekcji zakończyła dr Dorota Bruś, która skoncentrowała się na prawie pracy, a przede wszystkim klauzulach pojawiających się w umowach o pracę, przedstawiając podobieństwa i różnice terminologiczne i frazeologiczne z tego zakresu prawa. Dokonując ciekawej analizy porównawczej, uwypukliła problemy, z którymi muszą się zmierzyć tłumacze.

Wielu uczestników czuło niedosyt dyskusji, którą będziemy kontynuować w pracach sekcji na kolejnych repetytoriach lub za rok na kolejnych warsztatach.

*Opr. Małgorzata Kałuża*

## SEKCJA HISZPAŃSKA

Po raz pierwszy od lat w programie Konferencji Jubileuszowej PT TEPIS pojawiły się obrady Sekcji Hiszpańskiej. Na liście mówców znaleźli się przedstawiciele i przedstawicielki kilku uczelni kształcących iberystów, jak również środowiska tłumaczy języka hiszpańskiego.

Dr Agnieszka Biernacka reprezentująca Instytut Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik i koordynator Sekcji Hiszpańskiej IPSKT, jak również tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego nakreśliła zgromadzonym obraz tłumacza języka hiszpańskiego podczas rozpraw sądowych, prezentując napotymane

przez tłumaczy trudności i sposoby radzenia sobie z nimi. Prezentacja oparta była na wieloletnich badaniach dr Biernackiej.

Dr Pablo de la Fuente, wykładowca Wydziału Filologicznego Akademii Finansów i Biznesu Vistula zajął się tematyką ortografii hiszpańskiej: zwrócił uwagę na te aspekty, które mogą stwarzać problemy polskim tłumaczom na język hiszpański, jak również przypomniał nowe zasady ortografii wprowadzone przez Hiszpańską Akademię Królewską.

Mgr Agata Kornacka absolwentka i wykładowca Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW, doktorantka na Wydziale Lingwistyki Stosowanej UW i tłumaczka przysięgła w swojej prezentacji nt. tłumaczenia umów najmu zwróciła uwagę na pułapki czyhające na tłumaczy i podkreśliła wagę korzystania z dokumentów paralelnych.

Dr David Nieto-Rasiński doktor nauk humanistycznych, prawnik, filolog, wykładowca w Katedrze UNESCO do Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową Uniwersytetu Jagiellońskiego w ramach programu studiów podyplomowych European Masters in Translation Komisji Europejskiej i tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego zajął się problematyką przekładu dokumentów z zakresu prawa rodzinnego na przykładzie hiszpańskiego wyroku rozwodowego, wraz z przypomnieniem podstawowych podobieństw i różnic w obrębie hiszpańskiego i polskiego prawa rodzinnego.

Mgr Małgorzata Soborska absolwentka Wydziału Neofilologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i tłumaczka tekstów specjalistycznych przeniosła nas do świata automatyki domowej za pomocą bardzo praktycznej prezentacji ukazującej specyfikę słownictwa m.in. z branży alarmowej.



Dr Katarzyna Popek-Bernat oraz mgr Maria Gołębowska reprezentujące Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW, pierwsza z pań również tłumaczka przysięgła, druga również absolwentka Wydziału Prawa UW, przedstawiły problematykę przekładu orzeczeń sądowych z języka hiszpańskiego na polski. Po wstępie teoretycznym poświęconym typologii i konstrukcji orzeczeń sądowych w Polsce i w Hiszpanii oraz specyfice tłumaczenia tekstów o charakterze prawniczym dokonały porównania kilku wersji przekładu na język polski hiszpańskich wyroków i postanowień, analizując je również z uwzględnieniem wykształcenia i doświadczenia tłumaczy.

Obrady zakończyła prezentacja mgr Ewy Urbańczyk-Piskorskiej absolwentki Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego, tłumaczki przysięgłej i przewodniczącej Sekcji Hiszpańskiej TEPIS dot. kształcenia tłumaczy języka

hiszpańskiego w Polsce. Prezentacja objęła przegląd instytucji i prowadzonych przez nie form kształcenia oraz dostępnych zasobów książkowych i elektronicznych.

Zgromadzeni wykładowcy i tłumacze odbyli następnie dyskusję nt. sytuacji tłumaczy, ich kształcenia, zmian w ofercie uczelni oraz profilu studentów. W dyskusji poza wyżej wymienionymi wzięły również udział dr Katarzyna Madyjewska (ILS, IPSKT UW) oraz dr Paulina Nalewajko (SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny).

*Opr. Ewa Urbańczyk-Piskorska*

### **SEKCJA NIEMIECKA**

W Sekcji Niemieckiej, którą prowadziła dr Marta Czyżewska, wysłuchaliśmy interesującego referatu dr Hanki Błaszczowskiej z UAM pt. „Problemy przekładu specjalistycznego na przykładzie tekstów technicznych i marketingowych z branży motoryzacyjnej”. Z referatem pt. „Niemieckie i polskie nazwy zawodów prawniczych z perspektywy translacyjnej” wystąpił także ceniony teoretyk i praktyk przekładu, dr hab. Artur D. Kubacki, prof. UP. Wśród referentów nie zabrakło także uznanego prawnika i germanisty, pana mecenas Pawła Gugęły, który zajął się terminologią, ekwiwalentami i problemami tłumaczeniowymi w procesie cywilnym. Zupełną nowością był temat zaproponowany przez dra Roberta Skoczka z UW „(Wy)mowa w pracy tłumacza konsekutywnego i symultanicznego”. Na zakończenie doświadczona tłumaczka przysięgła i konferencyjna mgr Krystyna Kołodziej podzieliła się w Sekcji Niemieckiej przemyśleniami nt. „Tłumacza w kontekście różnic kulturowych między Polską a Niemcami”.



*Opr. Marta Czyżewska*

### **SEKCJA POŁUDNIOWOSŁOWIAŃSKA**

Podczas Konferencji Jubileuszowej miała miejsce inauguracja Sekcji Języków Południowosłowiańskich, która powstała z ogromnej potrzeby tłumaczy wspomnianych języków do samokształcenia i podnoszenia własnych kompetencji zawodowych. Do grona słuchaczy dołączyli również tłumacze języka czeskiego i słowackiego, co pokazało, że warto w przyszłości sekcję rozszerzyć także o języki zachodniosłowiańskie. W miłej i kameralnej atmosferze wysłuchano prelegentów, a następnie rozmawiano na temat potrzeby integracji wspomnianego środowiska



w gronie tłumaczy praktyków. Wszyscy zainteresowani współtworzeniem sekcji są oczywiście mile widziani☺.

*Opr. Monika Dumanovsky*

## SEKCJA ROSYJSKA

Uczestnicy obrad w Sekcji Rosyjskiej wysłuchali 7 referatów zróżnicowanych zarówno pod względem tematycznym, jak i teoretyczno-praktycznym. Nasz krótki przegląd rozpoczniemy od referatów z przewagą rozważań teoretycznych.

Należał do nich niewątpliwie referat wygłoszony przez dr hab. Iwonę Annę Ndiaye profesor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zatytułowany *Kompetencje kulturowe w tłumaczeniu środowiskowym*. Temat wystąpienia okazał się wyjątkowo aktualny w dobie postępującej w naszym kraju wielokulturowości, a zarazem przydatny, zwłaszcza dla tłumaczy zajmujących się tłumaczeniem środowiskowym. Autorka referatu, notabene od wielu lat uprawiająca tego rodzaju tłumaczenie, z powodzeniem przekonywała słuchaczy o potrzebie ciągłego doskonalenia kompetencji kulturowej w ogóle, a w odniesieniu do tłumaczy środowiskowych w szczególności.

Z powyższym referatem korespondowało wystąpienie znanego tłumaczom języka rosyjskiego glottodydaktyka, leksykologa i leksykografa z Instytutu Rusycystyki Uniwersytetu Warszawskiego – dra Sergeya Khvatova, sympatyka PT TEPIS, niejednokrotnie dzielącego się z nami swoim doświadczeniem zawodowym na warsztatach organizowanych przez naszą organizację. Tym razem dr S. Khvatov w referacie *Слово и дело: русская речь в условиях рынка* zajął się różnymi aspektami komunikacji biznesowej realizowanej we współczesnym języku rosyjskim. zilustrowane przykładami zostały trzy poziomy komunikacji międzykulturowej: leksykalny, pragmatyczny i konceptualny.

Z zainteresowaniem uczestnicy Sekcji Rosyjskiej przywitani także referaty o charakterze praktycznym. Wymienić tu należy komparatystyczny w swym charakterze referat mec. Natalii Wasilenko *Terminologia porównawcza w zakresie prawa podatkowego*. Przytoczona i omówiona przez autorkę terminologia, z licznymi przykładami zastosowań w tytułowym zakresie prawa, niewątpliwie pomogła

słuchaczom w zrozumieniu niełatwych pojęć prawniczych, często różniących się w obu (polskim i rosyjskim) systemach prawa podatkowego.

Podobne z metodologicznego punktu widzenia podejście do tłumaczenia tekstów specjalistycznych zaprezentowała dr inż. Jelena Najman, autorka referatu *Trudności w tłumaczeniu rosyjskich tekstów technicznych – omówienie na wybranych przykładach z zakresu chemii*. Prelegentka – specjalista w zakresie technologii chemicznej i od niedawna tłumacz przysięgły języka rosyjskiego dzieliła się ze słuchaczami swoim doświadczeniem zawodowym jako tłumacz specjalistyczny, zwłaszcza w dziedzinie przekładu tekstów naukowo-technicznych. Tytułowe trudności zostały zilustrowane omówieniem typowych błędów popełnianych przy tłumaczeniu tekstów technicznych.



Zdecydowanie praktyczny, a ściślej – informacyjny charakter miały dwa inne wystąpienia. W świetle zmian wprowadzanych do polskiego prawa karnego mgr Urszula Deja w swoim wystąpieniu pt. *Wymiar kary w świetle nowelizacji przepisów prawa karnego* omówiła problem struktury orzekanych kar i środków karnych. Swoją punkt widzenia na przydatność w pracy tłumacza języka rosyjskiego wybranych słowników specjalistycznych (*Przegląd słowników specjalistycznych, które mogą być pomocne w pracy tłumacza*) zaprezentowała mgr Anastazja Brzezińska.

Specyficznym dopełnieniem wspomnianej wyżej prezentacji i oceny słowników był referat dr Magdaleny Majchrzyk zatytułowany *Czy „Lalka” Bolesława Prusa może zastąpić słownik specjalistyczny? – dylematy tłumacza w procesie przekładu uwierzytelnionego rosyjskich dokumentów sprzed 1917 r.* Przekornie sformułowane pytanie posłużyło autorce wystąpienia do podzielenia się ze słuchaczami interesującymi spostrzeżeniami m.in. o niezbędnej przy tłumaczeniu dokumentów archiwalnych znajomości faktów kulturo- i realizmawczych.

Pewien niedosyt uczestników obrad spowodował brak wystarczającego czasu na dłuższą wymianę zdań w ramach przewidzianej programem dyskusji. Jednakże biorąc pod uwagę konieczność dostosowania obrad w poszczególnych sekcjach językowych do programu konferencji, powyższą niedogodność uczestnicy naszej sekcji wraz z niżej podpisanym, prowadzącym obrady, przyjęli z należyтым zrozumieniem.

Opr. Edward Szędziłorz

## SEKCJA WŁOSKA

Sekcję Włoską, której obrady prowadziła jej założycielka i nasza doświadczona koleżanka Teresa Skrodzka, poprzedziło wspomnienie o zmarłej tragicznie Patrycji Kuryszko tłumaczce przysięgłej języka włoskiego, przewodniczącej Sekcji Włoskiej w ostatnich dziesięciu latach. Następnie pierwszy referat panelowy wygłosił



dr Mieczysław Żochowski. Przedmiotem jego wystąpienia była organizacja wymiaru sprawiedliwości we Włoszech i w Polsce, różnice i podobieństwa między nimi oraz najczęściej pojawiające się problemy związane z przekładem wybranych nazw instytucji. Następne wystąpienie mgr Teresy Skrodzkiej poświęcone było aspektom praktycznym tłumaczenia ustnego w sądzie. Trzeci referat mgr Małgorzaty Andrzejewskiej dotyczył problematyki prawa rodzinnego („Uprowadzenie dziecka za granicę. Analiza odnośnej terminologii na podstawie polskich i włoskich dokumentów sądowych”). W ostatnim wystąpieniu dr Łukasz Jan Berezowski



przedstawił najważniejsze problemy związane z przekładem terminologii z zakresu szkolnictwa wyższego. Na koniec obrad dr Łukasz Jan Berezowski wyraził zgodę na przewodniczenie Sekcji Włoskiej PT TEPIS w przyszłości, co następnie zostało pozytywnie przyjęte przez Radę Naczelną PT TEPIS.

*Opr. Łukasz Berezowski*

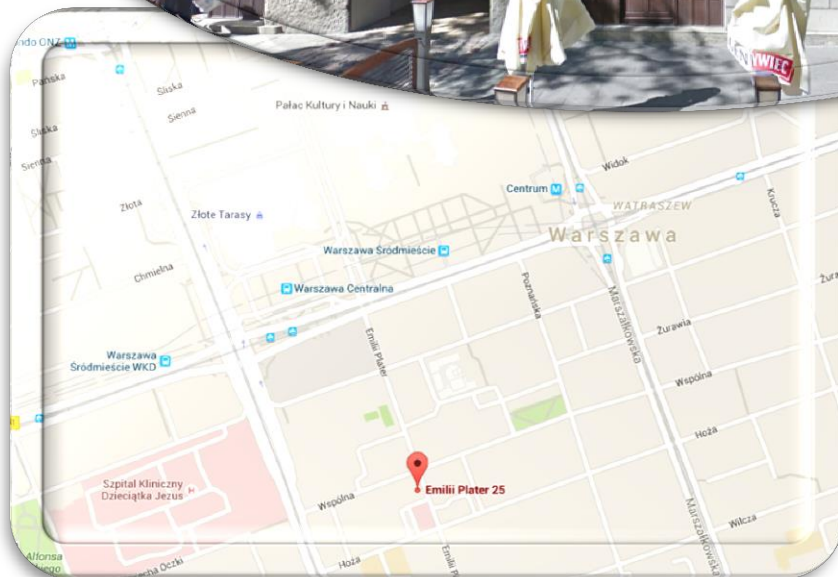


## NOWA SIEDZIBA PT TEPIS!

Zmiany! Zmiany! Zmiany zapoczątkowane wypowiedzeniem przez Wydawnictwo Translegis umowy najmu z dniem 31 grudnia 2015 r. Zgodnie z warunkami wypowiedzenia w dniu 31 stycznia 2016 r. Towarzystwo opuściło więc poprzednią siedzibę i skorzystało tymczasowo z gościnności p. Marii Piaseckiej, szefa Biura Rady Naczelnej, w Jej prywatnym domu. Jednocześnie trwały intensywne poszukiwania siedziby, która będzie mogła służyć nam przez najbliższe lata. Wspólnymi staraniami prezes Zofii Rybińskiej, członków Rady Naczelnej i p. Marii Piaseckiej znaleźliśmy odpowiedni lokal w samym sercu Warszawy, w pięknej starej kamienicy oddalonej od Dworca Centralnego o zaledwie kilkaset metrów (siedmiominutowy spacer). Lokal pochodzi z zasobów miasta stołecznego Warszawy, dzielnica Śródmieście. To w tym pięknym miejscu mamy nadzieję wkrótce spotkać się z Państwem na uroczystym otwarciu nowej siedziby PT TEPIS. Wszelkie formalności zostały już dopełnione, czeka nas tylko drobne odświeżenie i urządzenie lokalu. Koniecznie zapamiętajcie Państwo nasz nowy adres:

*Nowa siedziba PT TEPIS:*

*ul. Emilii Plater 25 lok. 44  
00-688 Warszawa*



*Opr. Joanna Miler-Cassino*

## **ROZMOWY Z MINISTERSTWEM SPRAWIEDLIWOŚCI - ZESPÓŁ DO PRZEGLĄDU I OCENY FUNKCJONOWANIA USTAWY O ZAWODZIE TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO -**

### **GENEZA ZESPOŁU**

W dniu 5 lutego 2015 r. z inicjatywy PT TEPIS w Ministerstwie Sprawiedliwości odbyło się spotkanie przedstawicieli PT TEPIS - prezes Zofii Rybińskiej i wiceprezes Joanny Miler-Cassino z Zastępcą Dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej Karolem Dałkiem oraz Naczelnikiem Wydziału Tłumaczy Przysięgłych Bolesławem Cieślikiem. W spotkaniu uczestniczył również zaproszony przez Naczelnika Wydziału Tłumaczy Przysięgłych przedstawiciel STP i jednocześnie członek PT TEPIS Artur Kubacki. Na spotkaniu tym ustalono, że po dziesięciu latach obowiązywania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego niektóre postanowienia ustawy wymagają nowelizacji. Przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości dostrzegli wnioskowaną wielokrotnie w pismach PT TEPIS potrzebę powołania zespołu roboczego, który zająłby się problematyką tłumaczy przysięgłych, a mianowicie przeglądem i oceną funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz innych przepisów dotyczących tłumaczy przysięgłych, wypracowaniem jednolitej interpretacji obowiązujących norm, a także – jeżeli okaże się to konieczne – przedstawieniem projektów nowelizacji obowiązujących aktów prawnych i obiecali podjęcie stosownych kroków w celu powołania Zespołu.

W międzyczasie, w oczekiwaniu na wynik podjętych przez Ministerstwo Sprawiedliwości działań w postaci decyzji o powołaniu Zespołu, w dniu 16 marca 2015 r. w Telegramie PT TEPIS prezes Zofia Rybińska wraz z Radą Naczelną zaprosiła wszystkich członków PT TEPIS do zgłaszania konstruktywnych uwag do ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz propozycji zmian obowiązujących aktualnie przepisów. W odpowiedzi na ten apel do Biura Towarzystwa napłynęło od członków PT TEPIS wiele konstruktywnych uwag, sugestii i propozycji zmian ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, które po gruntownej analizie posłużyły Radzie Naczelnej do wypracowania podstawowych postulatów oraz listy spraw wymagających dyskusji w trakcie obrad Zespołu. We wrześniu 2015 r. odbyły się dyżury Prezesa PT TEPIS i Biura Rady Naczelnej PT TEPIS, w czasie których członkowie Towarzystwa mogli zgłosić osobiście lub telefonicznie wszelkie dodatkowe sugestie i postulaty dotyczące nowelizacji ustawy.

### **POSTULATY PT TEPIS**

Na podstawie uwag zgłoszonych przez Członków Towarzystwa opracowano następujące główne, kierunkowe postulaty PT TEPIS, zatwierdzone uchwałą Rady Naczelnej:

- rozważenie możliwości wprowadzenia samorządu zawodowego;
- podwyżki i coroczna indeksacja stawek oraz zmiana rozporządzenia dot. stawek przez m.in. dodanie nowych stawek do rozporządzenia (m.in. za utrudnienia, za ekspres itd.);

- ochrona prawna tytułu zawodowego „tłumacz przysięgły”, wprowadzenie do ustawy określenia „zawód zaufania publicznego”;
- zmiana formuły egzaminu i sposobu oceniania (m.in. dwuetapowa forma egzaminu, wykluczenie możliwości sumowania się ocen, wprowadzenie kategorii błędów krytycznych, wprowadzenie do egzaminu wiedzy nt. prawa z zakresu danej pary językowej, znajomości zasad wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego i znajomości etyki zawodowej);
- wprowadzenie do ustawy postanowienia uniemożliwiającego tłumaczom przysięgłym delegowanie uprawnień na rzecz osób trzecich, wprowadzenie zakazu udostępniania pieczęci in blanco;
- „złagodzenie” postanowień o odmowie tłumaczenia;
- uregulowanie kwestii terminowości wypłaty wynagrodzeń tłumaczy przysięgłych;
- wprowadzenie do ustawy postanowienia o imiennym powoływaniu tłumaczy przysięgłych przez organa wymiaru sprawiedliwości (wykluczenie pośrednictwa agencji tłumaczeń);
- sprecyzowanie okresu obowiązkowego przechowywania repertorium, postanowień dotyczących wynagrodzeń dla tłumaczy, postanowień dotyczących kopii/oryginału itp.

## **ZESPÓŁ**

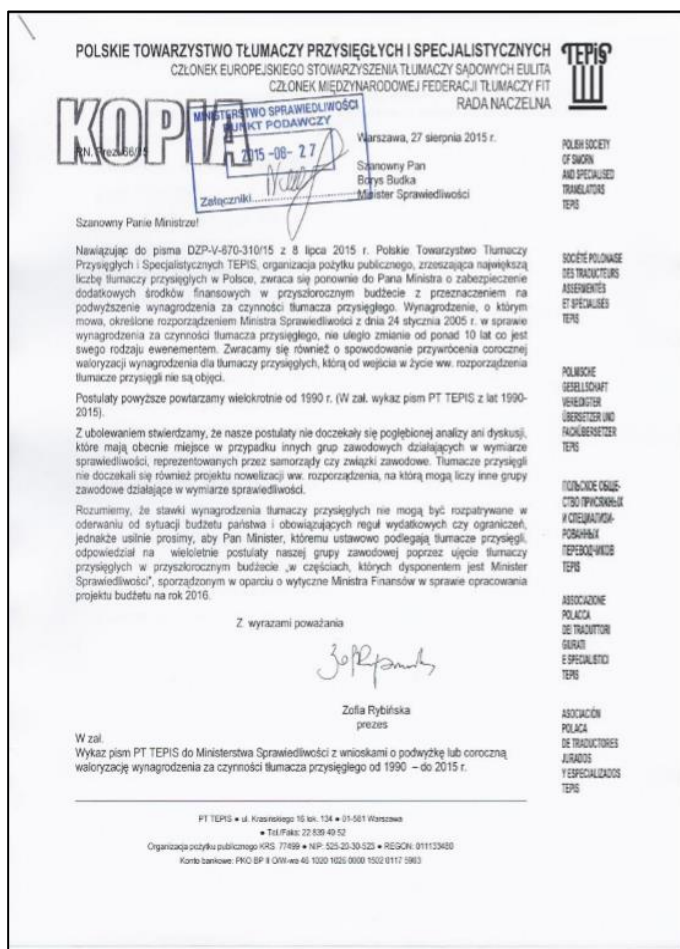
Zespół powołany został oficjalnie zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 lipca 2015 r.

Zgodnie z ww. zarządzeniem celem prac Zespołu jest przegląd i ocena funkcjonowania ustawy z dnia 24 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz aktów wykonawczych do niej oraz opracowanie propozycji ewentualnych zmian legislacyjnych. Oprócz PT TEPIS (reprezentowanego przez prezes Zofię Rybińską i wiceprezes Joannę Miler-Cassino), w skład Zespołu powołani zostali także przedstawiciele Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich (Urszula Dzierżawska-Bukowska i Artur Dariusz Kubacki), przedstawicielki Bałtyckiego Stowarzyszenia Tłumaczy (Małgorzata Grabarczyk i Katarzyna Bereda-Rosołek), Przewodniczący Państwowej Komisji Egzaminacyjnej Adam Szafranski, Przewodniczący Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Jacek Zieliński, Wiceprzewodniczący Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Wojciech Ulitko oraz konsultant Państwowej Komisji Egzaminacyjnej Lech Zieliński. Pracami Zespołu kieruje Przewodniczący Zespołu - Karol Dałek, Dyrektor Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej, a Zastępcą Przewodniczącego Zespołu jest Bolesław Cieślik, Naczelnik Wydziału Tłumaczy Przysięgłych w Departamencie Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej. Sekretarzem Zespołu jest Justyna Gałka. Przewodniczący Zespołu może zapraszać do prac Zespołu inne osoby, nie wchodzące w jego skład, z czego Przewodniczący aktywnie korzystał zapraszając do udziału w poszczególnych posiedzeniach Zespołu dr. Edwarda Szędzielorza (PT TEPIS), Marię Łucewicz-Napalkow (STP i PT TEPIS), mec. Pawła Gugałę (STP i PT TEPIS) oraz przedstawicielki Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy – Irminę Daniłowską i Stefanie Bogaerts.

## KWESTIE PODWYŻEK WYNAGRODZENIA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

Jeszcze przed pierwszym posiedzeniem Zespołu, w dniu 27 sierpnia 2015 r., prezes PT TEPIS Zofia Rybińska skierowała do Ministra Sprawiedliwości pismo, zwracając się o zabezpieczenia dodatkowych środków w budżecie na podwyżki wynagrodzeń dla tłumaczy przysięgłych oraz przywrócenie systemu waloryzacji wynagrodzeń (skan pisma poniżej).

Choć pierwotnie na spotkaniu w Ministerstwie w dniu 5 lutego 2015 r. zapowiedziano, że szans na podwyżki dla tłumaczy nie ma, to jednak w odpowiedzi na wspomniane powyżej pismo Towarzystwa, pismem z dnia 22 września 2015 roku (skan pisma poniżej) Minister Sprawiedliwości zapewnił PT TEPIS, że zmiana przepisów dotyczących wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych będzie jednym z tematów prac nowo powołanego Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Jest to satysfakcjonujące rozwiązanie, rodzi bowiem nadzieję na systemowe a nie doraźne rozwiązanie kwestii wysokości wynagrodzeń tłumaczy przysięgłych.



W związku z powyższym już na pierwszym posiedzeniu Zespołu Przewodniczący Zespołu poinformował, że w związku z pismem PT TEPIS z dnia 27 sierpnia br. w sprawie zabezpieczenia środków na podwyżki stawek tłumaczy przysięgłych do uczestnictwa w pracach Zespołu zostaną również zaproszeni przedstawiciele Departamentu Budżetu.

## DOTYCHCZASOWE PRACE ZESPOŁU

Dotychczas odbyło się sześć posiedzeń Zespołu – w dniach 22 września 2015 r., 4 listopada 2015 r., 2 grudnia 2015 r., 19 stycznia 2016 r., 2 marca 2016 r. oraz 18 maja 2016 r. Planowane są kolejne posiedzenia.

Na dotychczasowych posiedzeniach Zespołu poświęconych pragmatyce zawodu dyskusja toczyła się m.in. na temat złagodzenia art. 15 (przyczyny odmowy), uregulowania terminowości wypłaty wynagrodzeń tłumaczy przysięgłych, doprecyzowania bądź zawężenia wykazu organów administracji publicznej, okresu przechowywania repertorium tłumacza przysięgłego, legitymacji dla tłumaczy przysięgłych oraz zmiany art. 14 ust. 2. Rozmawiano także na temat propozycji PT TEPIS dot. wprowadzenia zasady bezpośredniości przy powoływaniu tłumaczy przysięgłych do udziału w czynnościach, kwestii dostępu do akt sądowych, rozwiązania problemu kopii/oryginału jako dokumentu źródłowego tłumaczenia, wprowadzenia informacji o dziedzinach specjalizacji tłumacza przysięgłego. Szeroko debatowano na temat możliwości wprowadzenia do ustawy wyraźnego zakazu udostępniania pieczęci osobom trzecim oraz kartek in blanco, co zdaniem Ministerstwa Sprawiedliwości jest niemożliwe. Rozważano także postulat STP dotyczący podziału zawodu tłumacza przysięgłego na tłumaczy pisemnych i ustnych oraz wynikające z tego konsekwencje. W rozmowach powraca niestety co chwilę argument niemożności uregulowania niektórych kwestii w postulowany sposób ze względu na brak samorządu zawodowego. Z przykrością konstatujemy jednak, że PT TEPIS jest odosobniony w swoim stanowisku, że powołanie samorządu zawodowego byłoby z korzyścią dla środowiska tłumaczy przysięgłych, bowiem ani STP ani BST nie popierają tego postulatu wobec MS. Na ostatnim posiedzeniu organizacje rozpoczęły także rozmowy na temat zmian przepisów w zakresie egzaminu na tłumacza przysięgłego poprzez zmianę punktacji oraz wprowadzenie kategorii tzw. błędu krytycznego. Temat ten będzie kontynuowany na kolejnych posiedzeniach.

Dotychczas w ramach Zespołu nie podjęto żadnych wiążących ustaleń ani nie głosowano za przyjęciem konkretnego postulatu. Członkowie Zespołu już na początku ustalili, że głosowania odbędą się *en bloc* po omówieniu wszystkich zagadnień, bowiem poszczególne rozwiązania są ze sobą powiązane i wzajemnie z siebie wynikają, więc głosowanie za przyjęciem pojedynczych zmian byłoby bezzasadne. Na razie omawiane są zmiany możliwe do zaakceptowania przez organizacje tłumaczy oraz Ministerstwo Sprawiedliwości.

Za optymistyczne należy uznać powołanie Zespołu oraz wolę rozmów ze środowiskiem wielokrotnie wyrażaną przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Z pewnością nie wszystkie postulaty tłumaczy mają szansę zostać zaakceptowane, jednak mamy przynajmniej nadzieję zawalczyć o podwyżki i coroczną indeksację wynagrodzeń oraz zmianę tych przepisów ustawy, które stanowią o naszym statusie.

Opr. Joanna Miler-Cassino

**REPETYTORIA I WARSZTATY DLA TŁUMACZY  
W SOSNOWCU, SZCZECINIE, WROCŁAWIU, KRAKOWIE,  
LUBLINIE I BIAŁYMSTOKU  
W ROKU 2015**

Z wielką przyjemnością pragnę podzielić się informacjami o aktywnej działalności naszych kół terenowych. Niemal wszystkie koła mogą poszczycić się organizacją repetytoriów i szkoleń dla tłumaczy oraz dużym zaangażowaniem swoich zarządów. W roku 2015 – roku obchodów Jubileuszu 25-lecia Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS – było tych akcji sporo.

**Górnośląskie Koło PT TEPIS** było organizatorem trzech repetytoriów w Sosnowcu, w tym dwuczęściowego, praktycznego kursu tłumaczenia konsekwentnego z notacją (październik i listopad 2015). Podczas pozostałych repetytoriów uczestnicy mieli okazję zapoznać się z zasadami etyki zawodowej, prowadzenia repertorium, rozliczania kosztów podróży służbowych dla tłumaczy, zmianami w kodeksie karnym (16.01.2015) oraz poznać narzędzia CAT wspomagające pracę tłumacza i sposób prowadzenia repertorium elektronicznego (17.04.2015).

Z inicjatywy **Pomorskiego Koła PT TEPIS** tłumacze ze Szczecina i okolic mieli możliwość zapoznania się z prawem o cudzoziemcach (17.01.2015) oraz podczas kolejnego Szczecińskiego Repetytorium podyskutowania o współpracy tłumaczy z organami wymiaru sprawiedliwości, a także zdobycia wiedzy na temat stosowania Europejskiego Nakazu Aresztowania (29.05.2015r.). Szkolenie to połączone było z możliwością zapoznania się z odpowiednią terminologią w sekcjach językowych.

Zarząd **Dolnośląskiego Koła PT TEPIS** zorganizował w ubiegłym roku aż cztery akcje szkoleniowe we Wrocławiu, a ich uczestnicy mogli poznać zasady etyki zawodowej, prowadzenia repertorium, zmiany w kodeksie karnym (6.02.2015), a także procedury Europejskiego Nakazu Aresztowania i wnioski o międzynarodową pomoc prawną (24.04.2015). Zajęcia praktyczne odbywały się aż w pięciu sekcjach językowych. Tłumacze języka angielskiego mieli okazję do zapoznania się z programem InterpretBank zarządzania terminologią przy użyciu narzędzi tłumaczeniowych (12.06.2015). Niezwykle ciekawym projektem Koła było zainicjowanie cyklu warsztatów dla tłumaczy pt. „Prawo dla nieprawników”. Pierwsza część tych warsztatów miała miejsce we Wrocławiu 27.11.2015 r.

**Małopolskie Koło PT TEPIS** tradycyjnie organizuje w Krakowie dwie akcje szkoleniowe w roku, które zawsze cieszą się popularnością wśród tłumaczy nie tylko z regionów południowych. I tak podczas repetytorium wiosennego mogliśmy zapoznać się z umowami międzynarodowymi i koordynacją wspólnotową w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz poćwiczyć terminologię w tym zakresie w grupach językowych. Sekcja niemiecka miała okazję odkrywania pułapek w austriackim języku prawniczym. Wszyscy uczestnicy dowiedzieli się także, jak chronić swoje komputery przed groźnymi wirusami w systemach operacyjnych (18.04.2015). Jesienne Krakowskie Repetytorium umożliwiło tłumaczom zapoznanie się z pracami zespołu ds. przeglądu i oceny ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, nazewnictwem związanym z zabezpieczeniami dokumentów oraz zmianami, dotyczącymi udziału tłumaczy przysięgłych czynnościach stanu cywilnego (21.11.2015).

## Małopolskie Koło PT TEPIS



Tematem obrad I Lubelskiego Repetytorium (16.05.2015 r.), zorganizowanego przez **Lubelskie Koło PT TEPIS** była kultura języka polskiego oraz oprogramowanie wspomagające proces przekładu. W każdej z trzech sekcji językowych tłumacze mogli zapoznać się z odrębną tematyką. Omawiane były narzędzia sieciowe (język angielski), kompetencja dyskursywna w działaniach tłumacza (język niemiecki) oraz praktyczne aspekty tłumaczenia terminologii dyplomatycznej (język rosyjski).

## Lubelskie Koło PT TEPIS





**Podlaskie Koło PT TEPIS** było organizatorem V Białostockiego Repetytorium dla Tłumaczy (4.12.2015), podczas którego omawiana była rola tłumacza w procesie legalizacji pobytu cudzoziemców oraz postępowanie administracyjne wobec cudzoziemców. Uczestnicy mogli również wysłuchać relacji z przebiegu Międzynarodowego Kongresu Tłumaczy w Berlinie „Człowiek vs Maszyna”. Obecny na spotkaniu Wicewojewoda Podlaski złożył na ręce Prezes Koła - pani Krystyny Sachy wyrazy uznania za dotychczasową działalność, ujęte w pięknej oprawie.

**Pani Krystyna Sacha**  
**Prezes Podlaskiego Koła PT TEPIS**



Nowy zarząd **Lubuskiego Koła PT TEPIS** aktywnie włączył się w proces ożywienia aktywności koła i choć w ubiegłym roku nie udało się zorganizować żadnego szkolenia, należy docenić wysiłek władz koła na rzecz tłumaczy przysięgłych w tym regionie.

W imieniu uczestników wszystkich wymienionych szkoleń składam Zarządowi Kół serdeczne podziękowania z ich trud i wysiłek organizacyjny, gratuluję sukcesów i życzę kolejnych inicjatyw w bieżącym roku.

*Opr. Krystyna Kołodziej*  
*Pełnomocnik Rady Naczelnej PT TEPIS ds. Kół*



## **REPETYTORIA I WARSZTATY DLA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH W WARSZAWIE W 2015 R.**

W roku 2015 w Warszawie odbyły się następujące szkolenia dla tłumaczy zorganizowane przez PT TEPIS:

- marzec            XXIV REPETYTORIUM  
                      temat: „Badanie pośmiertne i badanie sądowo-lekarskie osób żywych  
                      - zarys terminologii sądowo-lekarskiej”
- maj                XXV REPETYTORIUM  
                      temat: „Ubezpieczenia społeczne jako element zabezpieczenia  
                      społecznego, ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne w obrocie  
                      gospodarczym– koncepcje i pojęcia”
- czerwiec        Laboratorium dla Tłumaczy Przysięgłych „PRINICIPIUM”  
                      Laboratorium dla Tłumaczy Przysięgłych „VERBUM”  
                      Laboratorium Tłumaczeń Tematycznych „Terminologia medyczna w  
                      pracy tłumacza” – język niemiecki”
- październik    Jubileuszowa Konferencja PT TEPIS z okazji 25-lecia towarzystwa  
                      pod patronatem honorowym Dziekana Wydziału Lingwistyki  
                      Stosowanej prof. UW dr hab. Krzysztofa Hejwowskiego – temat:  
                      „Przyszłość zawodu tłumacza przysięgłego i specjalistycznego –  
                      nowe wyzwania”
- grudzień        XXVI REPETYTORIUM  
                      temat: „Tłumacz w sądzie -kontradiktoryjny proces karny”. Było to  
                      pierwsze Repetytorium Tepis zorganizowane we współpracy z Sądem  
                      Okręgowym, który gościł uczestników w swoich podwojach. Swoją  
                      obecnością zaszczyliła nas Sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie  
                      Jolanta Marek-Trocha.

Cieszy nas niezwykle wysoka frekwencja na naszych szkoleniach.

Dziękujemy Państwu za udział!

Jest na niezmiernie miło, że nasze szkolenia cieszą się takim uznaniem

i dziękujemy niniejszym za wszystkie konstruktywne uwagi

oraz propozycje nowych szkoleń.

Poniżej fotorelacja ze szkolenia w sądzie,

w trakcie którego sala sądowa pękała w szwach,

a szkolenie zostało powtórzone

ze względu na ogromną liczbę zainteresowanych uczestników.

*Opr. Ewa Dmyterko*

**FOTORELACJA Z XXVI REPETYTORIUM  
W SĄDZIE OKRĘGOWYM W WARSZAWIE  
„TLUMACZ W SĄDZIE - KONTRADYKTORYJNY PROCES KARNY”**







## **WARSZAWSKIE SPOTKANIE ŚWIĄTECZNO-NOWOROCZNE W KLUBIE PROFESORSKIM UW 9 STYCZNIA 2016 R. I SPOTKANIA ŚWIĄTECZNO-NOWOROCZNE W KOŁACH PT TEPIS**

Wzorem ubiegłego roku, również i w tym Rada Naczelna PT TEPIS postanowiła zorganizować spotkanie noworoczne w Warszawie. Spotkanie odbyło się 9 stycznia 2016 r. a gościny użyczył nam tym razem Klub Profesorski Uniwersytetu Warszawskiego. Przekazaliśmy sobie życzenia noworoczne wznosząc lampkę Prosecco, a przy filiżance herbaty lub kawy i małym słodkim „co nieco” wymienialiśmy opinie i snuliśmy noworoczne plany z nadzieją, że rok 2016 będzie dla tłumaczy przysięgłych rokiem dobrych zmian.

Licząc się z tym, że nie wszyscy członkowie będą mogli przyjechać do Warszawy Rada Naczelna zdecydowała, że podobne spotkania świąteczne lub noworoczne, w zależności od decyzji Zarządu Koła, odbywać się będą w Białymstoku, Krakowie, Lublinie, Wrocławiu, Sosnowcu, Szczecinie i Żarach, tj. w miastach poszczególnych siedzib Kół PT TEPIS.

Cieszy nas, że ta inicjatywa Rady Naczelnej spotkała się z dużą aprobatą i uznaniem uczestników tych spotkań, którzy zapowiedzieli już swą obecność w przyszłym roku.



*Opr. Zofia Rybińska*





## UDZIAŁ PT TEPIS W KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH

W pierwszych dniach listopada 2015 r., na prośbę Departamentu Legislacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości Towarzystwo TEPIS opiniowało projekt Rozporządzenia Ministerstwa Sprawiedliwości – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (RN.Prez. 77/15).

Poza zwróceniem uwagi na błąd rzeczowy dotyczący organu prowadzącego listę tłumaczy przysięgłych, postulowaliśmy uwzględnienie wszystkich naszych propozycji przedstawionych w piśmie RN. Pr. 35/15 z dnia 18 maja 2015 r., w szczególności dodanie określenia „przysięgły“ we wszystkich paragrafach, w których wymieniony jest „tłumacz“.

Podkreśliśmy, że tłumacz przysięgły to zawód cieszący się dużym zaufaniem publicznym, a przedstawiciel tego zawodu to profesjonalista o udokumentowanej znajomości języka obcego, zweryfikowanej poprzez zdanie specjalistycznego egzaminu państwowego dla kandydatów na tłumacza przysięgłego; to osoba specjalizująca się w przekładzie ustnym i pisemnym dokumentów na rzecz wymiaru sprawiedliwości, jak również podlegająca surowej odpowiedzialności zawodowej. Nadmieniliśmy, że już od początku swojego istnienia to właśnie tłumacze przysięgli – a nie tłumacze w ogóle - pełnią służebną rolę wobec organów i instytucji państwowych, a szczególnie organów wymiaru sprawiedliwości.

Korzystanie przez te sądy z usług tłumaczy niebędących tłumaczami przysięgłymi istotnie narusza wysoki stopień zaufania publicznego, którym cieszą się tłumacze przysięgli. Dokumenty urzędowe wraz z ich tłumaczeniami poświadczonymi oraz materiały dowodowe zebrane w trakcie przesłuchania w sądzie (m.in. z udziałem tłumacza przysięgłego) mają zasadnicze znaczenie w realizacji prawa do rzetelnego procesu.

Stwierdziliśmy ponadto, że wątpliwość budzi rozszerzenie zakresu osób dopuszczonych do realizacji czynności procesowych, w których wymagane jest tłumaczenie pisemne i ustne, o osoby, które z reguły nie znają formalno-prawnych zasad dokonywania tłumaczeń poświadczonych, technik tłumaczenia ustnego w sądzie, jak również zasad etyki zawodowej tłumacza przysięgłego. Rozszerzenie takie może bowiem skutkować naruszeniem poziomu jakości tłumaczenia w postępowaniu, zasad wzajemnego uznawania wyroków i innych orzeczeń organów sądowych, jak również obniżeniem sądowej ochrony praw jednostki, o których mowa, m.in. w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64 w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym.

Postulowaliśmy zatem wprowadzenie do ww. rozporządzenia dającej gwarancję rzetelnego tłumaczenia zasady współpracy z tłumaczami przysięgłymi w codziennym funkcjonowaniu sądu oraz ograniczenie do minimum sytuacji, w których byłiby powoływani tłumacze ad hoc.

*Opr. Zofia Rybińska*



## VI WALNE ZGROMADZENIE EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH (EULITA EUROPEAN LEGAL INTERPRETERS AND TRANSLATORS ASSOCIATION EULITA) ORAZ KONFERENCJA POPRZEDZAJĄCA WALNE ZGROMADZENIE EULITA

Strasburg, Francja 8-9 kwietnia 2016 r.

Prawie 140 tłumaczy sądowych z 25 krajów uczestniczyło w konferencji, która odbyła się w gmachu Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i w Pałacu Rady Europy w Strasburgu we Francji dnia 8-9 kwietnia 2016 r. Podczas sesji przedpołudniowej,



która miała miejsce w Trybunale, Prof. Johan Callewaert, Sekretarz Wielkiej Izby Trybunału szczegółowo omówił Europejską Konwencję Praw Człowieka, zaś tłumacz senior Trybunału James Brannan zakres i procedury dot. tłumaczenia w Trybunale. Sesja popołudniowa poprzedzona została zwiedzaniem sali obrad plenarnych Pałacu Europy, gdzie przybliżono nam historię Rady Europy.

wysłuchałyśmy wystąpienia nt. pracy tłumaczy w Radzie Europy, którą omówiła Chloé Chenetier, zastępując w ostatniej chwili Główną Tłumacz Sally Bailey-Ravet (znaną nam z konferencji w Krakowie

w 2014 r.) Prezes Stowarzyszenia EULITA Liese Katschinka omówiła projekt EU JUSTISIGNS poświęcony tłumaczeniu w języku migowym w postępowaniu prowadzonym przez policję, zaś Rzecznik Generalny Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, Eleanor Sharpston, nie szczędziła słów pochwały dla pracy tłumaczy ETS jako wdzięczny jej użytkownik. Sesję zakończyło przedstawienie wstępnych

W jednej z sal konferencyjnych z dużą uwagą



wyników badania komparatywnego dot. transpozycji dyrektywy 2010/64 UE w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym przez przedstawicielkę Fundamental Rights Agency Janę Gajdosową. Pierwszy dzień zakończony był kolacją galową podczas której serwowano dnia kuchni alzackiej.

Następnego dnia, 9 kwietnia, konferencja odbywała się w Hotelu Athena Spa. Tego dnia wystąpił prezes Stowarzyszenia CRETA (Chambre Régionale des Experts Traducteurs Assermenté d'Alsace) przybliżając uczestnikom działalność stowarzyszenia zaś Helen Schnelzauer-Sontag, z Uniwersytetu Strasburgu historię regionu jako odwiecznego ośrodka tłumaczy ustnych i pisemnych. VI Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA (European Legal Interpreters and Translators Association EULITA) poprzedzone było Warsztatem nt. czy tłumacze sądowi są biegłymi sądowymi w zakresie języka oraz Akademią EULITA, której celem było przedstawienie prac Stowarzyszenia i przygotowanie do przyszłorocznej zmiany w Komitecie Wykonawczym, kiedy to zakończy się kadencja 5 osób, w tym prezes i dwóch wiceprezesów.

Po zakończeniu konferencji, przedstawicielki naszego Towarzystwa, prezes PT TEPIS i jednocześnie wiceprezes EULITA Zofia Rybińska i wiceprezes PT TEPIS Joanna Miler-Cassino wzięły udział w VI Walnym Zgromadzeniu Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA. Zgodnie z prawem belgijskim, na mocy którego utworzone jest Stowarzyszenie EULITA, walne zgromadzenia odbywają się corocznie, ale członkowie Komitetu Wykonawczego wybierani są na trzyletnią kadencję i mogą pracować przez kolejne dwie kadencje.



*Opr. Zofia Rybińska*

## PT TEPIS W MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT

PT TEPIS aktywnie uczestniczy w pracach Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT - założonej w 1953 r. w Paryżu organizacji afiliowanej przy UNESCO, reprezentującej interesy tłumaczy ustnych i pisemnych oraz terminologów, która zrzesza aktualnie ponad 100 stowarzyszeń i organizacji zawodowych tłumaczy, reprezentujących łącznie ponad 80 000 tłumaczy w 55 państwach na całym świecie. FIT zabiega o podniesienie rangi zawodu tłumacza poprzez reprezentowanie tłumaczy na szczeblu międzynarodowym. FIT jest również organizatorem światowych kongresów tłumaczy. Więcej o samej organizacji tutaj: <http://www.fit-ift.org/>

PT TEPIS jest jedyną w Polsce organizacją tłumaczy należącą do FIT (od 1993 r.). Obecnie członkowie PT TEPIS aktywnie uczestniczą w pracach następujących zespołów FIT:

- ♦ **International Database of Complaints and Disciplinary Decisions** - członkiem komitetu dyscyplinarnego FIT jest Prezes Honorowa PT TEPIS Danuta Kierzkowska.
- ♦ **Education and Professional Development Task Force** - członkiem tego Zespołu jest wiceprezes PT TEPIS Dorota Staniszevska-Kowalak. Obszarem działania zespołu było badanie opinii środowiska tłumaczy dotyczących obecnych możliwości doskonalenia edukacji, szkoleń i rozwoju zawodowego w dziedzinie tłumaczenia, jak również programów, które mogłyby ułatwić tłumaczom wymianę informacji w tym zakresie.
- ♦ **Legal Translation and Interpreting** - członkiem tego Zespołu jest prezes PT TEPIS Zofia Rybińska. Zespół kontynuuje działalność Komitetu ds. Tłumaczenia Sądowego, a Zofia Rybińska działała w tym Komitecie przez dwie kadencje; teraz w Zespole pracuje trzecią, ostatnią kadencję, zgodnie z zasadami FIT. W pierwszej kadencji była współprzewodniczącą Komitetu wraz z Moniką Rouzet-Lelievre z francuskiego stowarzyszenia UNETICA. Wcześniej, również przez kolejne trzyletnie kadencje, członkiem Komitetu była wieloletnia prezes, obecnie Prezes Honorowa PT TEPIS Danuta Kierzkowska. To z inicjatywy PT TEPIS Komitet organizuje co dwa lata Forum Tłumaczenia Sądowego. Pierwsze Forum odbyło się w 1992 r. w Warszawie. Ostatnie XII Forum miało miejsce w Limie w Peru w 2015 r. Celem Zespołu w obecnej kadencji jest nie tylko zorganizowanie kolejnego już XIII Forum, tym razem w Chinach, ale również spisanie wieloletniej historii Komitetu oraz zebranie informacji o działalności poszczególnych stowarzyszeń w zakresie tłumaczenia sądowego.



Biuletyn FIT

- ♦ **Research Task Force** - członkiem tego zespołu jest wiceprezes PT TEPIS Joanna Miler-Cassino. Zespół opracowuje krótkie stanowiska FIT nt. istotnych, kontrowersyjnych lub nowych dla branży tłumaczeniowej zagadnień. Od początku kadencji (2015) Zespół opracował dwa stanowiska: nt. *crowdsourcingu* - rozdzielania zleceń na wielu tłumaczy (FIT Position Paper on Crowdsourcing of Translation Services) oraz nt. tłumaczenia maszynowego (FIT Position Paper on Machine Translation), dostępne w języku angielskim na stronie: [http://www.fit-ift.org/?page\\_id=4327](http://www.fit-ift.org/?page_id=4327) Aktualnie Zespół pracuje nad stanowiskiem na temat perspektyw rozwoju branży tłumaczeniowej.

## Eastern Europe

**Regular Members**

Country	Name	
Azerbaijan	<a href="#">Azerbaijani Youth Translators Association</a>	
Bulgaria	<a href="#">Bulgarian Translators' Union</a>	
Czech Republic	<a href="#">Union des Interprètes et Traducteurs de la République de la République Slovaque</a>	
Czech Republic	<a href="#">Czech Association of Conference Interpreters</a>	ASKOT
Czech Republic	<a href="#">Chamber of the Court Appointed Interpreters and Translators of the Czech Republic</a>	KST ČR
Georgia	<a href="#">Translators' and Interpreters' Association of Georgia</a>	TIAG-TIAMTA
Lithuania	<a href="#">Lithuanian Association of Literary Translators</a>	LLVS
Poland	<a href="#">Polish Society of Sworn and Specialised Translators</a>	TEPIS
Romania	<a href="#">Romanian Translators Association</a>	ATR
Russia	<a href="#">Union of Translators of Russia</a>	UTR
Slovakia	<a href="#">Slovak Association of Translators and Interpreters</a>	SAPT
Slovakia	<a href="#">Slovak Society of Translators of Scientific and Technical Literature</a>	SSPOL
Slovakia	<a href="#">Slovak Literary Translators' Society</a>	SSPUL
Slovenia	<a href="#">Association of Scientific and Technical Translators of Slovenia</a>	DZTPS

*Opr. Joanna Miler-Cassino,  
Zofia Rybińska,  
Dorota Staniszevska-Kowalak*

**LIT SEARCH**  
**– PILOTAŻOWY PROJEKT**  
**DOTYCZĄCY UTWORZENIA BAZY DANYCH**  
**TŁUMACZY SĄDOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ ZAKOŃCZONY**

W odpowiedzi na zaproszenie do składania wniosków w ramach Specjalnego Programu “Criminal Justice” na lata 2007 do 2013 (JUST/2013/JPEN/AG), z końcem maja 2013 do Dyrekcji Generalnej Sprawiedliwości Komisji Europejskiej złożony został wniosek w sprawie przystąpienia do pilotażowego projektu mającego na celu utworzenie bazy danych tłumaczy sądowych UE. Wniosek ten przyjęty został w marcu 2014 r. Dało to początek projektowi o nazwie LIT Search („Szukaj tłumacza sądowego”), funkcjonującego od tej pory jako unijny projekt JUST/2013/JPEN/AG/4556. Otrzymał on wsparcie finansowe z unijnego programu *Criminal Justice Programme*.

Po podpisaniu z koordynatorem projektu - uniwersytetem KU Lueven w Antwerpii - stosownej deklaracji, Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS stało się uczestnikiem projektu w charakterze współbeneficjenta. Grupę tę utworzyły razem z nim następujące organizacje:

- European Legal Interpreters and Translators Association (EULITA), Belgia
- Bundesministerium für Justiz / Federal Ministry of Justice (BMJ), Austria
- Österreichischer Verband der allgemein beeideten und gerichtlich zertifizierten Dolmetscher / Austrian Association of Court Interpreters (ÖVGD), Austria
- Ministry of Justice of Bulgaria, Bułgaria
- Association of Interpreters and Translators (AIT), Bułgaria
- Ministry of Justice of the Czech Republic, Czechy
- Komora soudních tlumocniku České republiky / Izba Tłumaczy Sądowych Republiki Czeskiej (KST CR), Czechy
- InterConnect A/S, Dania
- Raad voor Rechtsbijstand, bureau WBTV / Zarząd Biura Pomocy Prawnej, Tłumaczy Przysięgłych (WBTV), Holandia
- Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal / Holenderskie Stowarzyszenie Tłumaczy Języka Migowego (NBTG), Holandia
- Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych, Polska
- Asociación Profesional de Traductores e Intérpretes Judiciales y Jurados (APTIJ), Hiszpania
- National Register of Public Service Interpreters (NRPSI), Wielka Brytania
- Association of Police and Court Interpreters (APCI), Wielka Brytania

Partnerami stowarzyszonymi projektu zostały:

- Union Nationale des Experts Traducteurs Interprètes près les Cours d'Appel (UNETICA), Francja
- Dirección General de Relaciones con la Administración de Justicia, Hiszpania
- Kammarkollegiet, Szwecja

W ramach przyjętego przez Radę Unii Europejskiej *Programu sztokholmskiego na lata 2009 do 2013*, w zakresie zapewnienia gwarancji proceduralnych w państwach członkowskich UE, postanowiono stworzyć na portalu e-Justice bazę danych tłumaczy sądowych. Projekt LIT Search stał się projektem pilotażowym, którego celem było zbadanie możliwości i praktycznych sposobów utworzenia takiej bazy oraz podłączenia do niej krajów biorących udział w projekcie.

Niektóre kraje, jak Austria, Czechy i Polska mają oficjalne rejestry tłumaczy przysięgłych. Ministerstwa Sprawiedliwości tych krajów zostały zaproszone do projektu w charakterze współbeneficjentów. W przypadku Polski, z zaproszenia skorzystało i uczestnikiem projektu stało się jednak Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS. Jako organizacja zawodowa zrzeszająca około dziewięćuset tłumaczy, Towarzystwo TEPIS mogło wnieść do projektu LIT Search doświadczenie w korzystaniu z posiadanych list członkowskich, jak również z oficjalnego rejestru tłumaczy przysięgłych. Nasza organizacja mogła podzielić się swoimi obserwacjami i przemyśleniami na temat dalszego rozwoju krajowego rejestru tłumaczy przysięgłych. Dotyczyło to również bazy danych LIT Search Unii Europejskiej.

Inne kraje, mające mniej rozwinięte lub tylko regionalne rejestry tłumaczy sądowych (jak np. Bułgaria, Hiszpania), mogły skorzystać z udziału w projekcie z myślą o wprowadzeniu lub aktualizacji krajowego rejestru (co umożliwiłoby im spełnienie wymogów artykułu 6 dyrektywy UE 2010/64 - dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym).

W ramach projektu przeprowadzono kilka podprojektów badawczych (*workstreams*), jak na przykład: dokonanie przeglądu kryteriów dotyczących wpisu do rejestru tłumaczy, procedur dopuszczania tłumaczy do udziału w procesie sądowym, prowadzenia list tłumaczy, szkolenia i doskonalenia zawodowego tłumaczy sądowych itp. Wynik tych badań oraz wkład uczestników w postaci udostępnionych prezentacji ma służyć stworzeniu modelu do wykorzystania przez inne kraje, które mogłyby chcieć dołączyć do bazy danych LIT Search w późniejszym terminie.

Towarzystwo TEPIS wniosło do projektu bardzo dużo pracy w okresie od kwietnia 2014 roku do listopada 2016 r. Początek tych działań stanowiło przygotowanie do konferencji startowej (*launch conference*) w Antwerpii w maju 2014 r. W czasie tej konferencji współbeneficjenci i stowarzyszeni partnerzy projektu omówili ogólny zakres i sposoby wspólnego działania oraz zdefiniowali konkretne zadania do wykonania w ramach projektu.

Następnie odbyło się pięć spotkań, zwanych 'spotkaniami w toku projektu' (*progress meetings*): w Wiedniu (we wrześniu 2014 r.), w Pradze (w listopadzie 2014 r.), w Madrycie (w lutym 2015 r.), w Sofii (w maju 2015 r.) i w Londynie (w lipcu 2015 r.). Na tych spotkaniach krajowe raporty przedstawiły: Austria, Polska - TEPIS, Czechy, Holandia i Wielka Brytania. Omówienia sytuacji w swych krajach dokonały także: Bułgaria, Francja i Szwecja. Na spotkaniu w Londynie, członkowie konsorcjum projektu przeprowadzili zbiorczy przegląd raportów i innych dostarczonych materiałów.

W listopadzie 2015 r. odbyła się końcowa konferencja Projektu LIT Search. Jej gospodarzem był ponownie koordynator projektu Uniwersytet KU Leuven w Antwerpii.

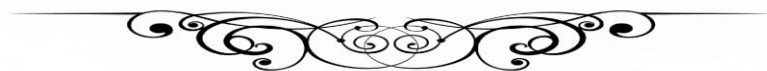
Na końcowej konferencji w Antwerpii wysłuchaliśmy wystąpienia Komisarz Věry Jourovej, która z ramienia Komisji Europejskiej w przekazie video pogratulowała konsorcjum wykonanej pracy. Koen Geens, Minister Sprawiedliwości Belgii, odniósł się do podejmowanych w Belgii starań o stworzenie krajowej bazy danych tłumaczy sądowych. Prelegenci z Holandii, Niemiec i Wielkiej Brytanii wskazywali też na indywidualne potrzeby prawników, sędziów i organów policji w zakresie tłumaczenia sądowego. Przedstawiono również raport dotyczący norweskiej agendy w zakresie tłumaczenia w sektorze publicznym.

Prezes Stowarzyszenia EULITA, będącego członkiem konsorcjum projektu LIT Search, przedstawiła historię projektu, dokonała opisu bazy danych oraz skrótu bogatej wiedzy zaczerpniętej przez uczestników dzięki pracy nad projektem. Uczestnicząca w projekcie duńska firma informatyczna odpowiedzialna za pilotażową bazę danych LIT Search przedstawiła cechy techniczne bazy oraz zademonstrowała jej funkcjonowanie.

Przyjemnym dla wszystkich akcentem końcowym stało się przedstawienie rozprawy sądowej w wykonaniu międzynarodowego zespołu uczestników konferencji, tłumaczy z Austrii, Francji, Hiszpanii, Czech, Bułgarii i Polski w złożonym systemie tłumaczenia wielojęzycznego z zastosowaniem różnych technik, w tym techniki *relay*. Rolę sędziego w tym przedstawieniu odegrała przedstawicielka PT TEPIS Zofia Rybińska.

Podsumowując, wnosząc w projekt LIT Search swój wkład, Towarzystwo TEPIS wykonało bardzo pożyteczną pracę na rzecz międzynarodowego środowiska tłumaczy sądowych. Dla siebie zyskał tym samym nowe rozwijające doświadczenie i inspirację do nowych działań.

*Opr. Dorota Staniszewska-Kowalak*



## **SPOTKANIE PT TEPIS - SĄDY OKRĘGOWE W WARSZAWIE**

Dnia 24 czerwca 2015 r., prezes Zofia Rybińska i wiceprezes Joanna Miler-Cassino spotkały się z Prezes Sądu Okręgowego Warszawa w Warszawie Małgorzatą Kluziak. Do spotkania z Prezes Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie Beatą Janusz dołączyła wiceprezes Dorota Staniszevska-Kowalak. Przedstawicielki PT TEPIS rozmawiały nt. spraw dotyczących współpracy tłumaczy przysięgłych z sądami warszawskimi, jak również współpracy Towarzystwa TEPIS z sądami okręgowymi. Zaprosiły obie Panie Prezes do uświetnienia obchodów 25-lecia PT TEPIS.

Spotkałyśmy się z dużym zrozumieniem ze strony Pani Prezes Małgorzaty Kluziak.

Na efekty nie trzeba było długo czekać. Na Konferencji Jubileuszowej PT TEPIS Panią Prezes Kluziak reprezentowała Sędzia Katarzyna Capałowska, która wzięła udział w panelu „Quo vadis tłumaczu przysięgły?”.

Następnie, we współpracy z Sądem Okręgowym Warszawa w Warszawie, zorganizowaliśmy I Repetytorium „Tłumacz w sądzie – kontradiktoryjny proces karny” w dniu 5 grudnia 2015 r., które cieszyło się niepodziewanie dużym zainteresowaniem, tak że postanowiliśmy sporządzić dodatkową listę chętnych i zorganizować kolejne repetytorium poświęcone temu zagadnieniu. Drugie repetytorium, które odbyło się w lutym 2016 r., zostało nieznacznie zmienione ze względu na zmiany w procedurze karnej i zatytułowane „Tłumacz w sądzie – Zmiany w prawie karnym procesowym”. Oba repetytoria uświetniła swoją wiedzą i doświadczeniem p. Sędzia Jolanta Marek –Trocha, która wygłosiła referat oraz komentowała inscenizację sprawy karnej.

Mamy nadzieję, że tak owocnie zaczęta współpraca przyniesie dalsze korzyści nie tylko dla naszych członków.

*Opr. Zofia Rybińska*



# PISMO DO MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI W SPRAWIE PODWYŻEK STAWEK DLA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

W nawiązaniu do zapowiedzianych przez rząd podwyżek wynagrodzeń dla pracowników sądownictwa w kwietniu 2016 r. Towarzystwo TEPIS wystosowało do Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry następujące pismo, domagając się realizacji wieloletnich postulatów naszej grupy zawodowej poprzez podwyższenie i coroczną waloryzację wynagrodzenia określonego w rozporządzeniu w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego:

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH  
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA  
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT  
RADA NACZELNA



RN. Prez. 19/16

Warszawa, 27 kwietnia 2016 r.

Szanowny Pan  
Zbigniew Ziobro  
Minister Sprawiedliwości  
Prokurator Generalny

POLISH SOCIETY  
OF SWORN  
AND SPECIALISED  
TRANSLATORS  
TEPIS

Szanowny Panie Ministrze!

W specjalnym liście do pracowników sądu napisał Pan (cytuję za portalem <http://wpolityce.pl/polityka/289546-rzad-podwyzsza-place-pracownikow-sadowych-ziobro-nadszedl-czas-by-panstwa-wynagrodzic>)  
„Dobrze działające sądownictwo ma fundamentalne znaczenie dla sprawnego funkcjonowania kraju i dla zaufania, jakim Polacy darzą wymiar sprawiedliwości. Jego efektywne działanie w dużej mierze zależy od Państwa ciężkiej pracy. Bo wymiar sprawiedliwości to nie tylko sędziowie. Mieliby utrudnione zadanie gdyby Państwo nie wykonywali pieczołowicie swoich obowiązków.”  
I w innym miejscu: „Przez ostatnie siedem lat państwa służba nie była wystarczająco doceniona; teraz nadszedł czas, by to państwu wynagrodzić”...

SOCIÉTÉ POLONAISE  
DES TRADUCTEURS  
ASSEMBLES  
ET SPECIALISES  
TEPIS

Na podobne słowa czeka od wielu lat rzesza około 11 tysięcy tłumaczy przysięgłych, których odpowiedzialna praca ma niewątpliwą wpływ na sprawne działanie wymiaru sprawiedliwości, zwiększanie zaufania do polskiego systemu wymiaru sprawiedliwości, ale przede wszystkim na realizację prawa człowieka do rzetelnego procesu.

POLISCHE  
GESELLSCHAFT  
VEREINIGTER  
ÜBERSETZER UND  
FACHÜBERSETZER  
TEPIS

Tłumacze przysięgli nie od 7, ale od ponad 11 lat czekają na podwyżkę oraz waloryzację wynagrodzenia określonego w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-  
СТВО ПРИБИЖАЕМЫХ  
И СПЕЦИАЛИЗМ-  
ПОВАННЫХ  
ПЕРЕВОДЧИКОВ  
TEPIS

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, organizacja pożytku publicznego, zrzeszająca największą liczbę tłumaczy przysięgłych w Polsce, zwracała się do kolejnych Ministrów Sprawiedliwości o zabezpieczenie środków finansowych w budżecie z przeznaczeniem na podwyższenie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, jak również o spowodowanie przywrócenia corocznej waloryzacji wynagrodzenia dla tłumaczy przysięgłych. Postulaty powtarzamy wielokrotnie od 1990 r. (w zał. wykaz pism PT TEPIS z lat 1990-2015).

ASSOCIAZIONE  
POLACCA  
DEI TRADUTTORI  
GIURATI  
E SPECIALISTI  
TEPIS

Z ubolewaniem stwierdzamy, że nasze postulaty nie doczekały się jeszcze pogłębionej analizy finansowej, która ma obecnie miejsce w przypadku innych grup zawodowych działających w wymiarze sprawiedliwości, reprezentowanych przez samorządy czy związki zawodowe.

ASOCIACIÓN  
POLACA  
DE TRADUCTORES  
JURADOS  
Y ESPECIALIZADOS  
TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilii Plater 25 lok. 44 • 00-688 Warszawa  
[www.tepis.org.pl](http://www.tepis.org.pl) • tel. 519 745 523 • e-mail: [tepis@tepis.org.pl](mailto:tepis@tepis.org.pl)  
Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480  
Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5963

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH  
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA  
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT  
RADA NACZELNA



Usilnie prosimy, aby Pan Minister, któremu ustawowo podlegają tłumacze przysięgli, odpowiedział na wieloletnie postulaty naszej grupy zawodowej poprzez podwyższenie i coroczną waloryzację wynagrodzenia określonego w w/w rozporządzeniu.

POLISH SOCIETY  
OF SWORN  
AND SPECIALISED  
TRANSLATORS  
TEPIS

Z wyrazami poważania

Zofia Rybińska  
prezes

W zał.  
Tłumaczenie ustne w sądzie – 1 godz. krótka kalkulacja przychodu tłumacza przysięgłego  
Wykaz pism PT TEPIS do Ministerstwa Sprawiedliwości z wnioskami o podwyżkę lub coroczną waloryzację wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego od 1990 – do 2015 r.

SOCIÉTÉ POLONAISE  
DES TRADUCTEURS  
ASSEMBLES  
ET SPECIALISES  
TEPIS

POLISCHE  
GESELLSCHAFT  
VEREINIGTER  
ÜBERSETZER UND  
FACHÜBERSETZER  
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-  
СТВО ПРИБИЖАЕМЫХ  
И СПЕЦИАЛИЗМ-  
ПОВАННЫХ  
ПЕРЕВОДЧИКОВ  
TEPIS

ASSOCIAZIONE  
POLACCA  
DEI TRADUTTORI  
GIURATI  
E SPECIALISTI  
TEPIS

ASOCIACIÓN  
POLACA  
DE TRADUCTORES  
JURADOS  
Y ESPECIALIZADOS  
TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilii Plater 25 lok. 44 • 00-688 Warszawa  
[www.tepis.org.pl](http://www.tepis.org.pl) • tel. 519 745 523 • e-mail: [tepis@tepis.org.pl](mailto:tepis@tepis.org.pl)  
Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480  
Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5963

Czekamy na odpowiedź Ministerstwa.

Opr. Joanna Miler-Cassino

## AKTUALNOŚCI / INFORMACJE

Rada Naczelna PT TEPIS opracowała badanie ankietowe dotyczące statusu, doskonalenia zawodowego i problemów związanych z wykonywaniem zawodu tłumacza przysięgłego. Badanie trwało przez miesiąc, od 4 marca do 3 kwietnia 2016 r. Informacje o ankiecie zostały rozesłane do wszystkich tłumaczy przysięgłych, którzy na liście Ministerstwa Sprawiedliwości podali swoje adresy e-mailowe. Łącznie ankietę otworzyło 1295 osób, a wypełniło 316 osób. Serdecznie dziękujemy wszystkim Państwu, którzy poświęcili czas na wypełnienie ankiety. Wyniki zostaną przedstawione w postaci raportu, który opublikujemy na stronie [www.tepis.org.pl](http://www.tepis.org.pl).

Towarzystwo TEPIS nawiązało współpracę z fundacją Institute of Advanced Legal Skills zapoczątkowaną wystąpieniem dr Stephena Terretta (kierownika Centrum Prawa Angielskiego i Europejskiego [British Law Centre, BLC] na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego i jednocześnie prezesa fundacji Institute of Advanced Legal Skills) podczas Konferencji Jubileuszowej 25-lecia PT TEPIS. W wykładzie nt. tłumaczenia w postępowaniu karnym dr Stephen Terrett podkreślił na przykładach jak duże znaczenie w odpowiedzialnej pracy tłumacza przysięgłego ma znajomość systemu prawa danego kraju. Tłumaczom anglojęzycznym, którzy chcieliby pogłębić znajomość prawa angielskiego polecamy studia w Centrum Prawa Angielskiego i Europejskiego.

Nasz członek Erik-Jan Kuipers został laureatem konkursu translatorskiego. Rada Naczelna i członkowie TEPIS gratulują zajęcia II miejsca.

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej zaprosiła prezesa Górnośląskiego Koła PT TEPIS dr Aleksandrę Podgórną-Musil do udziału w pracach działającej przy tej uczelni Rady Ekspertów. W skład Rady Ekspertów wchodzi kilkudziesięciu przedstawicieli świata biznesu, administracji publicznej oraz stowarzyszeń reprezentujących różne branże polskiej gospodarki. Misją Rady Ekspertów jest zintegrowanie środowiska nauki ze sferą praktyki życia gospodarczego, a w efekcie podejmowanie skutecznych działań w zakresie tworzenia wysokiej jakości programów kształcenia, usprawnienia procesów edukacyjnych i podnoszenia standardów kształcenia. Zaproszenie przedstawiciela branży tłumaczeniowej do pracy Rady Ekspertów jest pierwszym krokiem w stronę przystosowania programów nauczania na kierunkach językowych do wymogów rynku.

## 25-LECIE WYDAWNICTWA TRANSLEGIS – PARTNERSKIEGO WYDAWNICTWA PT TEPIS

17 listopada 2015 roku, na jubileuszowe spotkanie zorganizowane z okazji 25-lecia Wydawnictwa Translegis dla uświetnienia tej ważnej okazji, do siedziby Wydawnictwa C.H. Beck zaproszeni zostali autorzy wydanych przez Wydawnictwo Translegis przekładów i publikacji dla tłumaczy. Oficyny wydawnicze pełniące rolę współgospodarzy spotkania zapoznały gości z dorobkiem i planami współpracy obu Wydawnictw. Podczas wieczoru Wydawnictwo Translegis podkreślało zasługi autorów swoich publikacji. Współpracującym z nim autorom Wydawnictwo Translegis wręczyło Jubileuszowe Dyplomy Uznania. Ze strony gości popłynęło w stronę Jubilata wiele wyrazów uznania i podziękowania za jego trudną i szlachetną pracę. Słowa te skierowali do Dyrektora Macieja Kierzkowskiego, Redaktor Naczelnej dr Danuty Kierzkowskiej i Redakcji zarówno współgospodarze uroczystego wieczoru: Kierownictwo i Redaktorzy Wydawnictwa C.H. Beck, jak i ceniące publikacje i dokonania Wydawnictwa Translegis środowisko akademickie pod przewodnictwem Dziekana Wydziału Lingwistyki Stosowanej Profesora Krzysztofa Hejwowskiego, dr hab. Łucji Biel - dyrektora Instytutu Lingwistyki Stosowanej oraz dr Anny Jopek-Bosiackiej - nowego redaktora naczelnego czasopisma Lingua Legis. Towarzystwo TEPIS również pięknie dziękowało zasłużonemu, towarzyszącemu mu przez 25 lat, Wydawnictwu Translegis. Był szampan, była muzyka, były kwiaty i uściski. Część jubileuszowego nastroju można odebrać na zdjęciach pod adresem: <http://translegis.com.pl/galeria.html>



*Opr. Dorota  
Staniszewska-Kowalak*

**ISO 17100,  
CZYLI PIERWSZA MIĘDZYNARODOWA  
NORMA DOTYCZĄCA USŁUG TŁUMACZENIOWYCH,  
która w 2015 roku zastąpiła dotychczasową normę europejską EN 15038**

ISO 17100 - Usługi tłumaczeniowe - Wymagania dotyczące świadczenia usług tłumaczeniowych to pierwsza międzynarodowa norma dotycząca usług tłumaczeniowych, która została opublikowana przez ISO w dn. 24.04.2015 r. Na mocy tzw. umowy wiedeńskiej pomiędzy ISO i CEN norma ISO 17100 zastąpiła europejską normę branżową EN 15038. Norma jest już obecnie dostępna m.in. w wersji angielskiej, francuskiej, niemieckiej, polskiej i hiszpańskiej.

Norma ISO 17100 określa wymagania dotyczące wszystkich aspektów usługi tłumaczenia, które mają bezpośredni wpływ na jakość i poziom świadczenia usług tłumaczeniowych. Norma zawiera więc wytyczne dla dostawców usług tłumaczeniowych (TSP) w zakresie zarządzania podstawowymi procesami, minimalnych wymaganych kompetencji, dostępności zasobów (ludzkich, technicznych i technologicznych) i zarządzania nimi, a także innych działań niezbędnych do świadczenia usług tłumaczeniowych wysokiej jakości zgodnych z odpowiednimi specyfikacjami. Ważne wykluczenia z zakresu normy ISO 17100 to: surowy produkt tłumaczenia maszynowego poddany postedycji i usługi tłumaczenia ustnego. To oznacza, że norma ISO 17100 tych usług nie obejmuje i nie mogą być one ujęte w zakresie wdrożenia lub certyfikacji za zgodność z tą normą.

Norma określa w odniesieniu do usług tłumaczeniowych w szczególności: zakres, terminy i definicje, zasoby ludzkie, techniczne i technologiczne, procesy i działania wstępne, proces produkcyjny, działania po oddaniu tłumaczenia, informacje zwrotną i końcowe działania administracyjne. Ponadto ISO 17100 zawiera 42 branżowe terminy i ich definicje, co oznacza że norma stanowi również cenne źródło informacji zawodowej i terminologicznej. Norma definiuje np. takie pojęcia jak: tłumaczenie, usługa tłumaczeniowa, tłumaczenie wspomagane komputerowo (CAT), tłumaczenie maszynowe, postedycja, weryfikacja, redakcja, korekta, treść, język źródłowy, język docelowy, dostawca usług tłumaczeniowych (TSP), kierownik projektu, kompetencje itd.

W ramach kompetencji zawodowych tłumacza wyszczególniono kompetencje: tłumaczeniowe, językowe, badawcze, kulturowe, techniczne i dziedzinowe. Minimalne kwalifikacje tłumacza powinny być uwiarygodnione dokumentami potwierdzającymi spełnienie przynajmniej jednego z poniższych kryteriów:

- a) uzyskanie na uczelni wyższej uznanego dyplomu ukończenia studiów w dziedzinie tłumaczenia,
- b) uzyskanie na uczelni wyższej uznanego dyplomu ukończenia studiów z dowolnej innej dziedziny oraz dwuletnia praktyka w pełnym wymiarze w zakresie tłumaczenia,
- c) pięć lat praktyki w pełnym wymiarze w zakresie tłumaczenia.

Podobnie jak w przypadku EN 15038, ISO 17100 zawiera wymóg, że każdy tekst powinien być tłumaczony przez tłumacza posiadającego przynajmniej minimalne określone w normie kwalifikacje i kompetencje, a następnie tekst ten powinien przejść proces weryfikacji przez weryfikatora posiadającego przynajmniej takie same kwalifikacje i kompetencje co tłumacz.

Poza szczegółowym określeniem wszystkich etapów i czynności związanych z procesem tłumaczeniowym, na końcu normy ISO 17100 znajdują się Załączniki A-F, które zawierają np. schematy ilustrujące podstawowe procesy (cykl przepływu pracy), informacje dotyczące umów i specyfikacji oraz rejestrowania i raportowania projektów, listę technologii tłumaczeniowych, listę usług dodatkowych itd.

Warto zauważyć, że norma ISO 17100 jest nie tylko jedną z podstawowych miar dobrego zarządzania i jakości usług świadczonych przez poszczególne firmy, ale stanowi przede wszystkim kamień milowy w procesie profesjonalizacji branży tłumaczeniowej na świecie.

### **Wdrożenie i certyfikacja za zgodność z ISO 17100**

Normę ISO 17100 mogą wdrożyć i stosować wszystkie podmioty będące dostawcami usług tłumaczeniowych i określane w niej jako TSP (Translation Service Provider), do których zaliczają się firmy tłumaczeniowe, działy tłumaczeń w firmach/instytucjach lub stałe zespoły tłumaczy – niezależnie od ich wielkości. Osiągnięcie pełnej zgodności z normą wymaga spełnienia przez TSP wszystkich określonych w niej wymagań, jednak sposób ich wdrożenia może się różnić w zależności od wielkości i złożoności struktury organizacyjnej lub, w niektórych przypadkach, od wielkości i złożoności zamówionej usługi tłumaczeniowej.

Norma EN 15038, którą ISO 17100 zastępuje, cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród polskich i zagranicznych podmiotów branżowych i od 2006 r. wdrożyło ją co najmniej kilkanaście tysięcy podmiotów na całym świecie. Norma ISO 17100 cieszy się od momentu publikacji jeszcze większym zainteresowaniem i od momentu publikacji jest bardzo chętnie wdrażana.

Wdrożenie i stosowanie ISO 17100 może się odbywać poprzez samodeklarację (podanie faktu wdrożenia i stosowania normy do publicznej wiadomości) lub certyfikację poprzedzoną niezależnym audytem. w przypadku dostawcy, który nie posiada certyfikacji EN 15038 proces wdrożenia powinien rozpocząć się od audytu wewnętrznego istniejących procesów i zasobów pod kątem wdrożenia normy ISO 17100 i uporządkowania dokumentacji. w związku z tym, że norma ISO 17100 jest rozbudowana i zaktualizowana w stosunku do EN 15038, proces przejścia od jednej do drugiej certyfikacji nie jest w żadnym wypadku automatyczny i wymaga przeprowadzenia pełnego audytu.

ISO 17100 zastępuje normę branżową EN 15038, jednak nie oznacza to, że wszystkie certyfikaty EN 15038 stają się w tym momencie nieważne/nieaktualne. Standardowo obowiązuje dwuletni okres przejściowy dla systemów certyfikacji, więc wszystkie dotychczasowe certyfikaty będą nadal ważne – do momentu ich wygaśnięcia lub maksymalnie do maja 2017 roku.

Polskie Stowarzyszenie Biur Tłumaczeń (PSBT) opracowało na potrzeby certyfikacji ISO 17100 pierwszy system audytu na świecie i, podobnie jak to miało miejsce

w przypadku procesu certyfikacji EN 15038, pełni rolę branżowej jednostki akredytacyjnej i szkoleniowej dla niezależnych jednostek certyfikacyjnych.

Warto podkreślić, że pierwszą firmą na świecie, która uzyskała niezależny certyfikat za zgodność z ISO 17100 w dn. 27 kwietnia 2015 r., była polska firma, Agencja MAart Sp. z o.o., a pierwszą niezależną jednostką certyfikacyjną, która przeprowadziła audyt certyfikacyjny za zgodność z ISO 17100, był polski oddział Bureau Veritas Certification.

Jednostki certyfikacyjne nieposiadające właściwej akredytacji branżowej dla EN 15038 i ISO 17100 powinny na piśmie informować o tym fakcie swoich klientów, a firmy planujące certyfikację powinny to sprawdzić przed wyborem dostawcy. Najlepsze praktyki dla norm branżowych przewidują bowiem certyfikację z akredytacją i certyfikat nieposiadający akredytacji branżowej nie będzie traktowany na rynku jako w pełni wiarygodny. w przypadku podjęcia decyzji o certyfikacji należy się upewnić, czy dana jednostka posiada więc stosowną akredytację branżową i czy jest to jednostka wiarygodna (tj. o ustalonej pozycji na rynku).

Warto też zauważyć, że tzw. pseudocertyfikacja w oparciu o samodeklarację plus kupno jakiegoś certyfikatu stwierdzającego samodeklarację, certyfikacja w jednostkach certyfikacyjnych nieposiadających odpowiedniej akredytacji branżowej, lub też certyfikacja w zakresie nieprzewidzianym normą jest postrzegana jako zła praktyka rynkowa i stanowi antyreklamę dla danego podmiotu.

### **Dodatkowe informacje na temat normy ISO 17100**

1. Oficjalne tytuły ISO 17100 dla poszczególnych wersji językowych to:

PN-EN ISO 17100:2015 Usługi tłumaczeniowe - Wymagania dotyczące świadczenia usług tłumaczeniowych (wersja PL)

ISO 17100:2015 Translation services - Requirements for translation services (wersja ISO)

EN ISO 17100:2015 Translation services - Requirements for translation services (wersja CEN)

ISO 17100:2015 Services de traduction – Exigences relatives aux services de traduction (wersja FR)

ISO 17100:2015 Übersetzungsdienstleistungen – Anforderungen an Übersetzungsdienstleistungen (wersja DE)

ISO 17100:2015 Servicios de traducción. Requisitos para los servicios de traducción. (wersja ES)

2. Międzynarodowa norma ISO 17100:2015 powstała wprawdzie w oparciu o wcześniejszą europejską normę EN 15038:2006, jednak ISO 17100 to norma przereklamowana, zaktualizowana i znacznie bardziej rozbudowana.

3. w pracach nad opracowaniem i opiniowaniem normy ISO 17100 w ramach ISO TC37/SC5 brali udział eksperci branżowi z 26 krajów.

4. ISO 17100:2015 formalnie zastępuje normę branżową EN 15038:2006 (w momencie przyjęcia przez krajowe jednostki będące członkami ISO/CEN), a wszelkie inne regionalne i krajowe normy o tym zakresie lub sprzeczne z nią są tym

samym automatycznie wycofane. w Polsce norma ISO 17100 została zatwierdzona i przyjęta przez CEN w dn. 20 marca 2015 r., natomiast przez PKN w dn. 29 czerwca 2015 r.

5. Krajowym komitetem technicznym odpowiedzialnym za opiniowanie norm branżowych, a więc również za normę ISO 17100 i jej tłumaczenie, jest KT nr 256 ds. Terminologii, Innych Zasobów Językowych i Zarządzania Treścią przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym (PKN).

6. w związku z tym, że jest to najważniejsza norma branżowa, została ona na zamówienie Polskiego Stowarzyszenia Biur Tłumaczeń niezwłocznie przetłumaczona na język polski, zredagowana oraz przyjęta przez KT nr 256 i opublikowana jako PN-EN ISO 17100:2015 w wersji polskiej w dn. 10.11.2015 r

7. Normę ISO 17100 można kupić za pośrednictwem PKN on-line (<http://sklep.pkn.pl/pn-en-iso-17100-2015-06-wersja-polska.html>). w PKN dostępne są wersje PL i EN normy.

*Opr. Monika Popiołek*

*Przewodnicząca  
Komitetu Technicznego PKN KT 256  
ds. Terminologii, Innych Zasobów Językowych i Zarządzania Treścią  
oraz Rady Sektora Zagadnień Podstawowych i Systemów Zarządzania  
w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (PKN)  
oraz członek-ekspert TEPiS*



## **CIECIA WYNAGRODZEŃ TŁUMACZY w WIELKIEJ BRYTANII**

Dnia 20 listopada 2015 r. centrala Home Office w Liverpoolu wysłała do swoich tłumaczy maile z informacją, że od 1 stycznia 2016 r. zaplanowano cięcia ich wynagrodzeń. Dotychczas tłumacze otrzymywali 16£ za każdą godzinę i nieco więcej w weekendy. Stawka za pierwszą godzinę jest wyższa, gdyż uwzględnia czas i koszty dojazdu tłumacza do wyznaczonego miejsca. Wynosi ona 48£ i zostanie zmniejszona do kwoty 32 £ w dni powszednie oraz z 72 £ do 46£ w weekendy.

Home Office oczekuje, by tłumacze dojeżdżali na miejsce wykonywanej czynności nawet przez 3 godziny bez dodatkowego wynagrodzenia.

Tłumacze Home Office są bardzo dobrze wyszkoleni i muszą uzyskać poświadczenie bezpieczeństwa antyterrorystycznego, aby wykonywać te zlecenia. Uczestniczą w spotkaniach między azylantami a innymi osobami kontaktującymi się z urzędnikami imigracyjnymi i tłumaczą ustnie. Obniżka wynagrodzeń będzie dotyczyć różnych obszarów pracy w Home Office, w tym w Straży Granicznej i Biurze Wizowo-Imigracyjnym.

W zaistniałej sytuacji prawie 2000 tłumaczy zagroziło przerwaniem pracy.

„Nie planujemy strajków, bo jako freelancerzy, nie możemy tego zrobić legalnie. Możemy jednak wybrać taką formę, aby nie przyjmować zleceń. Tak będzie wyglądał bojkot”, powiedział jeden z tłumaczy organizujących akcję. „W tej chwili, Home Office potrzebuje bardziej nas, tłumaczy niż my ich. Home Office nie ma żadnego innego systemu który obecnie zastąpiłby nasze usługi. Wiedzą, że nawet jeśli bojkot potrwa tylko jeden dzień, spowoduje to poważne zakłócenia w działalności urzędu”.

Setki tłumaczy podpisało petycję w sprawie planowanej obniżki wynagrodzeń oraz rozpoczęło kampanię na Facebooku i Twitterze. w „The Guardian” ukazał się artykuł Diane Tylor opisujący całą sprawę.

Tłumacze zwrócili się do Home Office, aby wyrazić swoje oburzenie na cięcia wynagrodzeń. „Ta decyzja przyszła znikąd; nie było konsultacji ani ostrzeżenia o obniżce naszych honorariów. Nasze wynagrodzenie jest niezmienione co najmniej od 2002 roku, a kiedy obecne stawki weszły w życie, zostały zmniejszone o 3,5% w skali roku z powodu inflacji”.

W następstwie petycji przedstawiciele Home Office zgodzili się na spotkanie z tłumaczami, aby omówić problem. Obniżki zostały przesunięte na 1 lutego 2016 r., jednak w połowie stycznia wycofano się tych ustaleń, a rzecznik Home Office oświadczył, że rozpoczyna się gruntowny przegląd usług tłumaczeniowych, w tym stawek wynagrodzenia. Planowana zmiana stawek zostanie odroczone do czasu zakończenia ich przeglądu, a dotychczasowe stawki wynagrodzenia tłumaczy nadal obowiązują.

*Opr. Monika Mostowy  
na podstawie artykułów Diane Taylor- The Guardian*



## TŁUMACZE W JAPONII

Kontakty Japonii z zagranicą rozwijały się powoli ze względu na uwarunkowania historyczne, tzn. izolację polityczną kraju w okresie od XVII w. do poł. XIX wieku. Koniec XIX w. i pierwsza połowa XX w. zapoczątkowały wymianę międzynarodową z USA, krajami Europy w wielu dziedzinach oraz ekspansję w krajach sąsiednich na obszarze Pacyfiku. w powojennej polityce pokojowej Japonia wywiązywała się z zobowiązań naprawienia szkód wojennych, biorąc udział w inwestycjach gospodarczych krajów Pacyfiku. Wysyłano tam specjalistów zwykle znających język angielski lub miejscowy.

Do końca XX w. dość trudno było uzyskać japońską wizę pobytową do pracy lub na stypendium naukowe, dlatego potrzeby tłumaczeń urzędowych stanowiły niewielką ilość w porównaniu z potrzebami np. w krajach europejskich.

Obecnie Japonia staje się coraz bardziej przyjazna dla cudzoziemców, pojawia się więcej informacji urzędowych w j. angielskim, drogowskazy są podawane w piśmie japońskim *kanji* i transkrypcji Hepburna. Administracja lokalna, duże szpitale dla potrzeb porozumienia się z interesantami zatrudniają tłumaczy głównie władających językiem angielskim, chińskim oraz migowym. Nadal jednak powszechne jest przekonanie, że cudzoziemiec rasy białej posługuje się językiem angielskim, dlatego różnorodność języków narodowych dziwi przeciętnego mieszkańca wysp japońskich oraz wprowadza w zakłopotanie urzędników, którzy nie potrafią, nie chcą załatwiać spraw dotyczących cudzoziemców, jeżeli te sprawy są inne niż standardowe sprawy obywateli japońskich.

W 2009 r. powołano system ławników sądowych, wraz z nim utworzono organizację tłumaczy sądowych o nazwie JLIA (Japan Law Interpreter Association), po japońsku: 日本司法通訳士連合会 *nihon-shihō-tsūyakushi-rengōkai*. Organizacja wspomaga pracę prokuratury, adwokatów podczas czynności postępowania w prawie karnym, obejmuje też tłumaczenie rozpraw sądowych w zakresie spraw karnych. z uwagi na dotychczas niewielkie potrzeby w zakresie tłumaczeń dla sądownictwa japońskiego w sądzie są zarejestrowani głównie tłumacze z języka angielskiego, chińskiego, koreańskiego.

W sprawach dotyczących tłumaczenia czynności i dokumentacji w dziedzinie prawa cywilnego zwykle wystarczy poświadczenie wydziału konsularnego odpowiedniej ambasady. Taka procedura dotyczy również tłumaczeń urzędowych dokumentów wystawionych w Polsce w języku polskim. Sądy japońskie nie zapewniają tłumaczy cudzoziemcom, osobom fizycznym podczas czynności oraz w rozprawach z zakresu prawa cywilnego, ale zgadzają się na obecność tłumacza prywatnie zamówionego przez cudzoziemca, tzn. stronę postępowania sądowego.

Podczas mojego 23-letniego pobytu w Japonii wielokrotnie miałam okazję wykonywania w ten sposób tłumaczenia konsekwentnego lub szeptanego podczas rozpraw w sądzie dla obywateli polskich. Pomoc tłumacza w sądzie lub urzędzie dla cudzoziemca polega również na wypełnieniu japońskiego kwestionariusza, zredagowaniu potrzebnego dokumentu w języku japońskim. Bowiem wielu cudzoziemców mieszkających, pracujących w Japonii posługuje się w pracy i życiu codziennym językiem angielskim, więc nie zna języka japońskiego. Zdarza się,

że cudzoziemiec mówi po japońsku, ale nie umie pisać i czytać *kanji*, stąd duża potrzeba tłumaczeń pisemnych.

W przypadku dokumentacji handlowej firm zagranicznych współpracujących z firmami japońskimi istnieje system wymiany i rejestracji dokumentów w języku angielskim w odpowiednich ministerstwach japońskich. Zagraniczna dokumentacja handlowa jest też poświadczana przez wydziały konsularne ambasad. Na razie w Japonii nie ma systemu tłumaczy przysięgłych i tłumaczeń przez nich poświadczanych.

W 2020 r. w Tokio odbędzie się olimpiada, dlatego rząd japoński oraz organizatorzy przewidują wzrost przyjazdu cudzoziemców z całego świata oraz wiążące się z tym problemy informowania, porozumienia, kolizji z prawem, dlatego planuje się zwiększyć ilość języków do tłumaczeń, propaguje się naukę wielu języków europejskich i azjatyckich, aby stworzyć międzynarodową kadrę tłumaczy.

*Opr. Ewa Odagiri*



## **INSTYTUCJA TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO w SZWECJI**

W Szwecji panuje podział na tłumaczy przysięgłych języka mówionego (auktoriserad tolk) oraz tłumaczy przysięgłych języka pisanego (auktoriserad translator). Niezależnie od tego istnieje wielu tłumaczy bez formalnych uprawnień, którzy zajmują się wszelkiego rodzaju tłumaczeniami specjalistycznymi. Tłumacze przysięgli języka pisanego są członkami zrzeszenia tłumaczy przysięgłych (FAT – Föreningen auktoriserade translatorer), tłumacze specjalistyczni są członkami zrzeszenia tłumaczy specjalistycznych (SFÖ - Sveriges Facköversättarförening), a tłumacze ustni zazwyczaj spotykają się na spotkaniach organizowanych przez biura tłumaczeniowe.

Nawiasem mówiąc, istnieje pewne pomieszanie pojęć. Zazwyczaj tłumaczy posługujących się pieczęcią i mających uprawnienia do urzędowego poświadczania tłumaczeń, które są honorowane przez różne urzędy, nazywamy tłumaczami przysięgłymi. w Szwecji w dosłownym tłumaczeniu jest mowa o tłumaczu autoryzowanym. Tłumacz (tolk) staje się niejako tłumaczem przysięgłym po złożeniu przysięgi przed sądem, co odbywa się na pierwszej rozprawie. z kolei tłumacze tekstów nie składają nigdy żadnej przysięgi. Zobowiązują się jedynie do przestrzegania kodeksu tłumacza autoryzowanego. Nadzór nad tłumaczami autoryzowanymi prowadzi Kammarkollegiet i tam można się zwracać ze skargami w razie zastrzeżeń do jakości wykonanej pracy itp. Podział na tłumaczy słowa żywego i tłumaczy tekstów jest chyba uzasadniony, bo niektórym osobom absolutnie nie odpowiada tłumaczenie „na żywo” i wolą w spokoju opracowywać tłumaczenie na papierze, a z kolei inni czują się świetnie właśnie tłumacząc wypowiedzi ustne. Rozróżnienie to występuje również w wielu krajach w formie rozróżnienia leksykalnego. Tak się nieszczęśliwie składa, że w języku polskim słowo tłumacz określa zarówno tłumaczy słowa żywego jak i tłumaczy tekstów i może dlatego – mówiąc obrazowo – wszystkich „wrzucono do jednego kotła”.

### **TŁUMACZENIA PISEMNE**

Do wykonywania tłumaczeń „przysięgłych” pisemnych są uprawnione osoby, które zdały odpowiedni państwowy egzamin organizowany przez Kammarkollegiet (urząd odpowiadający częściowo funkcją Urzędowi Zamówień Publicznych, Ewidencji Organizatorów Turystyki itp.).

Egzamin jest bardzo trudny; składa się z trzech tekstów: prawniczego, ekonomicznego i ogólnego; (na poziomie artykułów w tygodnikach prawniczych, „Polityce” itp.), trwa od godz. 9.00 do 18.00 z przerwą na lunch. Egzamin można zdawać tylko na komputerze. Można korzystać z dowolnych słowników, ale nie można korzystać z Internetu. Rozważana jest możliwość korzystania w przyszłości z dodatkowych komputerów na sali z podłączeniem do Internetu, aby upodobnić warunki do tych, jakie tłumacz ma w domu. Sprawdzania tekstów dokonują pracownicy polonistyki na wybranych uniwersytetach.

Do oceny tekstu sprawdzający mają do pomocy dość szczegółową instrukcję oceny błędów i wzór prawidłowego tłumaczenia. Teksty sprawdzane są po kolei. Jeżeli pierwszy tekst nie zostanie zaliczony, nie sprawdza się następnych tekstów. Jeżeli drugi tekst nie zostanie zaliczony, nie sprawdza się trzeciego. Konieczne jest zaliczenie wszystkich tekstów w trakcie tego samego egzaminu. Rozważana jest możliwość wprowadzenia zaliczania poszczególnych tekstów etapami, to znaczy możliwości

zdawania tylko niezaliczonych tekstów przy okazji następnego egzaminu. Egzamin przeprowadzany jest raz na rok. Opłata za egzamin wynosi obecnie 2300 SEK.

Uprawnienia nabywa się tylko do tłumaczeń w jedną stronę, np. z polskiego na szwedzki. w celu uzyskania uprawnień w odwrotną stronę, trzeba zdać kolejny egzamin. Uprawnień nie widać na pieczęci, ale na stronie [www.kammarkollegiet.se](http://www.kammarkollegiet.se), na której znajduje się lista wszystkich tłumaczy, można sprawdzić uprawnienia tłumacza. Tłumacz otrzymuje prawnie zastrzeżony tytuł: auktoriserad translator.

Uprawnienia trzeba odnawiać co 5 lat; w tym celu należy udokumentować, że prowadzi się aktywnie zawód tłumacza i wnieść opłatę za przedłużenie licencji na następne pięć lat oraz dołączyć wyciąg z Rejestru Karnego o niekaralności. Obecnie w Szwecji zarejestrowanych jest tylko 8 autoryzowanych tłumaczy pisemnych z języka szwedzkiego na język polski.

### **TŁUMACZENIA USTNE**

Tytuł auktoriserad tolk otrzymuje się po zdaniu osobnego egzaminu, również organizowanego przez Kammarkollegiet. Egzamin składa się z części pisemnej oraz ustnej. Do części ustnej podchodzi się w osobnym terminie pod warunkiem zaliczenia części pisemnej. Tłumacze otrzymują oprócz tytułu legitymację wydaną przez Kammarkollegiet. Tłumacze ustni mogą podwyższyć kompetencje zdając osobny egzamin na tłumacza ze specjalizacją medyczną lub prawniczą.

Tłumacze otrzymują najczęściej zlecenia z biura tłumaczeń, które wygrało przetarg i specjalizuje się w organizowaniu tłumaczeń ustnych. Miejsce pracy to najczęściej policja, sąd, areszt, szpitale i różne urzędy. Tłumacz nie ma obowiązku stawienia się na wezwanie sądu, jeśli ma czas i ochotę, to przyjmuje zlecenie. Ponieważ jednak tłumaczenia sądowe są dobrze płatne, sąd nie ma zazwyczaj problemów ze znalezieniem chętnych, o ile nie jest to jakiś bardzo egzotyczny język.

Sądy stosują tabelę wynagrodzeń, która co roku ulega podwyżce. Tłumacz ze specjalizacją prawniczą dostaje wyższą stawkę niż tłumacz autoryzowany (przysięgły). Po zakończeniu rozprawy protokolant notuje w aktach sprawy czas pracy tłumacza oraz ew. koszty dojazdu (bilet, samochód) i wynagrodzenie za czas dojazdu, jeżeli dojazd trwał dłużej niż pół godziny. Stawka za czas stracony na dojazd stanowi ca 50% stawki za tłumaczenie. Czas pracy liczy się wg zamówienia i jeżeli rozprawa opóźni się, to tłumacz dostaje wynagrodzenie również za czas oczekiwania. Sprawy dotyczące wynagrodzeń, zarówno tłumacza jak i adwokata z urzędu, są zawsze ustalane pod koniec rozprawy i wprowadzane do akt sprawy. Następnie dane dotyczące wynagrodzenia przekazywane są przez sąd do centralnego urzędu Sveriges Domstolar, który zajmuje się wypłatą wynagrodzeń adwokatom, tłumaczom, biegłym itp. Zazwyczaj w ciągu dwóch tygodni tłumacz otrzymuje wynagrodzenie za pracę w sądzie, a przy rozliczeniach z biurami tłumaczeń w ciągu miesiąca.

*Opr. Marian J. Waszkiewicz  
Auktoriserad translator svenska-polska*

**NASZ PRZEDSTAWICIEL  
NA KONFERENCJI MIĘDZYNARODOWEJ  
„WSPÓLPRACA POMIĘDZY INSTYTUCJAMI PRZESTRZENI  
SPRAWIEDLIWOŚCI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI“**

Stwierdzenie, że tłumacze przysięgli uczestniczą w obszarze wymiaru sprawiedliwości w charakterze pomocnika organu procesowego, a zatem spełniają odpowiedzialną rolę w zapewnieniu prawa do rzetelnego procesu, wydaje się być truizmem dla nas - tłumaczy przysięgłych. Niestety okazuje się, że Ministerstwo Sprawiedliwości zapomniało o tej ponad 10 tysięcznej grupie zawodowej nie tylko w strategii modernizacji przestrzeni sprawiedliwości na lata 2014 – 2020, pomijając stowarzyszenia zrzeszające tłumaczy przysięgłych na etapie konsultacji z interesariuszami, ale także nie uznało za stosowne, aby stowarzyszenia te ująć w „Programie współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 r.”. Przedstawiciele stowarzyszeń nie znaleźli się również w programie konferencji, co jednak nie powstrzymało przedstawiciela PT TEPIS od wzięcia udziału - jako uczestnika – w konferencji „*Współpraca pomiędzy instytucjami przestrzeni sprawiedliwości i organizacjami pozarządowymi*“, która odbywała się w Hotelu JM w Warszawie w dniach 14-15 października 2015 r. Jak każda konferencja również i ta - poza zdobyciem potrzebnych dla Towarzystwa informacji - stworzyła szanse poznania przedstawicieli, z którymi będziemy w kontakcie, aby dalej działać na rzecz nie tylko naszych członków, ale i całej grupy zawodowej. Nie pozostaje nam nic innego, jak nadal uświadamiać Ministerstwu Sprawiedliwości naszą ważną rolę i walczyć o wyższy status. Do tego potrzebne jest nam jednak wsparcie coraz to większej rzeszy tłumaczy przysięgłych i przekonanie naszych koleżanek i kolegów, że zasilając szeregi stowarzyszenia mogą w istotny sposób wpłynąć na swoją sytuację oraz pozycję zawodową.

Opr. Zofia Rybińska

**NASZ PRZEDSTAWICIEL  
NA JUBILEUSZOWEJ KONFERENCJI  
FUNDACJI COURT WATCH POLSKA**

Dnia 28 września 2015 roku, w Warszawie w Hotelu Sofitel Victoria miała miejsce jubileuszowa konferencja „*Sądy w społeczeństwie aktywnych obywateli*” zorganizowana przez Fundację Court Watch Polska. Podczas konferencji podsumowano 5-letni program „Obywatelski Monitoring Sądów”, dyskutowano na temat tego, jak sądy mogą odnaleźć się w otoczeniu coraz bardziej świadomych i upodmiotowionych obywateli oraz po raz pierwszy przyznano tytuł Obywatelskiego Sędziego Roku sędziemu, który w ostatnim roku szczególnie zasłużył się na polu

skracania dystansu między obywatelem a trzecia władzą i budowania wzajemnego szacunku i zaufania. Tym sędzią został SSR Katowice - Zachód Jarosław Gwizdek.

Powstała w 2010 r. Fundacja Court Watch Polska jest organizacją non-profit o statusie organizacji pożytku publicznego. Fundacja wspiera pozytywne zmiany w polskim sektorze wymiaru sprawiedliwości poprzez prowadzenie Obywatelskiego Monitoringu Sądów i budowanie Centrów Sprawiedliwości Naprawczej. Od pięciu lat obserwuje sposób traktowania obywateli w sądzie – punktualność, dostęp do informacji, zrozumiałość oraz inne kwestie, które budują lub osłabiają autorytet trzeciej władzy.

W ciągu pięciu lat Fundacji udało się dokonać obserwacji niemal 25 tysięcy rozpraw i posiedzeń w skali całego kraju, ponad 2500 obserwacji infrastruktury budynków sądów. Fundacja wydała cztery raporty oraz opis metodologii w języku angielskim. To wszystko składa się na największy monitoring praktyki sądowej na świecie, co potwierdzają wizyty studyjne w krajach, gdzie Fundacja pokazuje, jak prowadzić monitoring sądów.

*Opr. Zofia Rybińska*

## **PREZES PT TEPIS CZŁONKIEM MIĘDZYNARODOWEGO KOMITETU NAUKOWEGO MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI CRITICAL LINK 8**

Prezes Zofia Rybińska została zaproszona przez organizatora 8 Międzynarodowej Konferencji Critical Link do udziału w Międzynarodowym Komitecie Naukowym konferencji Critical Link, którego zadaniem była ocena przesłanych streszczeń proponowanych wystąpień na konferencji, a zatem wydanie opinii o programie.

8. Międzynarodowa Konferencja Critical Link zatytułowana Critical LinkS - a new generation Future-proofing interpreting and translating organizowana jest w tym roku przez Uniwersytet Heriot-Watt w Edynburgu w Szkocji w dniach 29 czerwca – 1 lipca 2016 roku.

Konferencje Critical Link International odbywają się co trzy lata i stanowią światową platformę wymiany doświadczeń w zakresie tłumaczenia ustnego i pisemnego dla sektora usług publicznych. Pierwsza konferencja Critical Link International odbyła się w Kanadzie w 1995 r.

Więcej o konferencji na stronie <http://ctiss.hw.ac.uk/conferences/critical-link-8.html>

*Opr. Zofia Rybińska*

## WARSZTAT ELRC w POLSCE

Prezes Zofia Rybińska i wiceprezes Joanna Miler-Cassino wzięły udział w bezpłatnym Warsztacie ELRC (European Language Resource Coordination) zorganizowanym 9 marca 2016 r. przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce, ul. Jasna 14/16a w Warszawie. Warsztat poświęcony był tworzeniu platformy tłumaczenia maszynowego CEF.AT uruchamianej w ramach programu „Łącząc Europę“ (Connecting Europe Facility), która ma ułatwić wielojęzyczną komunikację i wymianę dokumentów pomiędzy europejskimi instytucjami publicznymi, firmami i obywatelami.

W imieniu Komisji Europejskiej Konsorcjum ELRC organizuje w 30 uczestniczących w programie państwach serię warsztatów, których celem jest włączenie przedstawicieli instytucji administracji publicznej w proces tworzenia platformy CEF.AT dostosowanej do ich potrzeb. Podczas tych Warsztatów przedstawiciele Komisji Europejskiej, instytucji publicznych, środowiska naukowców i dostawców technologii tłumaczeniowych rozmawiają nt. potrzeb sektora publicznego dot. procesu tłumaczenia, próbują wspólnie określić źródła zasobów językowych oraz dyskutują nad technicznymi i prawnymi aspektami ich udostępnienia na potrzeby maszynowego tłumaczenia.

Jako przedstawicielki środowiska tłumaczy pełne obaw zadawałyśmy sobie szereg pytań nie tylko dotyczących praw autorskich do udostępnianych korpusów tłumaczeń, lecz także co do zakresu i rodzaju zleceń, których zostaniemy pozbawieni w przyszłości.

*Opr. Zofia Rybińska*

## NASZ PRZEDSTAWICIEL NA OGÓLNOPOLSKIM KONGRESIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W gmachu Uniwersytetu Warszawskiego w Pałacu Tyszkiewiczów-Potockich odbył się 5 kwietnia 2016 r. Ogólnopolski Kongres Organizacji Pozarządowych „*Trzeci Sektor w Polsce – aktualny stan i problemy oraz kierunki i perspektywy zmian*“ objęty patronatem honorowym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W programie znalazły się wystąpienia m.in. na temat problemów i wprowadzanych lub planowanych zmian w przepisach dotyczących NGO-sów w 2016 r., współpracy organizacji pozarządowych z jednostkami administracji publicznej, sposobów zapewnienia sprawnego zaplecza finansowego dla działalności pozarządowych. Przybliżono nam kwestie związane z uwarunkowaniami prawnymi prowadzenia działalności gospodarczej przez organizacje pozarządowe, jak również funduszami unijnymi dla organizacji pozarządowych w okresie 2014 – 2020.

*Opr. Zofia Rybińska*

## KARL DEDECIUS. LITERATURA – DIALOG – EUROPA

Dnia 20 maja 2015 r. z okazji Jubileuszu 95. urodzin Karla Dedeciusa Muzeum Miasta Łodzi zainaugurowało projekt poświęcony wybitnemu tłumaczowi, który w znacznym stopniu przyczynił się do popularyzacji literatury polskiej w Niemczech i na świecie. PT TEPIS zostało poproszone o patronat merytoryczny i medialny powyższego projektu.

Karl Dedecius, urodzony w przedwojennej, wielokulturowej Łodzi, człowiek niezwykle utalentowany, poeta, krytyk i badacz literatury, świadek trudnych wydarzeń XX wieku, łączący słowem kulturę i ludzi, przetłumaczył ponad 2000 wierszy około 300 autorów. Był on także założycielem Instytutu Kultury Polskiej w Darmstadt. w chwili otwarcia projektu Profesor Dedecius mieszkał we Frankfurcie nad Menem i pomimo swojego wieku nadal pracował, stawiając przed sobą wciąż jeszcze zadania do wykonania. w 2008 roku wydał wspomnienia, które zatytułował „Europejczyk z Łodzi”. Tak też mówił o sobie, a inni nazywali go też „Karolem Wielkim” i „Czarodziejem z Darmstadt”.

Ten wybitny tłumacz i poeta zmarł 26 lutego 2016 roku, pozostawiając po sobie bogatą spuściznę. To on otworzył takim poetom jak: Wisława Szymborska, Czesław Miłosz, Tadeusz Różewicz i Zbigniew Herbert literacką drogę do Europy, umożliwiając im poprzez swoje przekłady wydanie tomików w Niemczech.

Projekt „Karl Dedecius. Literatura – Dialog – Europa“ służy przybliżeniu zagadnień związanych z tłumaczeniem, a także pokazaniu jego roli w komunikacji międzyludzkiej.

Głównym elementem projektu była wystawa poświęcona życiu i działalności Karla Dedeciusa. Towarzyszyło jej szereg działań skupionych wokół postaci wybitnego tłumacza. Jednym z wydarzeń towarzyszących wystawie był międzynarodowy panel dyskusyjny tłumaczy, który odbył się 21 maja 2015 r. w pięknym pałacu Poznańskich w Łodzi, gdzie obecnie mieści się siedziba Muzeum Miasta Łodzi. Kuratorka i autorka projektu, pani Marta Skłodowska zaprosiła do



Kuratorka i autorka wystawy,  
p. Marta Skłodowska (po prawej)  
i członek Rady Naczelnej PT TEPIS  
Krystyna Kołodziej (po lewej).



udziału w rozmowie wybitnych tłumaczy i poetów z Niemiec, Białorusi, Rosji i Ukrainy i Polski. Gościem w ramach patronatu merytorycznego była przedstawicielka PT TEPIS, członek Rady Naczelnej Krystyna Kołodziej.

Tematem dyskusji była misja związana z zawodem tłumacza, uwarunkowania jego pracy, trudności, jakie napotyka w procesie translacji, a także roli, jaką odgrywa w zakresie porozumienia między ludźmi i odmiennymi kulturami. Punktem wyjścia w dyskusji była teza, określająca tłumaczenie jako przeprawę (niemieckie słowo „übersetzen“ ma podwójne znaczenie). Uczestnicy dyskusji zastanawiali się, co jest ważniejsze, czy dostosowywanie własnej kultury w przekładzie, czy pozostawienie śladów „obcości”. Była też mowa o fałszywych przyjaciółach tłumacza, o ciężkiej pracy w godzinach nocnych, trudnościach translatorskich, powodowanych odmiennością kultur i świadomości, a także o zawodzie jako misji, powołaniu.



Symbolem wystawy, stanowiącej także logo projektu, jest kwadratura koła, czyli wg profesora Dedeciusa dokonywanie tego, co niemożliwe.

Sam bohater projektu jest autorem „Dekalogu tłumacza”, zbioru zaleceń, które w większości odnoszą się do tłumaczy dzieł literackich, ale mogą stanowić też wskazówkę dla wszystkich, którzy zajmują się przekładem. Pozwolę sobie zacytować niektóre z nich:

*Nie zaczynaj tłumaczenia, dopóki nie zapoznasz się dokładnie z całością oryginału:  
z jego tematem. Formą i zamysłem, jego prehistorią i posthistorią.  
Nie zaczynaj też, póki nie dowiesz się czegoś bliższego o autorze.*

\*

*Sprawdzaj ustawicznie samego siebie – sceptycyzm i skromność są pożyteczne:  
niepewność jest źródłem czujności, ostrożności, uwagi i rozwagi.  
Nie ufaj pamięci, jeszcze mniej słownikom.*

\*

*Nie sądź, że twoje przekłady są doskonałe. Niech poleżą.  
Nabierz do nich krytycznego dystansu i wtedy wróć.  
Zobaczysz, ile jeszcze można poprawić.*

Dziękuję organizatorom projektu za zaproszenie, niezwykle interesujące oprowadzenie po wystawie i ciepłe przyjęcie, a tłumaczom życzę wiele wytrwałości i cierpliwości w wypełnianiu misji, jaką jest szeroko pojęte tłumaczenie.

*Opr. Krystyna Kołodziej*

## PT TEPIS NA KONFERENCJI „PRZEKŁAD TEKSTÓW SPECJALISTYCZNYCH – NORMA A UZUS”

W dniach 19-20 listopada 2015 r. na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się pierwsza edycja konferencji naukowej poświęconej przekładowi tekstów specjalistycznych zorganizowana pod patronatem honorowym prof. zw. dr hab. Teresy Tomaszewicz oraz Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS. Celem konferencji, którą współorganizowały Instytut Filologii Romańskiej i Instytut Filologii Germańskiej w ramach Wydział Neofilologii, była konfrontacja normy i uzusu z faktycznymi potrzebami odbiorców tłumaczeń specjalistycznych, a w jej następstwie ujednoczenie standardów w zakresie dydaktyki terminologii i przekładu specjalistycznego. Obrady toczyły się wokół pięciu osi tematycznych związanych z przekładem specjalistycznym, takich jak terminologia, tłumaczenie pisemne, tłumaczenie ustne, tłumaczenie audiowizualne specjalistyczne oraz tłumaczenie wspomagane komputerowo. Jej uczestnikami były osoby zainteresowane stworzeniem płaszczyzny wymiany doświadczeń między różnymi uczestnikami procesu przekładu: teoretykami i praktykami tłumaczenia specjalistycznego z jednej strony, a tłumaczami, terminologami i rzeczywistymi odbiorcami tłumaczeń specjalistycznych z drugiej strony, powiązaniymi między normą a uzusem na różnych etapach procesu tłumaczenia specjalistycznego, a także w zakresie dydaktyki przekładu. Podczas obrad prelegenci zajmowali się konfrontacją normy i uzusu z faktycznymi potrzebami odbiorców tłumaczeń specjalistycznych, a także ujednoczeniem standardów w zakresie dydaktyki, terminologii i przekładu specjalistycznego, oraz dostosowaniem profilu studentów do aktualnych potrzeb rynkowych.

W ramach wykładów plenarnych prof. dr hab. Maria Piotrowska (UP) omówiła temat *Normatywne modele kompetencyjne a uzus dydaktyczny*, prof. dr hab. Łukasz Bogucki (UŁ) zajął się tematem *Norma a uzus w przekładzie audiowizualnym: ograniczenia, technologia, legislacja, praktyka i oczekiwania*, zaś dr Marta Czyżewska (UW/TEPIS) zajęła się zagadnieniem *Norma i uzus w procesie profesjonalizacji tłumaczy przysięgłych w Unii Europejskiej i w Polsce*. w ramach sekcji zajmującej się „terminologicznymi aspektami przekładu tekstów specjalistycznych” poruszono min. problematykę neologizmów w aktach normatywnych (prof. Dorota Śliwa, KUL) czy też kwestię dosłownego tłumaczenia terminów (dr Liliana Kozar, Uniwersytet Zielonogórski). w sekcji „tłumaczenie audiowizualne” była min. mowa o dylematach audiodeskryptora (dr Małgorzata Korycińska-Wegner, UAM) czy specyfice tłumaczenia audiowizualnego (dr Paulina Borowczyk, UAM). w sekcji poświęconej „tłumaczeniom ustnym” prelegenci

WYDZIAŁ NEOFILOLOGII  
Instytut Filologii Romańskiej  
Instytut Filologii Germańskiej  
serdecznie zapraszają na konferencję naukową

PRZEKŁAD TEKSTÓW SPECJALISTYCZNYCH  
*Norma a Uzus*  
organizowaną pod patronatem honorowym

Dziekana Wydziału Neofilologii  
Prof. zw. dr hab. Teresy Tomaszewicz  
w dniach 19-20 listopada 2015 r. w Poznaniu

Konferencja adresowana jest do wszystkich osób zainteresowanych stworzeniem płaszczyzny wymiany doświadczeń między różnymi uczestnikami procesu przekładu: teoretykami i praktykami tłumaczenia specjalistycznego z jednej strony, a tłumaczami, terminologami i rzeczywistymi odbiorcami tłumaczeń specjalistycznych z drugiej strony.

Przedmiotem refleksji będzie dydaktyka między normą a uzusem na różnych etapach procesu tłumaczenia specjalistycznego – jego tworzenia, weryfikacji i odbioru, a także w zakresie dydaktyki przekładu specjalistycznego oraz profesjonalizacji tłumaczy i nauczycieli przekładu.

Celem konferencji jest konfrontacja normy i uzusu z faktycznymi potrzebami odbiorców tłumaczeń specjalistycznych, a w jej następstwie ujednoczenie standardów w zakresie dydaktyki terminologii i przekładu specjalistycznego.

Obrady toczyć się będą wokół pięciu osi tematycznych związanych z przekładem specjalistycznym:

- terminologia
- tłumaczenie pisemne
- tłumaczenie ustne
- tłumaczenie audiowizualne specjalistyczne
- tłumaczenie wspomagane komputerowo

Język obrad: język polski  
Miejsce obrad: DS Jowita UAM, ul. Zwierzyniecka 7, Poznań

Termin nadsyłania zgłoszeń: 15 września 2015 r.  
W zgłoszeniu należy uwzględnić imię i nazwisko, afiliację adres elektroniczny, stacjonarne zawierające 100-150 słów oraz wymagania sprzętowe.

Strzeżenie prosimy przesyłać na adresy: barwala@amu.edu.pl, afmaki@amu.edu.pl

Termin powiadomienia o przyjęciu zgłoszenia: 30 września 2015 r.

Wysokość opłaty konferencyjnej: 400 PLN.  
Opłata obejmuje koszty druku referatów zaakceptowanych przez recenzentów oraz poczynków w granicach obrad.

Termin wnieślenia opłaty konferencyjnej: 15 października 2015 r.  
Nr konta: BZ WBK 77 1000 1362 0000 0000 3601 7903  
W tytule wpłaty należy wpisać: #000005411 oraz imię i nazwisko uczestnika.

zajmowali się m.in. normą użytkową w tłumaczeniu ustnym na przykładzie jednostek leksykalnych z zakresu logistyki (dr Justyna Woroch, UAM). Najwięcej miejsca poświęcono zagadnieniom tłumaczenia pisemnego, m.in. normom przekładowym w kontekście nazw własnych (dr Regina Solová, UW), normie i uzusowi w praktyce pisemnych tłumaczeń poświadczonych (dr Edyta Kwiatkowska-Faryś/dr Agata Wolarska, UAM), czy normie i uzusowi w przekładzie tekstów medycznych (dr hab. Barbara Walkiewicz, prof. UAM).

Konferencja z listopada 2015 r. jest częścią projektu #TranslatingEurope, w ramach którego Dyrekcja Generalna ds. Tłumaczeń Pisemnych Komisji Europejskiej organizuje warsztaty we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. w dniach 19-20 maja 2016 r. w Poznaniu odbędzie się druga edycja konferencji przekładoznawczej, tym razem pt. *Norma a uzus. Przekład specjalistyczny w perspektywie globalizacji*.

*Opr. Marta Czyżewska*

## **PT TEPIS NA II KONGRESIE TŁUMACZY LUBELSZCZYZNY**

W dniu 9 kwietnia 2016 roku odbył się II Kongres Tłumaczy Lubelszczyzny. Tym razem hasłem przewodnim był "Kompetentny tłumacz - ważne ogniwo w komunikacji biznesowej".

Do panelu dyskusyjnego zatytułowanego "Różne drogi do zdobywania kompetencji językowych tłumacza biznesowego" - osobiste doświadczenia tłumaczy została zaproszona m. in. Beata Brice, prezes Lubelskiego Koła TEPIS, tłumacz przysięgły języka angielskiego od 20 lat z bogatym doświadczeniem we współpracy z biznesem. Była tłumaczem w Banku Komercyjnym w Lublinie, następnie w Daewoo Motor Polska, a obecnie w Polfie Lublin. Chętnie dzieliła się swoim długoletnim doświadczeniem w pracy tłumacza w różnych kręgach kulturowych, mówiła o etyce zawodu tłumacza biznesowego i o tym, co świadczy o profesjonalizmie tłumacza.



*Opr. Beata Brice*



## TOWARZYSTWO TEPIS NAUKOWO

Liczba konferencji tłumaczeniowych na świecie, w Europie i w Polsce jest naprawdę imponująca. w zasadzie można by udać się w roczną podróż pod tytułem „Z miłości do translatoryki”. Proza życia nie pozwala niestety na takie zwiedzanie świata. Dlatego z bólem serca trzeba dokonać wyboru. w ostatnim roku przedstawicielka Towarzystwa TEPIS, Agnieszka Hein miała przyjemność uczestniczyć w trzech ważnych konferencjach.

W dniach 24-25 czerwca 2015 r. w Genewie przy Uniwersytecie odbyła się konferencja TRANSIUS (Center for Legal and Translation Studies). Przez trzy dni wysłuchaliśmy ponad pięćdziesięciu wykładów z zakresu przekładu prawniczego. Skala tej konferencji była oszałamiająca. Nie sposób przytoczyć wszystkich prelegentów. Trzeba jednak podkreślić, że konferencja ta przyciągnęła prawdziwe sławy. Podczas sesji plenarnych można było posłuchać takich „nazwisk” jak prof. Susan Šarcevič (Uniwersytet w Rjece), prof. Jan Engbert (Uniwersytet w Aarhus) czy prof. Łucja Biel (ILS UW). Choć poruszono także tematy czysto akademickie, większość wykładów dotyczyła praktyki przekładu tekstów prawnych i prawniczych, pracy tłumaczy dla instytucji europejskiej, rynku i etyki zawodowej. Cały program można znaleźć pod adresem: <http://transius.unige.ch/en/conferences-and-seminars/conferences/conference2015/programme/>

W listopadzie Agnieszka Hein zawitała do Krakowa na konferencję tłumaczeniową skierowaną do początkujących tłumaczy współorganizowaną przez Komisję Europejską, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Karola w Pradze oraz konsorcjum TRALICE, skupiające ekspertów z branży tłumaczeniowej. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Prezydent Miasta Krakowa.

Konferencja Points of View on Translator's Competence and Translation Quality poświęcona była tematyce kompetencji tłumaczy i zapewnienia jakości przekładu. Wystąpienia dotyczyły rynku pracy, technologii tłumaczeniowej, rynku wydawniczego, pracy tłumacza przysięgłego i tłumacza tekstów specjalistycznych. Konferencję uświetniła swoją obecnością pani prof. Elżbieta Tabakowska z Uniwersytetu Jagiellońskiego (3C: achievement, performance, assessment) oraz Lisa Link z Uniwersytetu w Kolonii z wykładem „Specialised Technical Translation – Internal and External Influences on the Translation Process”. Ze strony Towarzystwa TEPIS, Agnieszka Hein zmierzyła się z problemem młodych adeptów zawodu, czyli jak zostać tłumaczem przysięgłym. Krakowska konferencja była częścią szerszego projektu, o którym więcej można przeczytać pod następującym adresem: <http://www.pointsofview.pl>.

Kraków był w tym roku łaskawy dla przedstawicielki Towarzystwa TEPIS, gdyż po raz kolejny zawitała tam w dniach 14-16 marca 2016 r., aby spojrzeć na tłumaczenie z innego punktu widzenia. Tym razem konferencja była skierowana do nauczycieli przekładu pod znamienym tytułem „Inspirations for Translation Pedagogy”. Konferencja była doskonałym forum wymiany informacji i doświadczeń pedagogicznych. w konferencji uczestniczyło wielu znakomitych gości. Mieliśmy okazję posłuchać wystąpień plenarnych prof. Anthony'ego Pyma z Uniwersytetu Rovira i Virgili („Teaching what you don't know: The challenge of future technologies”) czy prof. Christiny Schaeffner z Uniwersytetu Aston („An integrated approach to translator education: didactic challenge”). Towarzystwo TEPIS jest zaangażowane w proces dydaktyki przekładu od prawie dwudziestu pięciu lat.

Chcemy dalej rozwijać się i kształcić, a ta konferencja była doskonałą okazją ku temu. Więcej informacji pod adresem: <http://cter.edu.pl/en/pierwszy-kongres-cter-2016/>

Wyjeżdżając z Krakowa zajrzelismy na sekundę na konferencję zaprzyjaźnionego z Towarzystwem TEPIS towarzystwa TERTIUM, które w tym roku obchodziło dwudziestolecie swojego powstania. Konferencje TERTIUM pod hasłem „Język trzeciego tysiąclecia” zawsze są fascynującym akademickim forum wymiany myśli. Więcej pod adresem: <http://tertium.edu.pl/konferencje-tertium/konferencja-jezyk-trzeciego-tysiaclecia-ix.html>.

Towarzystwo TEPIS i wielu jego przedstawicieli ma więcej planów naukowych na ten rok, ale o tym następnym razem.

*Opr. Agnieszka Hein*

## **OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA TRANSLATORYCZNA „TRANSLATORYKA I TRANSLACJE”.**

W dniach 6-7 maja b.r. na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się III Ogólnopolska Konferencja Translatoryczna „Translatoryka i Translacje”. Podczas dwudniowych obrad prelegenci wywodzący się z krajowych ośrodków przekładoznawczych (m.in. z Warszawy, Łodzi, Krakowa, Torunia, Gdańsk, Poznań i Szczecin) wygłosili blisko 50 referatów, podzielonych na sekcje tematyczne poświęcone teorii przekładu, przekładowi specjalistycznemu oraz przekładowi literackiemu (w tym po raz pierwszy przekładowi tekstów dawnych). Odbył się także panel studencko-doktorancki i italianistyczny. Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych patronowało temu wydarzeniu. Podczas sesji plenarnej pierwszego dnia z referatem wystąpiła Pani Prezes Zofia Rybińska, prezentując historię i działalność naszego Towarzystwa oraz nakreślając cele związane z kształceniem tłumaczy w Polsce.

*Opr. Łukasz Berezowski*

## **KONFERENCJA EUROPEJSKIEGO FORUM JĘZYKA MIGOWEGO (EFSLI)**

Jako przedstawiciel i wiceprezes Europejskiego Stowarzyszenia EULITA Tłumaczy Sądowych, prezes Zofia Rybińska przedstawiła działalność stowarzyszenia EULITA wspominając również o działalności Towarzystwa TEPIS podczas konferencji Europejskiego Forum Języka Migowego (EFSLI), organizowanej przez Stowarzyszenie Polskiego Języka Migowego w Warszawie w dniach 11 - 13 września 2015 nt. „To say or not to say - challenges of interpreting from sign language to spoken language”.

*Opr. Zofia Rybińska*

Warszawa, styczeń 2016 r.

**SPRAWOZDANIE z DZIAŁALNOŚCI  
KOMISJI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ  
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH  
W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI  
za 2015 rok**

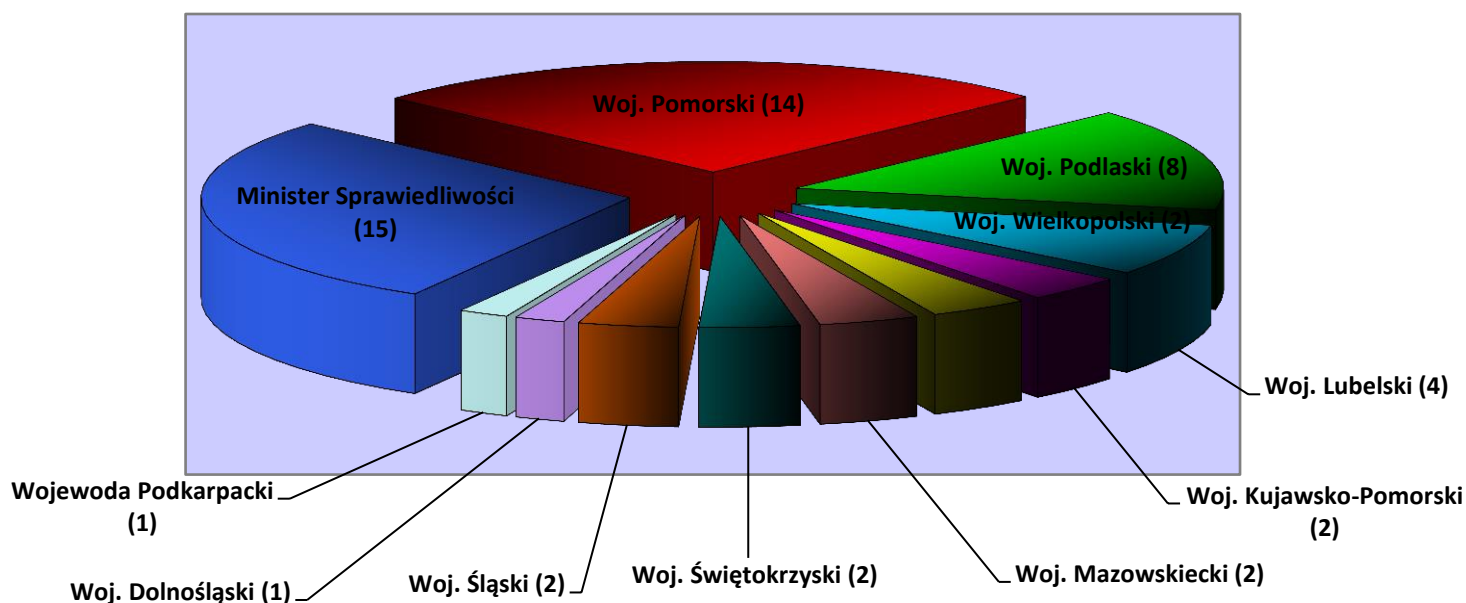
Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych w Ministerstwie Sprawiedliwości powołana została z dniem 1 września 2005 r. zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości Nr 59/05/DO z dnia 31 sierpnia 2005 r. (Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości Nr 5, poz. 21, z późn. zm.), w oparciu o przepis art. 29 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o *zawodzie tłumacza przysięgłego* (Dz. U. z 2015 r. poz. 487z późn. zm.).

Do zadań Komisji należy, stosownie do treści art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o *zawodzie tłumacza przysięgłego*, wszczynanie i przeprowadzanie postępowań w sprawie odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub wojewody.

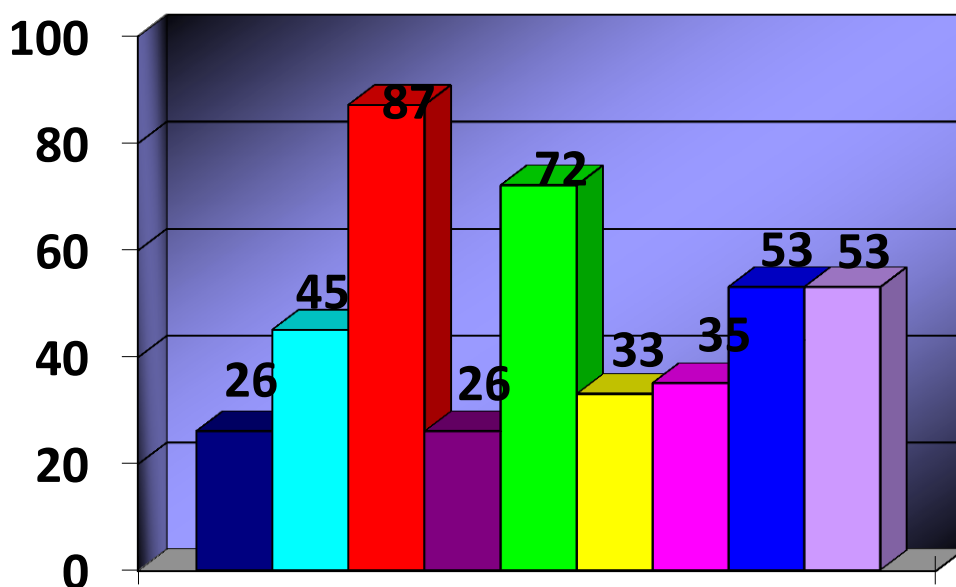
**W 2015 roku do Komisji Odpowiedzialności Zawodowej  
Tłumaczy Przysięgłych wpłynęły 53 wnioski, w tym:**

- 15 wniosków od Ministra Sprawiedliwości,
- 38 wniosków od wojewodów, w tym:
  - 14 wniosków od Wojewody Pomorskiego,
  - 8 wniosków od Wojewody Podlaskiego,
  - 4 wnioski od Wojewody Lubelskiego,
  - 2 wnioski od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego
  - 2 wnioski od Wojewody Wielkopolskiego,
  - 2 wnioski od Wojewody Mazowieckiego,
  - 2 wnioski od Wojewody Świętokrzyskiego,
  - 2 wnioski od Wojewody Śląskiego.
  - 1 wniosek od Wojewody Dolnośląskiego,
  - 1 wniosek od Wojewody Podkarpackiego.

Dane dotyczące liczby wniosków, które wpłynęły do Komisji w 2015 roku zostały przedstawione na poniższym wykresie:



Można zauważyć, że liczba wniosków o wszczęcie postępowania, które wpłynęły do Komisji w 2015 roku znacząco wzrosła w porównaniu z 2012 i 2013 rokiem, w których wpłynęły odpowiednio 33 i 35 wniosków. Natomiast rok 2015 jest pod względem liczby otrzymanych wniosków porównywalny jest z 2008 i 2014 rokiem, w których odpowiednio wpłynęło 45 i 53 wnioski.

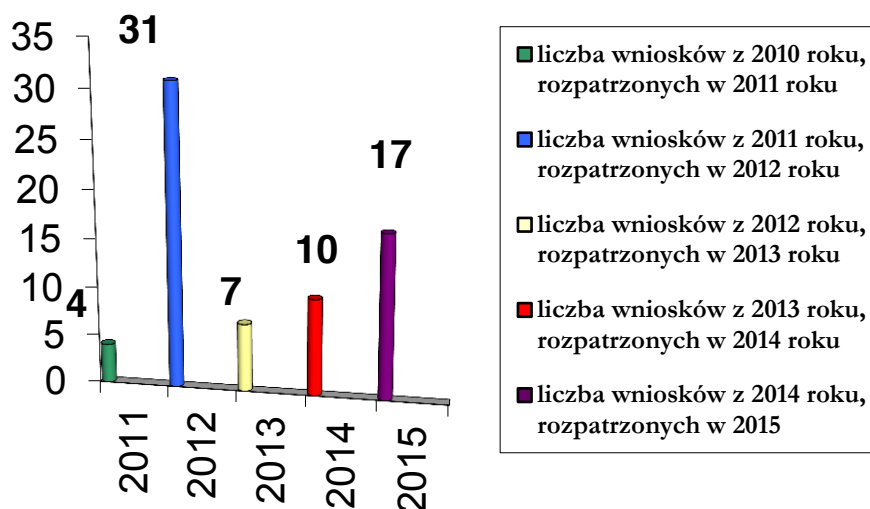


Liczba wniosków wpływających do Komisji w latach 2007-2015

■ 2007 r. ■ 2008 r. ■ 2009 r. ■ 2010 r. ■ 2011 r. ■ 2012 r. ■ 2013 r. ■ 2014 r. ■ 2015 r.

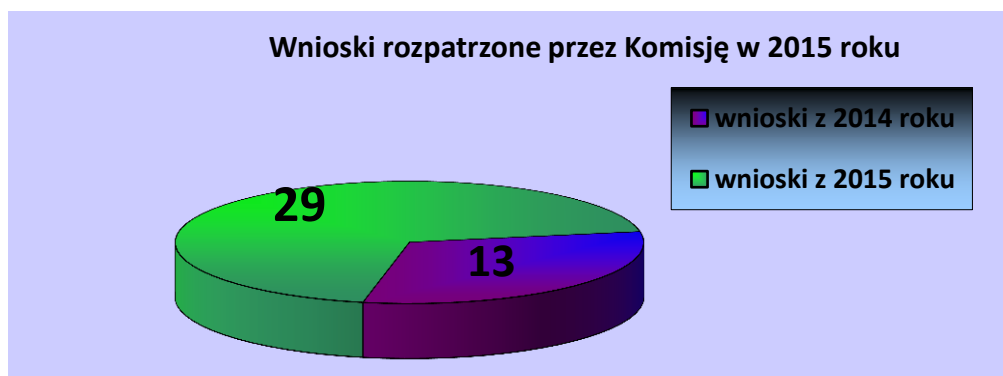
Ponadto w 2015 roku Komisja rozpatrzyła 17 spraw, które prowadzone były w 2014 roku i zostały przełożone na rok kolejny – w sprawach tych Komisja orzekła o 8 karach nagany, 1 karze upomnienia, 1 uniewinnieniu, 1 umorzeniu u postępowania. w 3 sprawach Komisja postanowiła zawiesić postępowanie ze względu na trudności ze skutecznym doręczeniem korespondencji obwinionym. Jedna sprawa pozostaje w toku i zostanie przeniesiona do rozpatrzenia na rok kolejny, z uwagi na oczekiwanie na potwierdzenie informacji o obwinionym przez Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA. W 1 z zawieszonych spraw postanowiono podjąć postępowanie i kontynuować postępowanie w 2016 r. w 2 sprawach na skutek odwołania obwinionych sąd apelacyjny zmienił uchwały Komisji.

Zależność dotyczącą liczby spraw przełożonych z poprzedniego roku i rozpatrywanych przez Komisję w roku następnym przedstawia poniższy schemat:



**Do końca 2015 roku prawomocnie zakończono łącznie 46 spraw, w tym:**

- 13 spraw z 2014 roku,
- 29 spraw z 2015 roku.



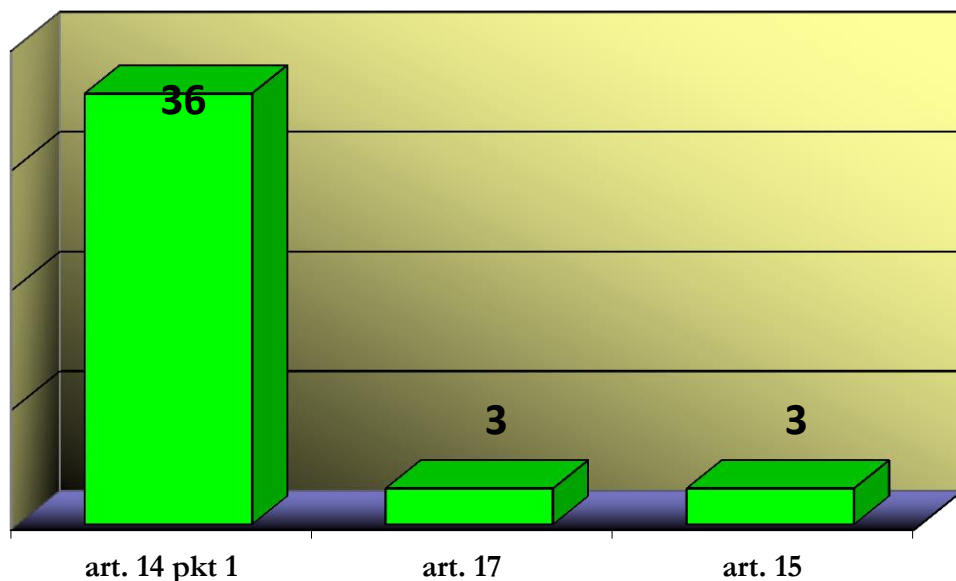
Ponadto 24 sprawy, które zostały wszczęte w 2015 roku, zostały przełożone na kolejny rok ze względu na ich złożony charakter lub trudności z doręczeniem obwinionemu wezwania na rozprawę, a także z uwagi na fakt, iż wnioski w tych sprawach wpłynęły w ostatnich dniach 2015 roku. We wszystkich tych sprawach terminy rozpraw wyznaczono na styczeń, luty i pierwsze dni marca 2016 roku.



**Spośród 42 spraw rozpatrzonych w 2015 roku przez Komisję  
ze względu na zarzuty formułowane we wnioskach można  
wyszczególnić:**

- 36 przypadki naruszenia art. 14 pkt. 1 ustawy - niewykonywania powierzonych tłumaczowi zadań ze szczególną starannością i bezstronnością, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa, w tym:
  - 24 przypadków, w których naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z naruszeniem art. 17 i art. 20 ustawy,
  - 9 przypadków, w których naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy nie wiązało się z naruszeniem żadnego innego przepisu ustawy,
  - 4 przypadki, w którym naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 17 i art. 8 ust. 2 ustawy,
  - 3 przypadki, w którym naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 17 ustawy,
  - 1 przypadek, w którym naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 18 ustawy,
  - 1 przypadek, w którym naruszenie art. 14 pkt 1 ustawy wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 2 pkt 6 ustawy,
- 3 przypadki naruszenia art. 17 ustawy - niezgodnego z przepisami ustawy sposobu prowadzenia repertorium,
- 3 przypadki naruszenia art. 15 ustawy - odmówienia wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej bez podania ważnej przyczyny uzasadniającej odmowę jego wykonania.

Dane dotyczące liczby rozpatrzonych przez Komisję w 2015 roku spraw pod względem rodzajów naruszeń ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego zostały przedstawione na poniższym wykresie:



Z powyższego zestawienia wynika, że najczęściej popełnianym przez obwinionych naruszeniem ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego w 2015 roku był art. 14 pkt 1 - w sumie 36 przypadków.

Po przeprowadzeniu rozpraw, które odbywają się w oparciu o przepisy ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, a w sprawach nieuregulowanych stosowane są przepisy Kodeksu postępowania karnego, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości uznała winnymi naruszenia obowiązków w sumie 32 tłumaczy przysięgłych. Do 1 lipca 2015 r. stosowano przepisy k.p.k. dotyczące postępowania uproszczonego.

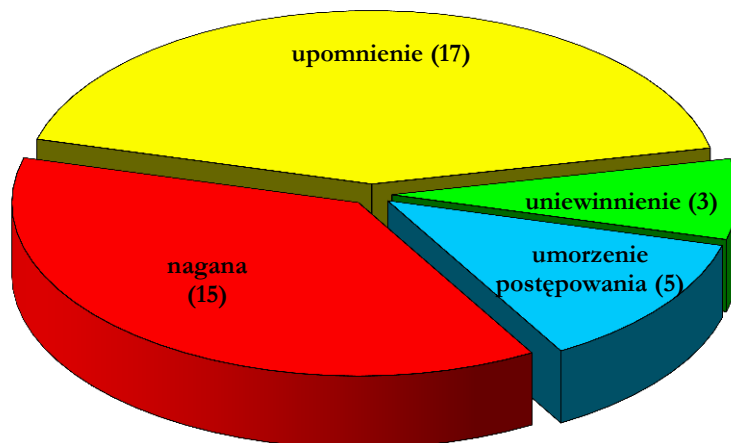
**Wobec uznanych w 2015 roku winnymi 32 tłumaczy przysięgłych  
Komisja wymierzyła następujące kary:**

- 17 przypadków kar upomnienia,
- 15 przypadków kar nagany.

Ponadto po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Komisja uniewinniła 3 obwinionych od zarzucanych im czynów, a w 5 przypadkach umorzyła postępowanie. w przypadku wydanych orzeczeń o uniewinnieniu obwinionych, przesyłając odpis orzeczenia Komisji do Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych każdorazowo przedstawiała pisemnie najważniejsze motywy zapadłych orzeczeń.

Natomiast w 2 przypadkach Komisja orzekła o zawieszeniu postępowania ze względu na trudności z doręczeniem obwinionym wezwania na rozprawę lub wyjazd obwinionego poza granice kraju.

Dane dotyczące rodzajów oraz liczby wydanych przez Komisję w 2015 roku orzeczeń zostały przedstawione na poniższym wykresie:

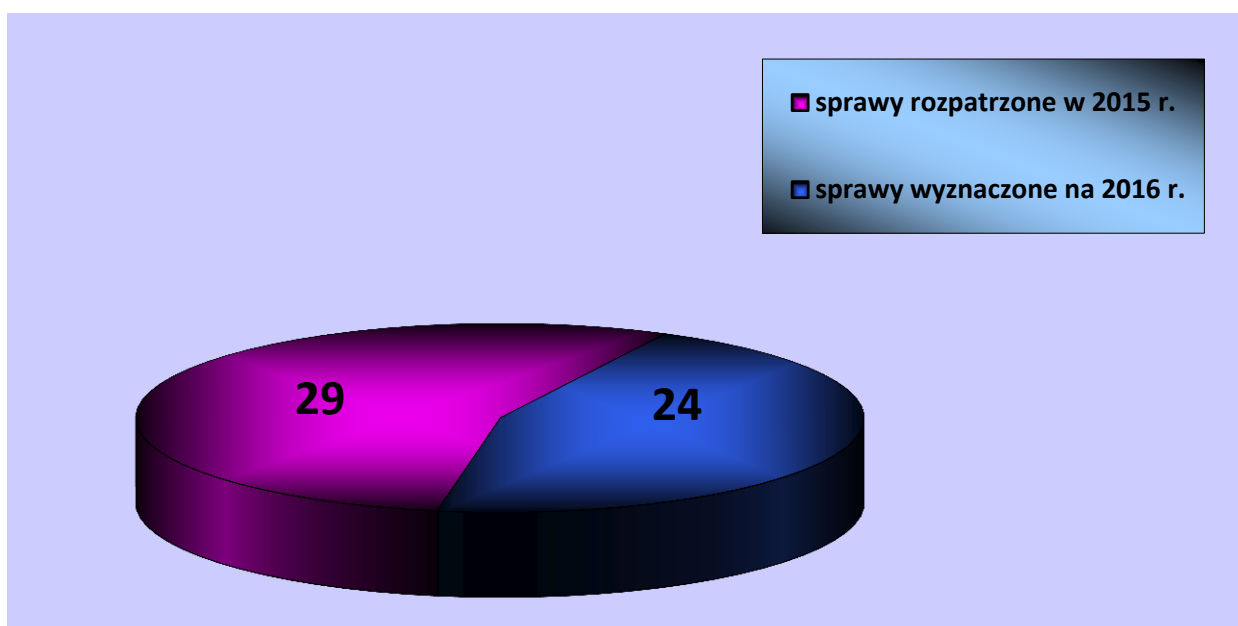


Zaznaczyć należy, że w sprawach, w których w 2014 roku obwinieni tłumacze przysięgli wnieśli odwołania do sądów apelacyjnych, w 2015 roku w pierwszym przypadku Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił zaskarżoną uchwałę Komisji i uniewinnił obwinioną, natomiast w drugim przypadku Sąd Apelacyjny w Łodzi uchylił uchwałę Komisji i skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia. Komisja po ponownym rozpatrzeniu sprawy w 2015 roku, mocą uchwały wymierzyła obwinionemu karę upomnienia. Orzeczenie na dzień sporządzenia sprawozdania nie jest prawomocne.

Warto zwrócić uwagę, że do rozpatrywanych przez Komisję w 2015 roku spraw w wyniku wydanych orzeczeń wpłynęły 2 wnioski obwinionych o sporządzenie uzasadnienia do uchwał, w których wymierzono kary upomnienia. Na dzień sporządzenia sprawozdania, nie wpłynęły odwołania obwinionych do sądów apelacyjnych.

**Spośród 53 wniosków o wszczęcie postępowania,  
które wpłynęły do Komisji w 2015 roku:**

- 29 spraw zostało rozpatrzonych w 2015 roku,
- 24 sprawy zostały wyznaczone na styczeń, luty i pierwsze dni marca 2016 roku.



Na dzień 20 stycznia 2016 roku 40 orzeczeń Komisji wydanych w 2015 roku jest prawomocnych.

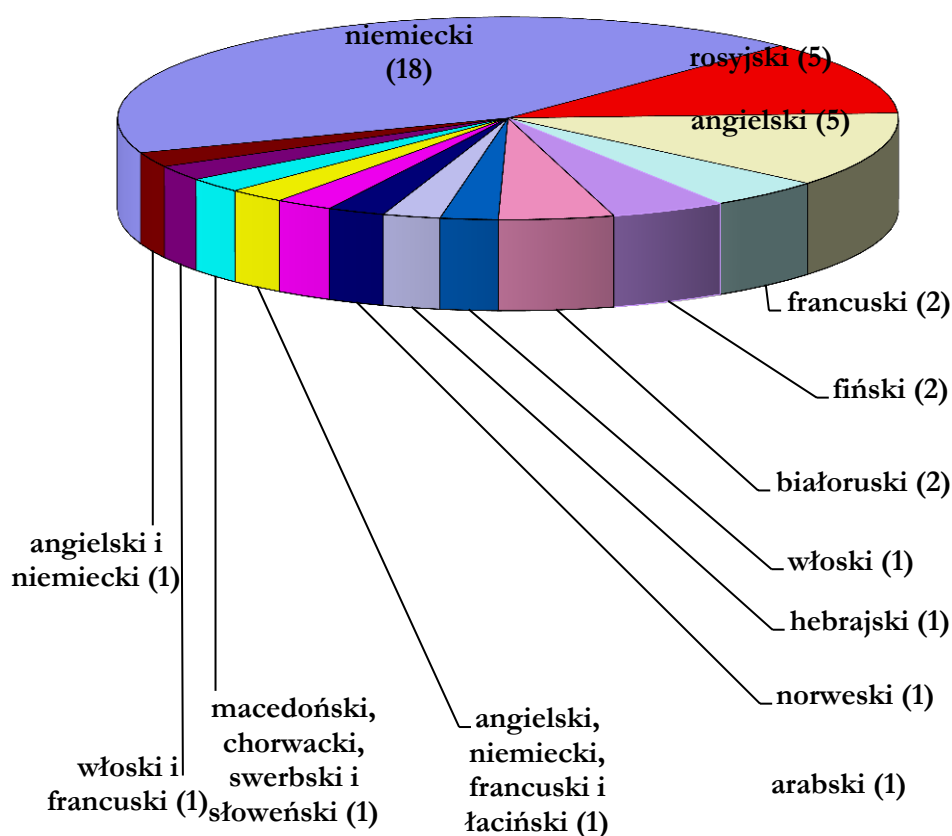
**Wśród obwinionych tłumaczy przysięgłych w sprawach rozpatrzonych (42) przez Komisję w 2015 roku ze względu na rodzaj języka można wymienić:**

- 18 przypadki tłumaczy przysięgłych języka niemieckiego,
- 5 przypadków tłumaczy przysięgłych języka rosyjskiego,
- 5 przypadków tłumaczy przysięgłych języka angielskiego,
- 2 przypadków tłumaczy przysięgłych języka francuskiego,
- 2 przypadki tłumaczy przysięgłych języka fińskiego,
- 2 przypadki tłumaczy przysięgłych języka białoruskiego,
- po 1 przypadku tłumacza przysięgłego języka: arabskiego, hebrajskiego, norweskiego, włoskiego.

W 4 przypadkach obwinieni są tłumaczami przysięgłymi z jednocześnie dwóch lub więcej języków:

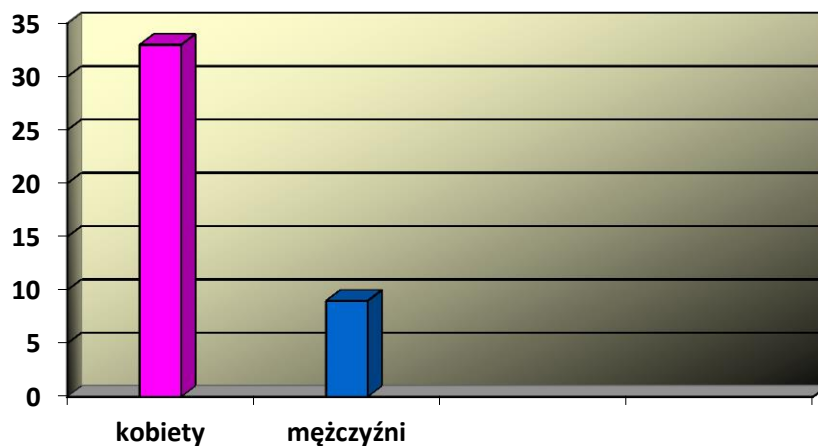
- 1 przypadek tłumacza przysięgłego języków: angielskiego i niemieckiego,
- 1 przypadek tłumacza przysięgłego języków: macedońskiego, chorwackiego, serbskiego, słoweńskiego.
- 1 przypadek tłumacza przysięgłego języków: włoskiego i francuskiego,
- 1 przypadek tłumacza przysięgłego języków: angielskiego, niemieckiego, francuskiego i łacińskiego.

Dane liczbowe dotyczące tłumaczy przysięgłych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2015 roku ze względu na reprezentowany przez nich rodzaj języka zostały przedstawione na poniższym wykresie:



**Wśród obwinionych w sprawach rozpatrzonych (42) przez Komisję w 2015 roku tłumaczy przysięgłych, ze względu na płeć, można wyróżnić:**

- 33 kobiety,
- 9 mężczyzn.



Zaznaczyć należy fakt, że wyniki pracy Komisji przedstawiane są na stronach internetowych stowarzyszeń zrzeszających tłumaczy przysięgłych, w tym stowarzyszenia PT TEPIS i STP oraz w „Biuletynie TEPIS”. Jednocześnie członkowie Komisji, którzy są tłumaczami przysięgłymi, omawiają na stronach internetowych i w „Biuletynie TEPIS” oraz podczas spotkań tłumaczy organizowanych przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego i terenowe koła PT TEPIS wspólnie z przedstawicielami urzędów wojewódzkich także inne przypadki naruszeń, które były przedmiotem rozpoznawania na rozprawach, oczywiście z pełnym poszanowaniem ochrony danych osobowych stron procesowych. Ustawa o *zawodzie tłumacza przysięgłego* zawiera bowiem zamknięty katalog kar i nie przewiduje podawania orzeczeń, które zapadają w formie uchwał, do publicznej wiadomości.

## OPINIA PRAWNA

### **zwrot zarobku lub dochodu z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu w razie nieskorzystania z usług tłumacza**

Przedmiotem opinii jest odpowiedź na pytanie, „czy i ewentualnie na jakich zasadach tłumaczowi przysięgiemu przysługuje zwrot zarobku lub dochodu z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu w razie nieskorzystania z usług tłumacza.”

#### **Stan faktyczny**

Asumptem do sporządzenia niniejszej opinii są zgłaszane przez tłumaczy przysięgłych sytuacje, w których sądy ustalają wynagrodzenie za stawiennictwo tłumacza na podstawie różnych przepisów, a niekiedy nawet odmawiają tłumaczom przyznania zwrotu zarobku lub dochodu z powodu stawiennictwa ze względu na brak regulacji tej kwestii w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U.2005.15.131 ze zm.).

#### **Akty normatywne uwzględnione w opinii**

Opinię sporządzono na podstawie stanu prawnego obowiązującego w dniu 14 lipca 2015 r. Przy sporządzaniu opinii analizie poddano następujące akty normatywne:

- ustawę z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.2004.273.2702 ze zm.), znaną dalej w skrócie u.t.p.;
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U. 2005.15.131 ze zm.)
- ustawę z dnia 31 sierpnia 2012 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2012.1101);
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U.1997.89.555 ze zm.), zwaną dalej w skrócie k.p.k.;
- ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2010.90.594 j.t.), zwaną dalej w skrócie u.k.s.c.;
- ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U.2012.461);
- ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U.2000.98.1071, ze zm.), zwaną dalej w skrócie k.p.a.;
- ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U.2012.749);
- ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. 2008.133.848 ze zm.);
- ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U.2012.270);
- ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U.2010.113.759, ze zm.);
- ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o służbie zastępczej (Dz. U.223.2217, ze zm.);
- ustawę budżetową na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r. (Dz.U.2015.153);
- ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U.2014.1502 – j.t.);
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania

- i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U.1997.2.14 ze zm.);
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz. U.2014.1632 – j.t.);
  - dekret z 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (Dz. U.1950.49.445 ze zm.);
  - ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U.211.177.1054 – j.t.).

## Analiza prawna

W wykonaniu zalecenia zawartego w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 marca 2011 r., sygn. akt SK 13/08 (OTK-A 2011, nr 2, poz. 11) ustawą z dnia 31 sierpnia 2012 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2012.1101) ujednotwiono przepisy dotyczące należności przysługujących świadkom, biegłym i tłumaczom. Poprzez zastosowaną technikę odesłań do Kodeksu postępowania karnego albo ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obecnie we wszystkich rodzajach postępowań obowiązują bardzo zbliżone zasady, ponieważ przepisy ww. ustaw są niemal identyczne (odpowiednio art. 618a – 618l k.p.k. i art. 85 – 92 u.k.s.c.).

Do u.k.s.c. odsyłają następujące przepisy:

- art. 52 ust. 3 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej,
- art. 56 Kodeksu postępowania administracyjnego,
- art. 265 § 1 pkt. 1 ustawy – Ordynacja podatkowa,
- art. 205 § 1 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi,
- art. 17 ust. 1 ustawy o służbie zastępczej,
- art. 163 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Z kolei do k.p.k. odsyła:

- art. 119 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Regulujące kwestię zwrotu utraconego zarobku lub dochodu przepisy to art. 90b u.k.s.c. i jego odpowiednik art. 618 h. k.p.k. Brzmia one następująco:

art. 90a u.k.s.c.	art. 618h. k.p.k.
<p>1. Biegłemu lub tłumaczowi wezwanemu przez sąd, w razie nieskorzystania z jego usług, przysługuje zwrot utraconego zarobku lub dochodu.</p> <p>2. Wynagrodzenie za utracony zarobek lub dochód przyznaje się biegłemu lub tłumaczowi, uwzględniając ich kwalifikacje i czas zużyty w związku z wezwaniem. Przepisy art. 86 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.</p>	<p>§ 1. Biegłemu, tłumaczowi i specjaliście niebędącemu funkcjonariuszem organów procesowych wezwanym przez sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze, w razie nieskorzystania z ich usług, przysługuje zwrot utraconego zarobku lub dochodu.</p> <p>§ 2. Wynagrodzenie za utracony zarobek lub dochód przyznaje się biegłemu, tłumaczowi i specjaliście niebędącemu funkcjonariuszem organów procesowych, uwzględniając ich kwalifikacje i czas zużyty w związku z wezwaniem. Przepisy</p>

	art. 618b § 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
--	--

Dotyczące świadka, jednakże mające odpowiednie zastosowanie także do tłumacza przepisy art. 86 ust. 3 i 4 u.k.s.c. oraz art. 618b § 3 i 4 k.p.k. stanowią, co następuje:

art. 86 ust. u.k.s.c.	618b k.p.k.
<p>1. Świadcowi przysługuje zwrot zarobku lub dochodu utraconego z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu.</p> <p>2. Wynagrodzenie za utracony zarobek lub dochód za każdy dzień udziału w czynnościach sądowych przyznaje się świadkowi w wysokości jego przeciętnego dziennego zarobku lub dochodu. w przypadku świadka pozostającego w stosunku pracy przeciętny dzienny utracony zarobek oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu należnego pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego za urlop.</p> <p>3. Górną granicę należności, o których mowa w ust. 2, stanowi równowartość 4,6% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość, ustaloną według odrębnych zasad, określa ustawa budżetowa. w przypadku gdy ogłoszenie ustawy budżetowej nastąpi po dniu 1 stycznia roku, którego dotyczy ustawa budżetowa, podstawę obliczenia należności za okres od 1 stycznia do dnia ogłoszenia ustawy budżetowej stanowi kwota bazowa w wysokości obowiązującej w grudniu roku poprzedniego.</p> <p>4. Utratę zarobku lub dochodu, o których mowa w ust. 1, oraz ich wysokość świadek powinien należycie wykazać.</p>	<p>§ 1. Świadcowi przysługuje zwrot zarobku lub dochodu utraconego z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu lub organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze.</p> <p>§ 2. Wynagrodzenie za utracony zarobek lub dochód za każdy dzień udziału w czynnościach postępowania przyznaje się świadkowi w wysokości jego przeciętnego dziennego zarobku lub dochodu. w przypadku świadka pozostającego w stosunku pracy przeciętny dzienny utracony zarobek oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu należnego pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego za urlop.</p> <p>§ 3. Górną granicę należności, o których mowa w § 2, stanowi równowartość 4,6% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość, ustaloną według odrębnych zasad, określa ustawa budżetowa. w przypadku gdy ogłoszenie ustawy budżetowej nastąpi po dniu 1 stycznia roku, którego dotyczy ustawa budżetowa, podstawę obliczenia należności za okres od 1 stycznia do dnia ogłoszenia ustawy budżetowej stanowi kwota bazowa w wysokości obowiązującej w grudniu roku poprzedniego.</p> <p>§ 4. Utratę zarobku lub dochodu, o których mowa w § 1, oraz ich wysokość świadek powinien należycie wykazać.</p>

Analiza powyższych przepisów pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków odnoszących się do tłumacza:

1. Tłumaczowi przysługuje zwrot utraconego zarobku lub dochodu w razie nieskorzystania z jego usług przez sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze.



Ponieważ, jak wspomniano powyżej, do u.k.s.c. odsyła wiele ustaw szczególnych, należy uznać, że tłumaczowi przysługuje zwrot utraconego zarobku lub dochodu także w razie wezwania go przez każdy organ administracji publicznej w celu wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy.

**2.** Utracony zarobek lub dochód przyznaje się tłumaczowi, uwzględniając czas zużyty w związku z wezwaniem.

W razie skorzystania z usług tłumacza jego wynagrodzenie oblicza się zgodnie z § 6 rozporządzenia w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (za każdą rozpoczętą godzinę, licząc godziny obecności od godziny, na którą tłumacz został wezwany, do godziny zwolnienia go z udziału w czynności). Tymczasem w razie nieskorzystania z usług tłumacza należy uwzględnić czas zużyty w związku z wezwaniem. Nie ma zatem przeszkód, by doliczyć również czas poświęcony przez tłumacza na dojazd do miejsca tłumaczenia i z powrotem do siedziby tłumacza.

**3.** Górną granicę należności z tytułu utraconego zarobku lub dochodu stanowi równowartość 4,6% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość, ustaloną według odrębnych zasad, określa ustawa budżetowa.

Art. 9 ust. 1 pkt. 2) a ustawy budżetowej na rok 2015 ustala wysokość kwoty bazowej na 1766,46 zł. Maksymalna kwota należności wynosi zatem **81,25 zł**.

**4.** Utratę zarobku lub dochodu oraz ich wysokość tłumacz powinien należycie wykazać.

W przypadku pozostawania przez tłumacza w stosunku pracy należyte wykazanie utraty zarobku nie jest skomplikowane. w takiej sytuacji przeciętny dzienny utracony zarobek oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu należnego pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego za urlop. Zasady te normują przepisy rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop. Za czas zwolnienia tłumacza na wezwanie organów wymiaru sprawiedliwości lub organów administracji publicznej pracodawca nie wypłaca pracownikowi wynagrodzenia. w tym wypadku pracodawca wydaje tłumaczowi na podstawie § 16 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz. U. Nr 60, poz. 281 z późn. zm.) zaświadczenie określające wysokość utraconego wynagrodzenia za czas tego zwolnienia w celu uzyskania przez pracownika od właściwego organu rekompensaty pieniężnej z tego tytułu.

Większych trudności może przysparzać ustalenie wysokości przeciętnego dziennego dochodu w przypadku prowadzenia przez tłumacza działalności gospodarczej. Utracony dochód za jedną godzinę można przykładowo określić na podstawie zeznania podatkowego z roku ubiegłego, dzieląc średni miesięczny dochód przez średni miesięczny czas pracy. Do ustalenia czasu pracy można posiłkowo posłużyć się art. 129 § 1 Kodeksu pracy, który co do zasady stanowi, że czas pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy.

Przykładowo, przy dochodzie rocznym rzędu 70.000 zł można zastosować następujące działanie matematyczne:  $70000 \text{ (dochód roczny)} : 52 \text{ (ilość tygodni w roku)} : 40 \text{ (tygodniowy czas pracy)} = 33,65 \text{ (dochód w przeliczeniu na godzinę)}$ . w sytuacji zatem, gdy tłumacz mający swą siedzibę w Warszawie na Pradze-Południe, stawia się do sądu na ul. Ogrodowej na godz. 10.30, przy czym rozprawa zostaje wywołana z 45-cio minutowym opóźnieniem o godz. 11.15 i sąd zwalnia tłumacza o godz. 11.30, to czas zużyty przez tłumacza w związku z wezwaniem stanowić będzie sumę czasu pozostawania do dyspozycji sądu (od 10.30 do 11.30) oraz czas dojazdu ze swojej siedziby i z powrotem (ok. 1,5 h komunikacją miejską). Przy rocznym dochodzie rzędu 70000 zł utracony dochód wynosi zatem  $2,5 \times 33,65 = 84,12$  zł. Tłumacz powinien więc domagać się stawki maksymalnej w wysokości 81,25 zł.

Należyte udokumentowanie utraconego dochodu powinno zatem polegać na złożeniu przez tłumacza oświadczenia o utraconym dochodzie w związku z koniecznością dojazdu do sądu, okresem pozostawania do dyspozycji sądu i powrotem do swojej siedziby, do którego zaleca się załączyć PIT za ostatni rok lub kwartał oraz np. wydruk mapki z google.maps wskazujący czas przejazdu.

Mając na względzie powyższe rozważania, niesłuszna wydaje się praktyka niektórych sądów polegająca na przyznawaniu tłumaczom utraconego wynagrodzenia za 1 godzinę tłumaczenia poprzez analogiczne zastosowanie § 6 rozporządzenia w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, skoro przepisy usytuowane w aktach normatywnych wyższej rangi (ustawy), nakazują wprost uwzględnienie czasu zużytego w związku z wezwaniem.

Należy również mieć na uwadze, że należności z tytułu utraconego zarobku lub dochodu przyznaje się na wniosek tłumacza, o czym stanowią poniższe regulacje:

art. 92 u.k.s.c.	art. 618 k.p.k.
<p><b>Art. 92.</b> 1. Zwrot wydatków, utraconego zarobku lub dochodu, wynagrodzenia i kosztów podróży przyznaje się na wniosek świadka, biegłego lub tłumacza złożony na piśmie lub ustnie do protokołu rozprawy.</p> <p>2. Wniosek o przyznanie należności, o których mowa w ust. 1, składa się ustnie do protokołu lub na piśmie, w terminie 3 dni od dnia zakończenia czynności z udziałem osoby uprawnionej do tych należności, a w przypadku osoby, o której mowa w art. 88 - z udziałem świadka, któremu ona towarzyszyła.</p> <p>3. Roszczenie o zwrot należności, o których mowa w ust. 1, przedawnia się z upływem lat trzech, licząc od dnia powstania tego roszczenia.</p> <p>4. Świadek, biegły lub tłumacz powinni być pouczeni o prawie i sposobie</p>	<p>§ 1. Należności, o których mowa w art. 618a, art. 618b, art. 618d oraz art. 618f-618h, przyznaje się na wniosek.</p> <p>§ 2. Wniosek o przyznanie należności, o których mowa w § 1, składa się ustnie do protokołu lub na piśmie, w terminie zawitym 3 dni od dnia zakończenia czynności z udziałem osoby uprawnionej do tych należności, a w przypadku osoby, o której mowa w art. 618d - z udziałem świadka, któremu ona towarzyszyła.</p> <p>§ 3. Roszczenie o zwrot należności, o których mowa w § 1, przedawnia się z upływem 3 lat od dnia powstania tego roszczenia.</p> <p>§ 4. Świadek, osoba mu towarzysząca, biegły, tłumacz oraz specjalista nie będący funkcjonariuszem organów procesowych powinni być pouczeni o prawie i sposobie zgłoszenia wniosku o zwrot należności</p>

zgłoszenia wniosku o zwrot należności oraz o skutkach niezachowania terminu wskazanego w ust. 2.	oraz o skutkach niezachowania terminu wskazanego w § 2.
--	---

Co do zasady wniosek o przyznanie należności składa się w terminie 3 dni od dnia zakończenia czynności z udziałem tłumacza. w przypadku uchybienia terminowi nie z własnej winy (np. z powodu choroby), tłumacz może złożyć wniosek o przyznanie należności wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności (odpowiednio na podstawie art. 168 k.p.c. i art. 126 k.p.k.).

Tłumacz może również złożyć wniosek po terminie w sytuacji, gdy sąd lub inny organ nie pouczył go o prawie i sposobie zgłoszenia wniosku o zwrot należności oraz o skutkach niezachowania terminu. Uprawnienie takie nie wynika wprawdzie wprost z cytowanych powyżej przepisów. w odniesieniu do ustaw i przepisów „karnych” kwestię tę reguluje natomiast art. 16 § 1 k.p.k. stanowiący, że jeżeli organ prowadzący postępowanie jest obowiązany pouczyć uczestników postępowania o ciążących obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach, brak takiego pouczenia lub mylne pouczenie nie może wywoływać ujemnych skutków procesowych dla uczestnika postępowania lub innej osoby, której to dotyczy. Analogicznego rozwiązania trudno doszukać się wprawdzie w Kodeksie postępowania cywilnego (art. 5 k.p.c. mówi tylko o możliwości udzielania niezbędnych pouczeń w razie uzasadnionej potrzeby), aktualne pozostaje jednakże orzecznictwo odnoszące się do nieobowiązującego już, a mającego na podstawie art. 265 § 2 k.p.c. zastosowanie również do tłumaczy, dekretu z 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 49, poz. 445 ze zm.). Zgodnie bowiem z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1968 r., (I PZ 68/68, Lex nr 6432) „utrata przez biegłego prawa do wynagrodzenia w związku z niezgłoszeniem żądania w tym przedmiocie w terminie (...) następuje tylko w tym wypadku, gdy biegły został uprzedzony o niekorzystnych dla niego skutkach uchybienia temu terminowi”.

Wydaje się, że zwrot utraconego dochodu nie będzie podlegał podatkowi VAT, albowiem opodatkowaniu tym podatkiem podlega, zgodnie z § 5 ust. 1 pkt. 1) odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju. Na kanwie poglądów doktryny i orzecznictwa do art. 8 ustawy o VAT przyjmuje się, że „usługą będzie tylko takie świadczenie, w przypadku którego istnieje bezpośredni konsument, odbiorca świadczenia odnoszący z niego korzyść (choćby potencjalną)” (por. A. Bartosiewicz. Komentarz do art. 8 ustawy o podatku od towarów i usług i cytowane tam orzecznictwo, wyd. IX Lex 2015). Tymczasem powyżej analizowane przepisy wyraźnie wskazują na zwrot utraconego dochodu w razie nieskorzystania z usług tłumacza. Skoro zatem nie dochodzi do wymaganej w doktrynie i orzecznictwie tzw. „konsumpcji świadczenia”, brak jest podstawy do opodatkowania zwrotu utraconego dochodu podatkiem VAT.

*Autor opinii: Paweł Gugala*  
*Adwokat i tłumacz przysięgły jęz. niemieckiego*  
*www.sglegal.pl*

## ZMIANY W PRZEPISACH PRAWA

### CZY, A JEŻELI TAK, TO KTO POWINIEN INFORMOWAĆ TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH O ZMIANACH W PRAWIE W ZAKRESIE ICH DOTYCZĄCYM ?

To pytanie powtarzamy za jednym z naszych członków. Prawo, jak wszyscy wiemy, zmienia się w dużym tempie, a naszym obowiązkiem jest je znać w zakresie, który dotyczy szczególnie tłumaczy przysięgłych.

Do roku 2005, do czasu wprowadzenia ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tłumacze przysięgli informowani byli przez sądy wojewódzkie, potem okręgowe, którym podlegali. Kto teraz powinien nam to zadanie ułatwić? To pytanie pozostawiamy bez odpowiedzi, a tymczasem sami informujemy o zmianach, na które natrafiliśmy.

#### **Zmiana art. 233 § 4 kodeksu karnego dotycząca fałszywych zeznań.**

Zmieniony przepis zaostrza karę z 3 do 10 lat. Obecne brzmienie: *“Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.”* Sugerujemy, aby Państwo zapoznali się z całym artykułem 233 i wykazywali się dużą ostrożnością upewniając się co do brzmienia lub pisowni nazwisk, innych nazw własnych i danych liczbowych.

Porównanie stanu prawnego poprzedniego i tego, które obowiązuje od 15 kwietnia b.r. w zakresie odpowiedzialności biegłych i tłumaczy:

od 2016.04.15 Dz.U. 1997 Nr 88, poz. 553	1998.09.01 - 2016.04.14 Dz.U. 1997 Nr 88, poz. 553
<b>Art. 233 [Fałszywe zeznania]</b>	<b>Art. 233 [Fałszywe zeznania]</b>
§ 1. <sup>285)</sup> Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.	§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
§ 1a. <sup>286)</sup> Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.	§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.
§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.	§ 3. Nie podlega karze, kto, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania, składa fałszywe zeznanie z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu.
§ 3. <sup>287)</sup> Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na	§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1,

<p>pytania.</p> <p>§ 4.288) Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.</p> <p>§ 4a.<sup>289)</sup> Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.</p> <p>§ 5.<sup>290)</sup> Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,</li> <li>2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.</li> </ol> <p>§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.</p>	<p>podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.</p> <p>§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) fałszywe zeznanie, opinia lub tłumaczenie dotyczy okoliczności nie mogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,</li> <li>2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.</li> </ol> <p>§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.</p>
---	--

Kolejna zmiana to zmiana zawarta w Ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego - w zakresie tłumaczenia nazw miejscowości. Warto zapoznać się z art. 30 i porównać z dawnym art. 14:

<p style="text-align: center;"><b>ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH i ADMINISTRACJI</b></p> <p style="text-align: center;"><b>z dnia 26 października 1998 r.</b></p> <p style="text-align: center;"><b>w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów.</b></p>	<p style="text-align: center;"><b>USTAWA</b></p> <p style="text-align: center;"><b>Z dnia 28 listopada 2014 r.</b></p> <p style="text-align: center;"><b>- prawo o aktach stanu cywilnego</b></p>
<p>§ 14. 1. Nazwę miejscowości, w której nastąpiło zdarzenie mające wpływ na stan cywilny osoby i wymagające zarejestrowania, wpisuje się do odpisu aktu stanu cywilnego w brzmieniu aktualnie obowiązującym.</p> <p>2. Nazwę miejscowości położonej za granicą wpisuje się w akcie stanu cywilnego lub</p>	<p>Art. 30. 1. Miejscem zdarzenia jest miejscowość, w której nastąpiło urodzenie, zostało zawarte małżeństwo albo nastąpił zgon, albo znaleziono zwłoki.</p> <p>2. Nazwę miejscowości zamieszcza się w akcie stanu cywilnego zgodnie z krajowym rejestrem urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz</p>

<p>w jego odpisie w pisowni oryginalnej w alfabecie łacińskim. Obok nazwy miejscowości można wpisać w nawiasie nazwę państwa.</p> <p>3. w razie zmiany nazwy miejscowości, adnotację o tej zmianie wpisuje się w akcie stanu cywilnego w formie wzmianki dodatkowej.</p> <p>4. Na wniosek osoby zainteresowanej w odpisie skróconym aktu stanu cywilnego obok aktualnego brzmienia nazwy miejscowości wpisuje się w nawiasie nazwę miejscowości wpisaną w akcie w chwili jego sporządzenia</p>	<p>urzędowych nazw miejscowości i ich części.</p> <p>3. w przypadku zmiany nazwy miejscowości do aktu stanu cywilnego dołącza się z urzędu wzmiankę dodatkową o zmianie nazwy miejscowości.</p> <p>4. Nazwę miejscowości położonej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej zamieszcza się w pisowni ustalonej przez Komisję Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej.</p>
--	--

*Opr. Zofia Rybińska*

## **PROBLEMY PRAKTYKI ZAWODOWEJ TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO**

*Oto problemy, z jakimi na co dzień spotykają się tłumacze przysięgli i zwracają się do nas o poradę. w konsultacji z właściwymi komórkami Ministerstwa Sprawiedliwości, innych urzędów i instytucji oraz z doradcami podatkowymi lub znawcami przedmiotu, udzieliliśmy odpowiedzi w następujących kwestiach.*

### **ZAŻALENIE NA POSTANOWIENIE O PRYZNANIU WYNAGRODZENIA TŁUMACZOWI**

Jest to środek odwoławczy, który przysługuje tłumaczowi na postanowienie sądu o przyznaniu wynagrodzenia. Do postępowania toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu apelacyjnym.

Zażalenie wnosi się na piśmie w terminie 7 dni od dnia doręczenia odpisu postanowienia do sądu, który wydał wyrok w pierwszej instancji, jednak są one adresowane do sądu wyższej instancji.

Zażalenie musi spełniać określone warunki przewidziane dla pisma procesowego. Należy wskazać zaskarżone postanowienie oraz zakres zaskarżenia (w całości czy w części). Niezbędnym elementem zażalenia jest wniosek o uchylenie lub zmianę postanowienia. Zażalenie należy także uzasadnić.

Zażalenie wnosi się do sądu pierwszej instancji. Gdy przewidywane jest doręczenie postanowienia tylko jednej stronie, sąd ten od razu przesyła akta sądowi II instancji. Po rozpoznaniu sprawy sąd II instancji może:

- zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy (oddalić zażalenie),
- zmienić zaskarżone postanowienie,
- uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania.

Składając w sądzie zażalenie w sprawie cywilnej należy wnieść opłatę od zażalenia w wysokości 40 zł (podstawa prawna: art. 22 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), w przeciwnym razie sąd nie rozpatrzy zażalenia i wezwie tłumacza do uzupełnienia braku wpłaty. w sprawach karnych nie wnosi się opłaty.

Sugerujemy przesłanie powiadomienia o niestosowaniu przepisów rozporządzenia/ustawy przez sąd do Ministerstwa Sprawiedliwości, Departament Zawodów Prawniczych i Dostępu Do Pomocy Prawnej, Wydział Tłumaczy Przysięgłych, Al. Ujazdowskie 11, 00-950 Warszawa.

*Opr. Joanna Miler-Cassino*

## **TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY** **– ROZLICZENIA z ORGANAMI WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI**

Tłumacz przysięgły prowadzący działalność gospodarczą zgodnie z aktualnymi przepisami ma dwie możliwości rozliczania się z sądem na podstawie faktury:

### **I. TŁUMACZENIE JAKO DZIAŁALNOŚĆ WYKONYWANA OSOBIŚCIE**

Tłumacz przysięgły (niezależnie od tego, czy prowadzi działalność gospodarczą, czy jej nie prowadzi) ma prawo występować przed organami wymiaru sprawiedliwości (sądem i prokuraturą) i wystawiać organom faktury jako osoba fizyczna, a nie w ramach działalności gospodarczej.

#### **Zasady ogólne:**

*W myśl postanowień art. 13 pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 1991 Nr 80 poz. 350 ze zm.) za przychody z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, uważa się przychody osób, którym organ władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, sąd lub prokurator, na podstawie właściwych przepisów, zlecił wykonanie określonych czynności, a zwłaszcza przychody biegłych w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym [...].*

Za przychody, o których mowa we wskazanym przepisie, uznaje się również wynagrodzenia za tłumaczenia wykonywane osobiście na zlecenie sądu lub prokuratora na podstawie właściwych przepisów. Obydwa kryteria określone w tym przepisie, tj. osobiste wykonywanie usługi i zlecenie wykonania tej usługi przez sąd lub prokuratora powinny być spełnione łącznie.

W takiej sytuacji po zakończonej pracy tłumacz przysięgły wystawia fakturę, a na sądach i prokuraturach dokonujących wypłat wynagrodzenia tłumaczom przysięgłym (jako płatnikach) spoczywa obowiązek obliczania, pobierania i odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od przychodów z działalności wykonywanej osobiście przez tłumaczy przysięgłych w postępowaniu sądowym lub dochodzeniowym na zlecenie sądu lub prokuratury. Zaliczka na podatek dochodowy pobierana jest w wysokości 18% wynagrodzenia pomniejszonego o koszty uzyskania przychodów w wysokości 20% (zgodnie z art. 22 ust. 9 u.p.d.o.f.), jest to więc korzystne podatkowo rozwiązanie dla tłumaczy przysięgłych. Na początku roku następującego po roku podatkowym tłumacz przysięgły otrzyma z sądów i prokuratur deklarację PIT, która zostanie także wysłana równocześnie do właściwego urzędu skarbowego. Należy pamiętać, że uzyskiwane w ten sposób dochody podlegają kumulacji z dochodami z innych źródeł, co oznacza, że podatnik- tłumacz przysięgły ma obowiązek wykazania ich w zeznaniu rocznym łącznie z innymi dochodami uzyskanymi w tymże roku, obliczenia od sumy dochodów należnego podatku dochodowego, zgodnie z art. 27 ust. 1 u.p.d.o.f., oraz jego rozliczenia wg obowiązującej skali podatkowej.

#### **Podatek VAT:**

Jeżeli tłumacz przysięgły jest płatnikiem podatku od towarów i usług (podatku VAT), stawki wynagrodzenia tłumacza przysięgłego podwyższa się o kwotę tego podatku obliczoną przy zastosowaniu obowiązującej w dniu orzekania o wynagrodzeniu właściwej stawki podatku od towarów i usług (podstawa prawna: Rozp. Ministra



Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. z dnia 24 grudnia 2009 r.)).

Warto pamiętać, że obowiązek podatkowy (obowiązek zapłaty podatku VAT) w przypadku świadczenia na zlecenie sądów powszechnych, administracyjnych, wojskowych lub prokuratury usług związanych z postępowaniem sądowym lub przygotowawczym (w tym usług tłumaczenia) powstaje w dacie otrzymania całości lub części zapłaty (podstawa prawna: art. 19a. ust. 5 pkt. 1) litera d) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004 Nr 54 poz. 535 ze zm.). w przypadku opóźnień w płatnościach, dzień wystawienia faktury VAT za tłumaczenie nie będzie mieć znaczenia dla ustalenia obowiązku podatkowego, bowiem tłumacz przysięgły ma prawo odprowadzić podatek VAT dopiero po otrzymaniu zapłaty.

### **Jak wygląda to w praktyce:**

1. Fakturę z tytułu działalności wykonywanej osobiście tłumacz przysięgły wystawia poza działalnością gospodarczą (odrębna numeracja). Na fakturze VAT z tytułu działalności wykonywanej osobiście w nagłówku zamiast danych firmowych znajdują się dane osobowe oraz numer TP (bez firmy, pod którą tłumacz prowadzi działalność gospodarczą), poza tym faktura wygląda identycznie jak w przypadku działalności gospodarczej.
2. Od tłumacza przysięgłego rozliczającego się z sądem na podstawie faktury z tytułu działalności wykonywanej osobiście sąd będzie wymagał złożenia oświadczenia podatkowego (najlepiej przesłać od razu razem z fakturą). Wzór oświadczenia w Załączniku nr 1.
3. Zaliczkę na podatek dochodowy odprowadzi za tłumacza sąd do właściwego urzędu skarbowego wskazanego w oświadczeniu.
4. Fakturę księguje się w ewidencji sprzedaży VAT (prowadzonej łącznie dla działalności gospodarczej i dla zleceń z organów wymiaru sprawiedliwości), przy czym dochodu netto nie ujmuje się w KPIR (w przeciwnym przypadku dochód zostałby opodatkowany podwójnie).
5. VAT od zleceń dla sądu odprowadza się po otrzymaniu płatności od sądu.
6. Po zakończeniu roku następującego po roku podatkowym tłumacz otrzymuje z sądu deklarację PIT i na tej podstawie rozlicza podatek dochodowy za tłumaczenia na rzecz sądów i prokuratur.

## **II. TŁUMACZENIE JAKO CZYNNOŚĆ WYKONYWANA w RAMACH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ:**

### **Zasady ogólne:**

W dniu 22 maja 2014 r. Minister Finansów wydał interpretację ogólną nr DD2/033/30/KBF/14/RD-47426 w sprawie możliwości zaliczenia (w określonych warunkach) przychodów wymienionych w katalogu przychodów z działalności wykonywanej osobiście do źródła – działalność gospodarcza (Dz. Urz. MF z 2014 r., poz. 21). Interpretacja ta umożliwi m.in. tłumaczom przysięgłym zaliczenie przychodów uzyskiwanych w ramach zleceń od organów wymiaru sprawiedliwości do działalności gospodarczej (zamiast tradycyjnie traktować je jako dochody uzyskiwane osobiście).

W związku z tym, jeśli za tłumaczenia wykonywane na zlecenie organów wymiaru sprawiedliwości tłumacz przysięgły woli wystawiać faktury w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej i samodzielnie odprowadzać zaliczki na podatek dochodowy, to należy złożyć w sekretariacie organu wymiaru sprawiedliwości

stosowne oświadczenie, że czynności tłumacza przysięgłego są przez danego tłumacza przysięgłego wykonywane w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej i w związku z tym tłumacz zobowiązuje się do samodzielnego odprowadzenia zaliczek na podatek dochodowy stosownie do obowiązujących przepisów (art. 10 ust. 1 pkt 3 u.p.d.o.f.). Poglądowy wzór oświadczenia znajduje się w Załączniku nr 2, jednak należy uwzględnić, że treść tych oświadczeń może różnić się w zależności od sądu, który je przygotował, więc warto zwrócić się do sądu zlecającego tłumaczenie po właściwy formularz.

Po złożeniu oświadczenia można organom wymiaru sprawiedliwości wystawiać faktury w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej i rozliczać podatek dochodowy w dokładnie taki sam sposób, jak w przypadku wszystkich innych faktur.

### **Podatek VAT:**

Jeżeli tłumacz przysięgły prowadzący działalność gospodarczą jest jednocześnie płatnikiem podatku od towarów i usług (podatku VAT), stawki wynagrodzenia tłumacza przysięgłego podwyższa się o kwotę tego podatku obliczoną przy zastosowaniu obowiązującej w dniu orzekania o wynagrodzeniu właściwej stawki podatku od towarów i usług (podstawa prawna: Rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. z dnia 24 grudnia 2009 r.)).

Warto pamiętać, że i w tym przypadku obowiązek podatkowy (obowiązek zapłaty podatku VAT) w przypadku świadczenia na zlecenie sądów powszechnych, administracyjnych, wojskowych lub prokuratury usług związanych z postępowaniem sądowym lub przygotowawczym (w tym usług tłumaczenia) powstaje w dacie otrzymania całości lub części zapłaty (podstawa prawna: art. 19a. ust. 5 pkt. 1) litera d) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. 2004 Nr 54 poz. 535 ze zm.). w przypadku opóźnień w płatnościach, dzień wystawienia faktury VAT za tłumaczenie nie będzie mieć znaczenia dla ustalenia obowiązku podatkowego, bowiem tłumacz przysięgły ma prawo odprowadzić podatek VAT dopiero po otrzymaniu zapłaty.

### **III. BRAK DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ A ZLECENIA OD ORGANÓW WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI:**

Nie trzeba prowadzić działalności gospodarczej, by tłumaczyć na zlecenie organów wymiaru sprawiedliwości, bowiem tłumacz przysięgły ma prawo występować przed organami wymiaru sprawiedliwości jako osoba fizyczna, a nie firma. w takiej sytuacji po zakończonej pracy tłumacz przysięgły wystawia rachunek, a na sądach i prokuraturach dokonujących wypłat wynagrodzenia tłumaczom przysięgłym (jako płatnikach) spoczywa obowiązek obliczania, pobierania i odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od przychodów z działalności wykonywanej osobiście przez tłumaczy przysięgłych w postępowaniu sądowym lub dochodzeniowym na zlecenie sądu lub prokuratury zgodnie z art. 13 pkt. 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.) w trybie opisanym w punkcie I.

*Opr. Joanna Miler-Cassino*

## **KORZYSTNA DLA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH INTERPRETACJA SFORMUŁOWANIA „POSTĘPOWANIE PRZYSPIESZONE” PRZEZ SĄD APELACYJNY**

Dzielimy się z Państwem informacją, którą przesłał nam Błażej Filipowicz, tłumacz przysięgły j. angielskiego, jeszcze raz przy tej okazji Panu Błażejowi serdecznie dziękując.

Otóż - jak Państwu z pewnością wiadomo, wyższe stawki za tłumaczenie w postępowaniu przyspieszonym pojawiły się w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego - na wniosek PT TEPIS zgłoszony podczas narady w MS poświęconej wdrożeniu tzw. sądów 24- godzinnych - wraz z wprowadzeniem do kodeksu postępowania karnego przepisów o postępowaniu przyspieszonym, tj. szczególnym trybie postępowania wprowadzonym do obowiązującego k.p.k. ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 226, poz. 1648), która weszła w życie 12 marca 2007 r. Postępowanie przyspieszone wymaga stawiennictwa tłumacza przysięgłego zawsze w ekspresowym trybie, na co PT TEPIS zwracał uwagę i co zostało przez ówczesnych decydentów zauważone. Dzięki temu na mocy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 lutego 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U. 2007 nr 41 poz. 265) do Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wprowadzono następujące zapisy:

*§ 2 ust. 2. (1) Za sporządzenie tłumaczenia - na wniosek zlecającego - w dniu zlecenia **oraz w postępowaniu przyspieszonym stawki określone w ust. 1 podwyższa się o 100%.***

*§ 6.1. Wynagrodzenie za tłumaczenie ustne za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza wynosi stawkę jak za stronę tłumaczenia określoną w § 2 ust. 1 i powiększoną o 30 %, **a w postępowaniu przyspieszonym o 100%.***

W związku z powyższym, wyższe stawki miały obowiązywać wyłącznie wtedy, gdy postępowanie prowadzone było w trybie postępowania przyspieszonego (w trybie Rozdz. 54a k.p.k.). Od początku jednak przepis ten powodował problematyczne sytuacje, bowiem wielu tłumaczy przysięgłych interpretowało go jako traktujący o przyspieszonym trybie powołania tłumacza przysięgłego, a nie przyspieszonym trybie postępowania. Jednak organy wymiaru sprawiedliwości interpretowały go stosownie do pierwotnych intencji ustawodawcy, czyli poprzez odniesienie do postępowania przyspieszonego, i tłumaczom odmawiano zazwyczaj prawa do podwyższonego wynagrodzenia w sytuacji, gdy tłumacz został wezwany na zaraz”, jednak postępowanie nie toczyło się w trybie przyspieszonym.

Teraz jednak – dzięki informacjom przesłanym nam przez naszego kolegę tłumacza - pojawia się szansa na wywalczenie wyższego wynagrodzenia w przypadku pilnego wezwania tłumacza przysięgłego. Otóż kol. Błażej Filipowicz doszukał się bardzo korzystnego dla tłumaczy orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 grudnia 2011 r., nr II AKz 766/11, definiującego pojęcie „postępowania przyspieszonego” w sposób następujący:

Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 2011-12-14, II AKz 766/11  
Opubl: Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2012, Nr 1, poz. 23:

Teza:

Przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 roku w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U. 2005 r. Nr 15, poz. 131 ze zm.), mimo że przewidując podwyższenie stawki posługuje się sformułowaniem „postępowanie przyspieszone”, odnosi się nie tylko do postępowania określonego w rozdziale 54 a Kodeksu postępowania karnego, **ale do wszystkich tych sytuacji, kiedy tłumaczenie wykonywane jest pod presją czasu z uwagi na pilną sytuację procesową.**

Z pewnością nie jest to utrwalona linia orzecznicza. Należy pamiętać, że w Polsce orzecznictwo jako takie nie stanowi samoistnego źródła prawa ani wyłącznej podstawy kolejnych orzeczeń sądów. Precedensowe orzeczenia wprawdzie istnieją, jednak są *de facto* precedensami niewiązującymi. Niezależnie od tego - jak wszyscy wiemy - sądy chętnie jednak sięgają do poprzednich, prawomocnych rozstrzygnięć, więc być może w przypadku pilnego powołania tłumacza kolejne sądy uznają – w ślad za Sądem Apelacyjnym w Katowicach - że sformułowanie „postępowanie przyspieszone” dotyczy także wszelkich innych sytuacji pilnych. Mając nadzieję, że powyższe orzeczenie przyda się Państwu jako argument w staraniach o wyższe wynagrodzenie, poniżej publikujemy treść postanowienia Sądu Apelacyjnego *in extenso*:

Podwyższenie stawki wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego  
Postanowienie  
Sądu Apelacyjnego w Katowicach  
z dnia 14 grudnia 2011 r.  
II AKz 766/11

Teza

Przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 roku w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U. 2005 r. Nr 15, poz. 131 ze zm.), mimo że przewidując podwyższenie stawki posługuje się sformułowaniem „postępowanie przyspieszone”, odnosi się nie tylko do postępowania określonego w rozdziale 54 a Kodeksu postępowania karnego, ale do wszystkich tych sytuacji, kiedy tłumaczenie wykonywane jest pod presją czasu z uwagi na pilną sytuację procesową.

- OSA/Kat. 2012 nr 1, poz. 23, KZS 2012 nr 4, poz. 67, *Legalis*
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, § 2 ust. 2
- Kodeks postępowania karnego, Art. 618 § 1

Numer 469619

Skład sądu

Przewodniczący: SSA Mariusz Żak Sędziowie: SSA Elżbieta Mieszęzflńska(spr.)  
SSA Alicja Bochenek

Opr. Joanna Miler-Cassino

## WYKONYWANIE TŁUMACZEŃ POŚWIADCZONYCH W RAMACH UMOWY O PRACĘ

Tłumacz przysięgły może być zatrudniony na etacie wyłącznie jako tłumacz nieprzysięgły, zaś tłumaczenia poświadczone powinny być mu zlecane i rozliczane w trybie określonym przez ustawę o zawodzie tłumacza przysięgłego. Wolny rynek umożliwia tłumaczowi przysięgłemu ustalanie dowolnych stawek dla pracodawcy, jednak muszą one każdorazowo być wpisywane do repertorium. Wykonywanie tłumaczeń poświadczonych w ramach umowy o pracę bez osobnego wynagrodzenia z tego tytułu oraz wpisywanie adnotacji „w ramach stosunku pracy” w repertorium w kolumnie przeznaczonej na wpis o wynagrodzeniu jest podejściem uznawanym przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości za nieprawidłowe, bo w takiej sytuacji wysokość pobranego każdorazowo wynagrodzenia nie mogłaby być określona, a to uniemożliwiłoby wykonanie kontroli działalności tłumacza przysięgłego przez wojewodę. Pracodawca ponadto powinien się liczyć ze zwolnieniem takiego pracownika na wezwanie sądu, prokuratury lub Policji, z którymi zlecenia musiałyby być rozliczane na mocy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, tj. według sztywnych stawek określonych w tym rozporządzeniu. i choć tłumacz przysięgły jako taki nie może być zatrudniony w ramach umowy o pracę, ta sama osoba jako tłumacz nieprzysięgły może taką umowę na dowolnych zasadach zawrzeć, jednak z wykluczeniem czynności tłumacza przysięgłego, które muszą być wykonywane zgodnie z ustawą o zawodzie tłumacza przysięgłego - tj. poza umową o pracę.

Wynika to wyraźnie min. z „Zasad oceny poprawności prowadzenia repertorium czynności tłumacza przysięgłego” z dnia 10.12.2012 opracowanych przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości oraz stosowanych w jej praktyce orzeczniczej:

**„Wysokość pobranego wynagrodzenia:** *Chociaż nie ma obowiązku umieszczania tej pozycji na sporządzonych tłumaczeniach uwierzytelnionych przez tłumacza przysięgłego, to jest bezwzględny obowiązek odnotowania w tej rubryce repertorium wysokości faktycznie pobranego wynagrodzenia. Nieprawidłowością jest wpisanie w tym miejscu numeru faktury w przypadku prowadzenia przez tłumacza przysięgłego działalności gospodarczej, ponieważ wojewoda nie musi mieć wglądu do ksiąg prowadzącego taką działalność, więc odsyłanie osoby kontrolującej tłumacza, uniemożliwia sprawne przeprowadzenie kontroli”.*

Opr. Joanna Miler-Cassino

## UZASADNIONA ODMOWA TŁUMACZENIA

Zgodnie z art. 15. Ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tłumacz przysięgły nie może odmówić wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej, chyba że zachodzą szczególnie ważne przyczyny uzasadniające odmowę.

Wielu tłumaczom przysięgłym trudność sprawia fakt, że katalog przyczyn stanowiących „szczególnie ważne przyczyny uzasadniające odmowę” nie został przez ustawodawcę precyzyjnie określony, a więc pozostają one w pewnym stopniu

uznaniowe. w związku z tym nie pozostaje nam nic innego, jak tylko interpretacja, co może mieścić się w zakresie pojęcia „szczególnie ważne przyczyny”.

Na początek pozwolę sobie zacytować fragment komentarza do ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego Grzegorza Dostatniego traktujący o szczególnie ważnych przyczynach: *„Z braku jakichkolwiek wytycznych ustawowych co do interpretacji wyrażenia „szczególnie ważne przyczyny”, bardzo trudno jest określić katalog tych przyczyn. Należałoby jednak zauważyć, iż system prawa polskiego nie posługiwał się dotychczas sformulowaniem „szczególnie ważne przyczyny”, a jedynie wyrażeniem „ważne przyczyny”, które to przyczyny należało zawsze interpretować wąsko, ze względu na fakt, iż jest to wyjątek, a nie zasada. Jeżeli zatem „ważne przyczyny” zachodzą nadzwyczaj rzadko i określane są jako przyczyny trudne do przewyciężenia (vide art. 94 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego), to wydaje się, iż wyrażenie „szczególnie ważne przyczyny”, jako forma bardziej rygorystyczna od „ważnych przyczyn” dotyczy przyczyn niemożliwych w żaden sposób do przewyciężenia. Dlatego, ze względu na niespotykaną w prawie polskim rygorystyczność sformułowania „szczególnie ważne przyczyny”, zdaje się, iż tłumacze przysięgli bardzo rzadko będą mogli korzystać z prawa do odmowy tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy przez sąd, prokuratora, Policję oraz organy administracji publicznej. z drugiej jednak strony, zważywszy na domniemanie racjonalnego ustawodawcy oraz ogólne zasady prawa, należy do tego przepisu podejść ze zdrowym rozsądkiem, przez co oczywistą przyczyną odmowy tłumaczenia jest, przykładowo, obłożna choroba tłumacza przysięgłego.”*

Pomocą w tym względzie może służyć Kodeks Tłumacza Przysięgłego opracowany z udziałem Międzyinstytucjonalnego Komitetu Konsultacyjnego, w którego skład weszli przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Komisji Odpowiedzialności Zawodowej. Zgodnie z § 4 Kodeksu: *„tłumacz przysięgły powinien odmówić przyjęcia tłumaczenia, jeżeli nie dysponuje wystarczającą wiedzą fachową, nie zna terminologii specjalistycznej w danej dziedzinie, nie ma możliwości przygotowania się do specjalistycznego tłumaczenia w zbyt krótkim – w jego ocenie – czasie, lub jeżeli podjął wcześniej zobowiązanie wykonania innego tłumaczenia; jeżeli zaś pozostaje w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub innych bliskich powiązań z uczestnikami postępowania prowadzonego na podstawie ustawy, ma obowiązek poinformowania o tym zleceniodawcy”*.

O przyczynach uzasadniających odmowę wypowiedziała się również Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości. Przyczyny te zostały określone w „Zasadach oceny poprawności prowadzenia repertorium czynności tłumacza przysięgłego” z dnia 10.12.2012 opracowanych przez Komisję oraz stosowanych w jej praktyce orzeczniczej: *„Za uzasadnioną odmowę wykonania tłumaczenia uznaje się wystąpienie takich okoliczności jak: niemożność natychmiastowego przygotowania się do tłumaczenia w dziedzinie nieznannej tłumaczowi, wezwanie w tym dniu przez inny uprawniony organ lub wcześniej podjęte zobowiązanie na rzecz innego uprawnionego podmiotu (art. 15), choroba lub niedyspozycja zdrowotna tłumacza przysięgłego, zgon członka rodziny TP, poważna choroba bliskiego członka rodziny, opieka nad niemowlęciem, wypadek losowy (samochodowy, pożar) itp.”*

Jak widać, najbardziej precyzyjny katalog przyczyn uzasadniających odmowę został opracowany przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej. Na uwagę zasługuje fakt, że w przypadku odmowy uzasadnionej dużą liczbą zleceń, powodem odmowy może być wyłącznie wezwanie w tym dniu przez inny uprawniony organ lub wcześniej podjęte zobowiązanie na rzecz innego uprawnionego podmiotu z nawiązaniem do art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, co oznacza tłumaczenia wykonywane wyłącznie na zlecenie organów wymiaru sprawiedliwości, a nie klientów prywatnych.

Ponadto, ustawowy obowiązek odnotowywania powodów odmowy w repertorium tłumacza przysięgłego pociąga za sobą konieczność odpowiedniego udokumentowania uzasadnienia każdej odmowy. Tłumacz przysięgły, licząc się zawsze z koniecznością przedstawienia uzasadnienia ewentualnej odmowy, powinien przechowywać dokumentację okoliczności, które uniemożliwiły mu wykonanie obowiązku przewidzianego art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. w związku z tym należy przechowywać wszelkie pisma, zaświadczenia (np. zwolnienia lekarskie), powołania przez organy wymiaru sprawiedliwości (w celu udokumentowania kolizji terminów), zaświadczenie o ciężkiej chorobie członka rodziny wymagającego opieki, zaświadczenie o pożarze, wypadku samochodowym itp.

*Opr. Joanna Miler-Cassino*

## **PRZELICZENIE STRONY TŁUMACZENIA POŚWIADCZONEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO NA JĘZYK CHIŃSKI**

Należy przyjąć, iż skoro pojedynczy ideogram chiński oznacza co najmniej jedną, jeśli nie więcej sylab, to może odpowiadać on 2-5 znakom alfabetu łacińskiego. W tej sytuacji można przyjąć, że liczba ideogramów chińskich na stronie tłumaczenia poświadczanego może wynosić około 375 ideogramów chińskich.

*Opr. Danuta Kierzkowska*

## **TŁUMACZENIE z KOPII/SKANU**

**Pytanie tłumacza przysięgłego:** „*Jestem tłumaczem przysięgłym języka angielskiego. Mam prośbę o pomoc w interpretacji Art. 18 ust 2 Ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Chodzi mi konkretnie o zdanie: "Na sporządzonych tłumaczeniach i odpisach pism należy stwierdzić, czy sporządzono je z oryginału, czy też z tłumaczenia lub odpisu, oraz czy tłumaczenie lub odpis jest poświadczony i przez kogo."*

*Interpretuję to tak, że w nagłówku tłumaczenia lub w formule poświadczającej należy napisać, czy tłumaczony dokument jest oryginalny czy jest to np. skan, jak obecnie często się zdarza. Zawsze więc informuję zleceniodawców przysyłających skany mailem, że jeśli nie dostarczą oryginału, to na tłumaczeniu będzie adnotacja, iż wykonano je na podstawie skanu. Reakcje klientów są zazwyczaj negatywne, większość osób po takiej informacji rezygnuje z moich usług, niejednokrotnie dodając jeszcze, że żaden inny tłumacz tego nie robi.*

*Nie wiem już co o tym myśleć, więc proszę o radę, czy słusznie robię upierając się, że na tłumaczeniach wykonanych na podstawie skanu umieszcza się o tym adnotację.”*

Zgodnie z zasadami dobrej praktyki zawartymi w Kodeksie tłumacza przysięgłego, informacje wymagane przepisem art. 18 ust. 2 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego umieszcza się w formule poświadczającej tłumaczenie:

**„§ 20. Poświadczenie zgodności tłumaczenia z oryginałem dokumentu**

*1. Tłumacz przysięgły poświadcza zgodność tłumaczenia z oryginałem dokumentu w formule poświadczającej tłumaczenie, jeżeli fakt ten nie budzi jego zastrzeżeń.*

*2. Jeżeli tłumacz przysięgły nie jest w stanie stwierdzić zgodności tłumaczenia z oryginałem dokumentu, czy to z powodu zastrzeżeń, czy też z braku dostępu do oryginału, łączy na stałe z tłumaczeniem kopię tego dokumentu w sposób określony w § 21 i stwierdza w formule poświadczającej zgodność tłumaczenia z załączonym tekstem w postaci kserokopii, wydruku skanu, wydruku z faksu lub innego rodzaju kopii tłumaczonego dokumentu.*

**§ 21. Poświadczenie zgodności tłumaczenia z tekstem niesygnowanym**

*Tłumaczenie tekstu niesygnowanego, w tym kserokopii, wydruku skanu, faksu i innego zapisu elektronicznego łączy się na stałe z wydrukiem takiego tekstu, który opatruje się następnie podpisem i pieczęcią okrągłą tłumacza oraz stwierdza wykonanie tych czynności w formule poświadczającej zgodność tłumaczenia z załączonym tekstem niesygnowanym.”*

Niewłaściwe wywiązywanie się z tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością zawodową. Jeśli prześledzić orzecznictwo Komisji Odpowiedzialności Zawodowej na podstawie sprawozdań z działalności Komisji, można zauważyć, że zdarzają się przypadki rozpatrywania spraw w tego zakresie (patrz np. sprawozdanie KOZ za rok 2013).

Kwestie te omawia także Artur Kubacki w pozycji „Tłumaczenie poświadczone – Status, kształcenie i odpowiedzialność tłumacza przysięgłego” (str. 309-315). Nieumieszczenie w formule poświadczającej informacji o tym, czy tłumaczenia dokonano z oryginału, z odpisu, czy z tłumaczenia, stanowi zdaniem Komisji Odpowiedzialności Zawodowej uchybienie formalne. Innym uchybieniem mającym znamiona czynu przestępczego jest proceder poświadczania nieprawdy przez tłumaczy przysięgłych (art. 271 § 1 k.k.) polegający na sporządzaniu tłumaczeń na podstawie skanów, tzn. kopii w formie elektronicznej, lub kopii w formie papierowej i poświadczaniu, iż tłumaczenie wykonano na podstawie oryginału. Wyczerpujący opis ryzyka, na jakie naraża się tłumacz poświadczający w ten sposób nieprawdę oraz wiążącej się z tym odpowiedzialności karnej zawarł w swojej opinii prawnej mec. Paweł Gugala („Etyka zawodowa tłumaczy przysięgłych - czy udostępnianie kartek in blanco jest dozwolone? (Przypadek 4) – Biuletyn PT TEPIS nr 82).

Na koniec przytoczę cytaty z książki A.Kubackiego, który wprost odpowiada na Pani pytanie: „Podsumowując, zastanówmy się, jak ma postępować osoba – niezależnie od tego, czy jest doświadczonej, czy świeżo upieczonym tłumaczem przysięgłym – aby uchronić się przed opisanymi powyżej błędami. Oczywiście nie jest możliwe utworzenie zamkniętego katalogu rad i wytycznych mających uchronić tłumaczy przed popełnianiem błędów i ewentualną karą. Bazując jednak na wieloletnim doświadczeniu czynnego tłumacza przysięgłego, a także na przypadkach



stanowiących przedmiot rozpraw przed KOZ, spróbujemy pokusić się o udzielenie kilku rad tłumaczom przysięgłym, w szczególności będącym dopiero na początku kariery w tym zawodzie, które mogą ich uchronić przed niebezpieczeństwami związanymi z jego wykonywaniem. Rady te nasuwają się same po lekturze opisanych wyżej przykładów niewłaściwego wywiązywania się przez tłumaczy przysięgłych z nałożonych przez ustawę obowiązków. [...] Podczas sporządzania tłumaczenia poświadczonego trzeba także pamiętać o kwestiach formalnych. Należą do nich takie elementy, jak określenie języka, z jakiego tłumaczymy, opis pieczęci znajdujących się w tekście wyjściowym, umieszczenie formuły poświadczającej zawierającej datę, numer w repertorium oraz stwierdzenie, czy tłumaczenie sporządzono z oryginału, odpisu, skanu, faksu czy wydruku komputerowego. w przypadku tłumaczenia dokumentów urzędowych nie z oryginału, lecz z kopii, warto zabezpieczyć się i spiąć takie tłumaczenie na trwałe z kopią tekstu wyjściowego.[...]"

Opr. Joanna Miler-Cassino

## **TŁUMACZENIE POŚWIADCZONE NA FIRMOWYM PAPIERZE BIURA TŁUMACZEŃ**

**Pytanie biura tłumaczeń:** „Jeden z naszych klientów zażyczył sobie, aby tłumaczenia przysięgłe były drukowane na firmowym papierze naszego biura tłumaczeń (czyli z logo i danymi naszej firmy). Będę wdzięczna za Państwa pomoc w rozstrzygnięciu tej kwestii. Czy taka sytuacja jest w ogóle możliwa?"

Tłumaczenie poświadczone to nie nośnik reklamy. Zgodnie z postanowieniem art. 14 pkt 1) ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tłumacz przysięgły jest zobowiązany do wykonywania powierzonych mu zadań ze szczególną starannością i bezstronnością. Sporządzanie tłumaczeń poświadczonych na blankiecie firmowym agencji tłumaczeń stoi w sprzeczności z szeroko pojętą zasadą bezstronności tłumacza, który – podobnie jak notariusz – powinien działać zawsze wyłącznie we własnym imieniu, a nie w imieniu innego podmiotu, jakim jest agencja (co nie wyklucza przyjęcia zlecenia za jej pośrednictwem, bo akurat takie działanie nie jest na mocy ustawy zabronione). Ponadto, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 2) ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, oznaczenie zleceniodawcy lub zamawiającego tłumaczenie tłumacz przysięgły odnotowuje w repertorium czynności tłumacza przysięgłego, a nie w nagłówku firmowym sporządzonego przez siebie tłumaczenia.

Reasumując - choć ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego nie zawiera przepisów wprost zakazujących lub zezwalających na tego rodzaju czynności, wydzwięk przytoczonych powyżej postanowień ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego świadczy przeciwko sporządzaniu przez tłumaczy przysięgłych tłumaczeń poświadczonych na blankietach firmowych innych niż ich własne.

Opr. Joanna Miler-Cassino





**Z głębokim żalem  
zawiadamiamy o śmierci naszej Koleżanki Patrycji Kuryszko,  
tłumacza przysięgłego języka włoskiego z Warszawy**

Wspomnienie o Patrycji Kuryszko

W piątek, 21 sierpnia 2015 r. odeszła od nas nagle Patrycja Kuryszko, tłumacz przysięgły języka włoskiego, przewodnicząca Sekcji Włoskiej PT TEPIS, wspomniała koleżanka i przyjaciel. Mogliśmy zawsze na Nią liczyć.

Była koleżeńska, uczynna, sumienna i solidna we wszelkich kontaktach i powierzonych sprawach. Jej zrównoważenie i spokój oraz łagodny charakter były, w dzisiejszym, tak zapędzonym świecie, imponujące i pomocne. Zawsze miała uśmiech na twarzy i pozytywne spojrzenie na ludzi i sprawy oraz godną podziwu pasję. Tą pasją był język włoski i Włochy oraz tłumaczenia, zarówno te poświadczone, jaki i specjalistyczne, szczególnie z dziedziny prawa, ekonomii, medycyny i szkolnictwa.

W swym tak krótkim życiu zasłużyła się bardzo dla środowiska tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych, konsolidując je w ramach działalności Sekcji Włoskiej, którą kierowała od roku 2010. w tym samym roku za swoją działalność została odznaczona Odznaką za Zasługi dla PT TEPIS.

Środowisko tłumaczy poniosło dużą stratę w osobie tak aktywnej i oddanej Koleżanki, niezapomnianego przyjaciela, prawego i życzliwego człowieka.

Żegnamy Cię Patrycjo z bólem, ale i wdzięcznością, że byłaś z nami przez tyle lat. Pozostaniesz zawsze w naszej pamięci

*Teresa Skrodzka wraz z koleżankami i kolegami z PT TEPIS*



## Zmarł Dr René Haeseryn

W dniu 13 kwietnia 2016 roku zmarł w Gandawie dr René Haeseryn, wieloletni sekretarz generalny Międzynarodowej Federacji Tłumaczy, członek honorowy PT TEPIS. Dr Haeseryn był docentem Uniwersytetu w Gandawie, sekretarzem generalnym i wiceprezesem Belgijskiej Izby Tłumaczy oraz Kawalerem Orderu Sztuki i Literatury Republiki Francuskiej. Pogrzeb odbędzie się 20 kwietnia w Sint-Amansberg. Przekazujemy tę wiadomość o stracie Znakomitego Kolegi Tłumacza i Wielkiego Przyjaciela TEPIS-u z głębokim żalem i z wiarą, że na zawsze pozostanie w naszej wdzięcznej pamięci.

René Haeseryn uzyskał tytuł doktora filologii germańskiej na podstawie rozprawy na temat średniowiecznej antroponimii flamandzkiej. Po wieloletniej pracy na stanowisku docenta na Uniwersytecie w Gandawie (Belgia) został honorowym dyrektorem ds. badań naukowych tej uczelni oraz honorowym dyrektorem ds. nauczania w Instytucie Tłumaczy Centrum Uniwersyteckiego w Antwerpii (Belgia).

Jako niestrudzony społecznik działający na rzecz tłumaczy, Haeseryn pełnił funkcję sekretarza generalnego Międzynarodowej Federacji Tłumaczy nieprzerwanie od roku 1966 do 1993, następnie członka Rady Seniorów FIT, zyskując sobie szczególne uznanie jako najdłużej pełniący obowiązki członek władz FIT.

Dr Haeseryn odznaczał się niezwykłą pracowitością i aktywnością. Był autorem licznych artykułów naukowych w dziedzinie onomastyki, filologii niderlandzkiej, translatoryki i innych nauk humanistycznych. Od 1988 roku był naczelnym redaktorem czasopisma Babel - międzynarodowego przeglądu szeroko pojętej translatoryki, zaś w latach 1983-2001 - biuletynu „Translatio. Nouvelles de la FIT”, zaś od 2002 r. - czasopisma „Translatio. Supplement bibliographique et lexicographique”.

Był laureatem wielu nagród za swoją działalność naukową i społeczną, w tym nadanego przez FIT Medalu Pierre-Francois Caillé oraz - przez Związek Tłumaczy Rosji - Medalu Aleksandra Puszkina, jak również odznaczeń państwowych: tytułu Oficera Orderu Korony Belgijskiej i Oficera Orderu Sztuki i Literatury Republiki Francuskiej.

Dla Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych dr Haeseryn był osobą niezwykle bliską i ważną. Od początku istnienia Towarzystwa aktywnie pomagał w przygotowaniach do uzyskania członkostwa w FIT, dzięki czemu od 1993 roku TEPIS mógł się szczycić przynależnością do tej międzynarodowej organizacji, która trwa nieprzerwanie do dnia dzisiejszego, przynosząc uznanie członkom TEPIS-u za ich wkład w działalność FIT.

Dr René Haeseryn zawsze wspierał wszelkie inicjatywy TEPIS-u i propagował jego osiągnięcia na forum międzynarodowym. w redagowanych przez niego czasopismach FIT pojawiały się regularnie komunikaty o działalności jego polskich kolegów, których również zapraszał do współpracy jako recenzentów książek omawianych na łamach czasopisma Babel. Zawsze pamiętał o Towarzystwie TEPIS, pisał o nim, lecz również osobiście bywał na organizowanych w Warszawie ważnych spotkaniach: pierwszym i drugim Międzynarodowym Forum Przekładu Prawniczego oraz na Jubileuszu Dziesięciolecia PT TEPIS.

Wtedy właśnie, w 2000 roku, otrzymał godność Członka Honorowego PT TEPIS za pomoc w przystąpieniu do FIT oraz za nieustające propagowanie dobrego imienia PT TEPIS na forum międzynarodowym. Tepisjanie nazywali Go czule „Papa Haeseryn” i nigdy Jego zasług nie zapomną, darząc tę niezwykłą Postać szczerym sentymentem i głębokim szacunkiem.

*Danuta Kierzkowska*

**ORIENTACYJNE WOLNORYNKOWE CENY  
ZA TŁUMACZENIE SPECJALISTYCZNE**

**Stawki za tłumaczenie pisemne** określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczone tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

**Stawki za tłumaczenie ustne** w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWEMU CZŁONKOWI EKSPERTOWI  
PT TEPIS, KTÓRYM ZOSTAŁA USTANOWIONA:**

**Monika POPIOŁEK**, tłumacz przysięgły języka angielskiego z Warszawy

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM  
PT TEPIS, KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:**

Iwona BARRA (de, ru)	Joanna MAJEWSKA-PAUL (es)
Monika DUMANOVSKY (hr)	Iwona MALINOWSKA (ru)
Lidia Maria JUREK (en)	Maria Monika MOSTOWY (en)
Agata KALISZEWSKA (es)	Iwona Anna NDIAYE (ru)
Małgorzata KODURA (en)	Małgorzata PÓLTORAK (en)
Ewa KOŚCIAŁKOWSKA-OKOŃSKA (en)	Maja WERBENIEC-MICHAŁAK (ru, uk)
Magdalena KWASOW (ru)	Małgorzata ZARZYCKA (en)
Magdalena MAJCHRZYK (ru)	Natalia ZWEEKHORST-KRUGER (nl)

**WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH PT TEPIS:**

Katarzyna BAŁ (ru)	Zofia LURANC-MĄDRY (de)
Anna BIELSKA (en)	Magdalena ŁOMZIK (de)
Monika JANIK (en)	Marta MACHURA (ru)
Katarzyna BRZEZIŃSKA-MALEC (fr)	Barbara MACIĄG (en, es)
Julita BURGESS (en)	Mateusz MAJEWSKI (en)
Katarzyna CORA (en)	Lucyna MAŁĘGA (ru)

Jolanta DRONKA (de)	Karolina MAŁACHA (en)
Adam GALAMAGA (de, en)	Iva MADER (cs)
Joanna GILOVA-LENARTOWICZ (cs, en)	Joanna MIKOŁAJCZYK (de, en)
Alina GMUR (en)	Łukasz MRZYGLÓD (cs)
Łukasz GOS-FURMANKIEWICZ (en)	Jelena NAJMAN (ru)
Danuta GRACZYK (ru)	Katarzyna NAŁĘCZ-UDRYCKA (fr, en)
Piotr GUMOLA (en)	Katarzyna POPIOŁEK-BERNAT (es)
Marek HRYĆ (cs, sk)	Aleksandra ROŻNIEWSKA (es)
Maria JASZCZUROWSKA (en)	Małgorzata SOBORSKA (es)
Agnieszka KAMOLA-KWIATKOWSKA (uk)	Ewa SOLIŃSKA (de)
Agnieszka KOCEL (en)	Larysa STRYGACZOWA (ru, be, en)
Małgorzata KOWALCZYK (es)	Renata SZATANIK (de)
Joanna KUCHARCZYK (en)	Dorota TWARDO (es)
Michał KULANEK (en, fr)	Agata WACŁAWEK (de)
Anna LASKA (en)	Aleksandra WASZCZUK-ZIN (en)
Małgorzata LIGAJ (en, ru)	Zofia WERNIK (en)

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq - albański, en – angielski, af – afrikaans, ar - arabski, bn – bengalski, be - białoruski, bs - bośniacki, bg - bułgarski, zh – chiński, hr - chorwacki, cs - czeski, da - duński, fi - fiński, fr - francuski, iw– hebrajski, gr - grecki, ka – gruziński, hi – hindi, es - hiszpański, hl - holenderski, ja - japoński, ca - kataloński, ko – koreański, lt - litewski, la – łaciński, lv – łotewski, mk – macedoński, mn - mongolski, mo-mołdawski, nl – niderlandzki, hy – ormiański, de - niemiecki, no - norweski, el - nowogrecki, pa – pendżabski, fa – perski, pl – polski, pt - portugalski, ru - rosyjski, ro - rumuński, sr - serbski, sk - słowacki, sl – słoweński, sv - szwedzki, tr - turecki, uk - ukraiński, hu - węgierski, vi – wietnamski, it – włoski.

### **SKŁADKA CZŁONKOWSKA PT TEPIS**

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł,

Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,

Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.

Wpisowe Członka Eksperta (w tym legitymacja) – 50,00 zł.

### **LICZBA CZŁONKÓW PT TEPIS**

wynosi obecnie 855; w tym 225 Członków Zwyczajnych

i 39 Członków Ekspertów

***Skarbnik Towarzystwa TEPIS dziękuje za terminowe wpłacanie składek, umożliwiającą działalność tej organizacji pożytku publicznego***

**Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego**  
**wykonane na żądanie sądu, prokuratury, Policji oraz organów administracji publicznej**

wg rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.  
w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (*Dziennik Ustaw Nr 15 z 2005 r., poz. 131*)

**Grupy językowe:**

- I. język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski
- II. inny język europejski i język łaciński
- III. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem łacińskim
- IV. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem niełacińskim lub ideogramami

PLN	<b>I</b>	<b>II</b>	<b>III</b>	<b>IV</b>
<b>Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia na język polski (100%) z języka grupy:</b>				
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)	23,00	24,77	30,07	33,61
za tłumaczenie tekstów:				
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną				
▪ sporządzonych pismem ręcznym lub przez wypełnienie pismem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pismem technicznym	28,75	30,96	37,59	42,01
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)				
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka obcego na język polski sporządzonego przez inną osobę (50%)	11,50	12,38	15,03	16,80
<b>Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia z języka polskiego (100%) na język grupy:</b>				
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)	30,07	35,38	40,69	49,54
za tłumaczenie tekstów:				
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną				
▪ sporządzonych pismem ręcznym lub przez wypełnienie pismem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pismem technicznym	37,59	44,22	50,86	61,92
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)				
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczanego odpisu pisma w języku obcym (50%)	15,03	17,69	20,34	24,77
za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)	9,02	10,61	12,21	14,86
<b>Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza (130%), na język grupy</b>	<b>39,09</b>	<b>45,99</b>	<b>52,90</b>	<b>64,40</b>
<b>Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza w postępowaniu przyspieszonym (200%), na język grupy</b>	<b>60,14</b>	<b>70,76</b>	<b>81,38</b>	<b>99,08</b>



**Redakcja:** Ewa Dmyterko, Renata Gnyp, Joanna Miler-Cassino,  
Zofia Rybińska, Mieczysław Żochowski

**Autorzy materiałów:** Łukasz Berezowski, Beata Brice, Marta Czyżewska,  
Agnieszka Hein, Ewa Dmyterko, Monika Dumanowsky, Paweł Gugala,  
Małgorzata Kałuża, Danuta Kierzkowska, Krystyna Kołodziej,  
Aleksandra Matulewska, Joanna Miler-Cassino, Monika Mostowy,  
Monika Popiołek, Zofia Rybińska, Ewa Odagiri, Aleksandra Podgórnjak-Musil,  
Dorota Staniszevska-Kowalak, Edward Szędziolorz, Marian J. Waszkiewicz,  
Biuro PT TEPIS

*Sekretarz redakcji: Maria Piasecka.*

Biuletyn TEPIS, ul. Bonifacego 79 lok. 1, 02-945 Warszawa.

